PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 8071 | Miercuri 21 mai 1969 | 8 PAGINI — 40 BANI

PLANUL ÎNTREPRINDERII — la confruntarea cu cerințele dezvoltării economice

Aurel DUCA
prim-secretar al Comitetului județean Cluj al P.C.R., președintele consiliului popular județean

Partidul și statul nostru și-au dovedit capacitatea de a dirija întregul proces al construcției socialiste pe bază de plan — folosind cu pricepere formele și metodele de conducere economică adecvate fiecărei etape — și manifestă o preocupare susținută pentru perfecționarea conducerii și planificării economici naționale. În această direcție, la Congresul al IX-lea al P.C.R. și la plenarele ulterioare ale Comitetului Central, la Conferința Națională a partidului au fost stabilite măsuri concrete, menite să promoveze metode și forme perfecționate de conducere și planificare, care să asigure aprofundarea cunoașterii realității economice, dezvoltarea susținută, în continuare, a forțelor de producție ale țării, sporirea neîntreruptă a eficienței economice în activitatea de creație materială, mersul hotărît înainte al construcției socialiste.

Economia noastră socialistă nu este o schemă teoretică, abstractă, ci un organism viu, în continuă dezvoltare, în care fiecare din județele țării are un loc bine determinat și își mărește contribuția la propășirea României, la progresul ei economic și social, tocmai prin înfăptuirea riguroasă a planului, prin realizarea programului de investiții al actualului cincinal. În acest sens, este cunoscut că existența unui plan cincinal desfășurat pe ani a permis fiecărui minister, fiecărui județ și fiecărei unități economice să aibă un program clar de activitate pînă în 1970, ceea ce a creat posibilitatea practică de a lua din timp toate măsurile necesare îndeplinirii ritmice, an de an, trimestru de trimestru, în cele mai bune condiții a tuturor obiectivelor planului. Cu alte cuvinte, Comitetul de Stat al Planificării, celelalte organe economice centrale, ministerele au beneficiat de cadrul propice studierii aprofundate și multilaterale a cerințelor dezvoltării economice, fundamentării științifice, realiste și obiective a sarcinilor de plan, evitării unor tendințe de subiectivism în acest domeniu. Uneori, însă, aceste instituții economice centrale nu au fructificat pe deplin condițiile create, nu s-au străduit ca în activitatea de fundamentare a planului unor întreprinderi, al județului implicit, să desfășoare o muncă analitică, de determinare a tuturor laturilor activității economice, de confruntare a necesităților cu posibilitățile, pentru a se asigura o corelare riguroasă între resurse și utilizarea lor, un caracter realist și mobilizator prevederilor de plan.

Un asemenea fenomen se observă pregnant de cîtva timp, în cazul fabricii de pielărie și încălțăminte „Clujana". Prin plan, acestei întreprinderi a industriei ușoare i s-a comunicat o sarcină de livrări la export în acest an care însumează circa 2 milioane perechi de încălțăminte, iar pe fiecare trimestru o cantitate ce rezultă din împărțirea pur aritmetică a întregului la patru, adică circa 500 000 de perechi. De la bun început, o întrebare devine iminentă : forul de resort a măsurat atît de exact cerințele pieței externe și ale beneficiarilor străini, încît cantitatea fixă de 500 000 perechi încălțăminte să se repete aidoma în fiecare trimestru ? Probabil că s-a urmărit asigurarea acelei ritmicități ideale în livrarea mărfurilor. Numai pe hîrtie, în calcule, fără a se studia însă cu atenție realitatea. În practică s-a confirmat că sarcina de livrări la export pe întregul an, dar mai ales pe trimestre a fost stabilită la întîmplare și că fundamentarea ei nu reflectă cunoașterea cererilor efective de export. În primul trimestru, cu mari eforturi au putut fi livrate 270 000 perechi încălțăminte. Pentru trimestrul II, după unele aprecieri de pînă acum, se consideră că sînt șanse de livrare la export a cel mult 400 000 perechi încălțăminte. Era așteptat ca, în condițiile desfacerii unei producții inferioare sarcinilor de plan, cel puțin să se comunice din timp conducerii fabricii în ce modele și în ce culori se va produce încălțămintea, cui și va fi destinată marfa. Multă vreme, însă, nici aceste date absolut necesare nu au fost cunoscute. Ca urmare, în întreprindere nu s-a putut realiza o temeinică pregătire și programare a fabricației, o aprovizionare judicioasă din timp, cu toate materialele necesare. Precizarea în ultima clipă a comenzilor a impus un ritm de lucru „în asalt", care s-a resimțit în primul rînd asupra calității produselor și a consumurilor specifice la materiale extrem de însemnate pentru economia națională.

De fapt, în aceeași situație nesatisfăcătoare se aflau la începutul lunii mai a.c. și alte întreprinderi ale județului. Combinatul de industrializarea lemnului din Gherla, bunăoară, nu avea acoperită la acea dată decît circa 45 la sută din valoarea anuală a producției planificată pentru export, în vreme ce la „Industria Sîrmei" Cîmpia Turzii, întreprinderile forestiere Huedin și Cluj, „Armătura" Cluj, procentul de perfectare a contractelor varia între 54 la sută și 67 la sută. Asemenea cazuri demonstrează cît de defectuos fac sondarea pieței externe la produsele respective organele de comerț exterior și cît de credule sînt unele foruri de resort din ministerele respective și din Comitetul de Stat al Planificării. La Consfătuirea privind activitatea în domeniul comerțului exterior, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că organele de comerț exterior și ministerele furnizoare trebuie să prospecteze mai bine piața externă, să asigure exportul unui volum mai mare de produse, în condiții de înaltă rentabilitate economică, care să compenseze importurile, să facă posibilă menținerea echilibrului balanței de plăți externe. De aici decurge și marea însemnătate pe care o are stabilirea cu exactitate a prevederilor planului de export, în strînsă concordanță cu ceea ce se cere și se vinde pe piața externă, corespunzător cu necesitatea de a obține un curs de revenire superior și o eficiență economică în continuă creștere. Fixarea prin plan a unor sarcini de export arbitrare — care apoi nu se realizează cu succes — induce în eroare statul și nu mobilizează colectivele întreprinderilor în dezvoltarea și diversificarea producției materiale. De aceste consecințe trebuie să țină bine seama cei care răspund în fața partidului și statului de dezvoltarea exportului, potrivit cerințelor actuale ale economiei naționale.

Anumiți specialiști din ministerele economice consideră poate de prisos dacă accentuăm că nimeni nu-și poate permite să producă de dragul producției, să producă pentru stocuri. Sînt convins că, pe această temă, unii dintre ei pot ține prelegeri de specialitate, de mare anvergură. Teoport în acest an care însumează circa 2 milioane perechi de încălțăminte, iar pe fiecare trimestru o cantitate ce rezultă din împărțirea pur aritmetică a întregului la patru, adică circa 500 000 de perechi. De la bun început, o întrebare devine iminentă : forul de resort a măsurat atît de exact cerințele pieței externe și ale beneficiarilor străini, încît cantitatea fixă de 500 000 perechi încălțăminte să se repete aidoma în fiecare trimestru ? Probabil că s-a urmărit asigurarea acelei ritmicități ideale în livrarea mărfurilor. Numai pe hîrtie, în calcule, fără a se studia însă cu atenție realitatea. În practică s-a confirmat că sarcina de livrări la export pe întregul an, dar mai ales pe trimestre a fost stabilită la întîmplare și că fundamentarea ei nu reflectă cunoașterea cererilor efective de export. În primul trimestru, cu mari eforturi au putut fi livrate 270 000 perechi încălțăminte. Pentru trimestrul II, după unele aprecieri de pînă acum, se consideră că sînt șanse de livrare la export a cel mult 400 000 perechi încălțăminte. Era de așteptat ca, în condițiile desfacerii unei producții inferioare sarcinilor de plan, cel puțin să se comunice din timp conducerii fabricii în ce modele și în ce culori se va produce încălțămintea, cui și va fi destinată marfa. Multă vreme, însă, nici aceste date absolut necesare nu au fost cunoscute. Ca urmare, în întreprindere nu s-a putut realiza o temeinică pregătire și programare a fabricației, o aprovizionare judicioasă din timp, cu toate materialele necesare. Precizarea în ultima clipă a comenzilor a impus un ritm de lucru „în asalt", care s-a resimțit în primul rînd asupra calității produselor și a consumurilor specifice la materiale extrem de însemnate pentru economia națională.

De fapt, în aceeași situație nesatisfăcătoare se aflau la începutul lunii mai a.c. și alte întreprinderi ale județului. Combinatul de industrializarea lemnului din Gherla, bunăoară, nu avea acoperită la acea dată decît circa 45 la sută din valoarea anuală a producției planificată pentru export, în vreme ce la „Industria Sîrmei" Cîmpia Turzii, întreprinderile forestiere Huedin și Cluj, „Armătura" Cluj, procentul de perfectare a contractelor varia între 54 la sută și 67 la sută. Asemenea cazuri demonstrează cît de defectuos fac sondarea pieței externe la produsele respective organele de comerț exterior și cît de credule sînt unele foruri de resort din ministerele respective și din Comitetul de Stat al Planificării. La Consfătuirea privind activitatea în domeniul comerțului exterior, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că organele de comerț exterior și ministerele furnizoare trebuie să prospecteze mai bine piața externă, să asigure exportul unui volum mai mare de produse, în condiții de înaltă rentabilitate economică, care să compenseze importurile, să facă posibilă menținerea echilibrului balanței de plăți externe. De aici decurge și marea însemnătate pe care o are stabilirea cu exactitate a prevederilor planului de export, în strînsă concordanță cu ceea ce se cere și se vinde pe piața externă, corespunzător cu necesitatea de a obține un curs de revenire superior și o eficiență economică în continuă creștere. Fixarea prin plan a unor sarcini de export arbitrare — care apoi nu se realizează cu succes — induce în eroare statul și nu mobilizează colectivele întreprinderilor în dezvoltarea și diversificarea producției materiale. De aceste consecințe trebuie să țină bine seama cei care răspund în fața partidului și statului de dezvoltarea exportului, potrivit cerințelor actuale ale economiei naționale.

Anumiți specialiști din ministerele economice consideră poate de prisos dacă accentuăm că nimeni nu-și poate permite să producă de dragul producției, să producă pentru stocuri. Sînt convins că, pe această temă, unii dintre ei pot ține prelegeri de specialitate, de mare anvergură. Teo-

(Continuare în pag. a III-a)

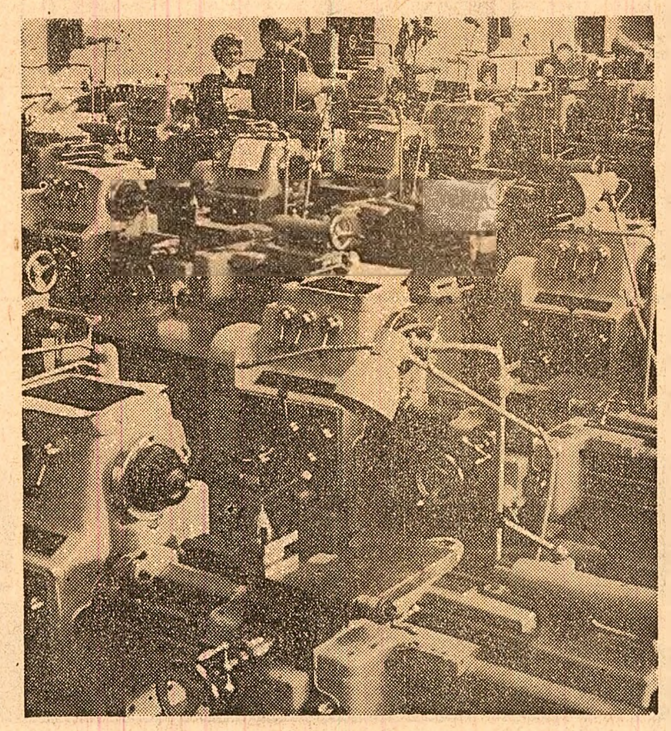

Uzinele de strunguri din Arad. Un nou lot de strunguri destinat exportului
Foto : Sorin Dan

Variante noi ale locomotivelor Diesel hidraulice

Nu a trecut mult de cînd locomotivele Diesel hidraulice, care se construiesc la Uzinele „23 August" din Capitală, se aflau în probe de omologare și iată că acum putem vorbi de variantele noi ale acestor locomotive. În vederea satisfacerii cerințelor beneficiarilor externi, în trimestrul I al acestui an a fost întocmit proiectul de execuție pentru locomotiva Diesel hidraulică de 450 C.P., cu ecartament de 1 000 mm pentru R. P. Polonă. Această importantă realizare a industriei noastre deschide noi perspective de export, întrucît căile ferate cu ecartamentul amintit totalizează aproape o treime din lungimea liniilor pe plan mondial. Se află, de asemenea, în curs de proiectare locomotiva Diesel hidraulică de 700 C.P. pentru R. P. D. Coreeană, prevăzută cu cuplă centrală automată, pentru care au fost necesare adaptări speciale, și locomotiva de 450 C.P. cu amenajări, pentru țările calde, solicitată de R.A.U. Pe planșeta proiectanților se află, totodată, variante îmbunătățite ale unor subansamble de la locomotiva Diesel hidraulică de 1 250 C.P., prevăzută a fi realizată pentru R. P. Bulgaria.

(Agerpres)

PAGINA A V-a

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

PAGINA A VI-a

Opinii privind : Formarea și valorificarea cadrelor în cercetarea științifică

„Specialitatea casei" — LIPSA DE DINAMISM

ÎNSEMNĂRI DIN ACTIVITATEA UNOR TRUSTURI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ

Cu doi sau trei ani în urmă, discutam despre diversificarea alimentației publice și avantajele acestei acțiuni comerciale cu conducătorii unuia din cele mai mari T.A.P.L.-uri : cel din Capitală. Ajunsesem la concluzia că în organizarea unei rețele de alimentație publică concepută potrivit necesităților consumului este firesc să se plece, în primul rînd, de la considerente legate de gusturile diferite ale consumatorilor, de posibilitățile lor diferite. Sînt oameni care nu vin să se așeze la masă, în restaurant, ore în șir pentru un consum copios, ci, purtați de treburi, doresc numai o gustare frugală ce se poate servi și consuma în cîteva minute ; unii caută un local unde sînt siguri că vor putea găsi un anume preparat sau o anume băutură, alții preferă să se aboneze la o pensiune. Așadar, *este într-adevăr necesar ca alimentația publică să fie alcătuită din unități cu profiluri diferite, fiecare cu personalitatea sa, din localuri de natură să asigure satisfacerea multilaterală a gusturilor și cerințelor.* Toate acestea le constatam însă în biroul tovarășului director. Situația de pe teren era mult diferită de cerințele teoretice...

Cum stăteau lucrurile ? În afara cîtorva localuri oarecum deosebite — localuri de lux, vreo cîteva patiserii și bodegi — în Capitală se distingeau clar două categorii de unități : restaurantul și bufetul. Era prezent mai ales restaurantul „general", adică localul care oferă de toate în afară de ceea ce... cauți ; cît despre bufet, se remarca prin băuturi spirtoase și prin specialitatea casei : chiftele reci. Aproape 300 de astfel de localuri anchilozate în forme stereotipe căutau „să facă față" cererii variate a consumatorilor. În alte orașe din țară situația nu se deosebea cu nimic de cea din Capitală. Consecințele : șablonizarea rețelei a fost însoțită de șablonizarea structurii preparatelor puse în vînzare, fapt care a dus la sărăcirea artificială a sortimentelor de mîncăruri și băuturi. E limpede, prin urmare, că în aceste condiții consumatorii nu puteau fi satisfăcuți, iar încasările, beneficiile localurilor se situau, de regulă, mult sub posibilitățile reale. Să revenim însă la București. A întreprins ceva trustul local în ultimii ani pentru „aerisirea" rețelei, pentru scoaterea localurilor din anonimat ? Același director (tov. Constantin Berbecea) ne dă informațiile de rigoare : „Nici acum, spune d-sa, nu sîntem mulțumiți pe deplin de realizările obținute. Acțiunea de diversificare continuă. Totuși, în doi, trei ani am reușit să reprofilăm aproape 50 de localuri Au apărut localuri cu specific național („Doi cocoși" de pildă), bodegi în adevăratul înțeles al cuvîntului, berării, patiserii, crame, birturi, baruri. Dispunem de întreaga gamă de unități necesară alimentației publice...".

Am intervenit :

— Cunoaștem și noi aceste localuri. Sînt frumoase unele amenajate și aprovizionate chiar foarte bine. Întrebarea însă este alta : rezultatele financiare, încasările, sînt sau nu altele decît în trecut ?

— Vă dau numai cîteva exemple : restaurantul cu

Gheorghe GRAURE

(Continuare în pag. a II-a)

Încheierea vizitei în R. P. Polonă a delegației de partid și guvernamentale a țării noastre

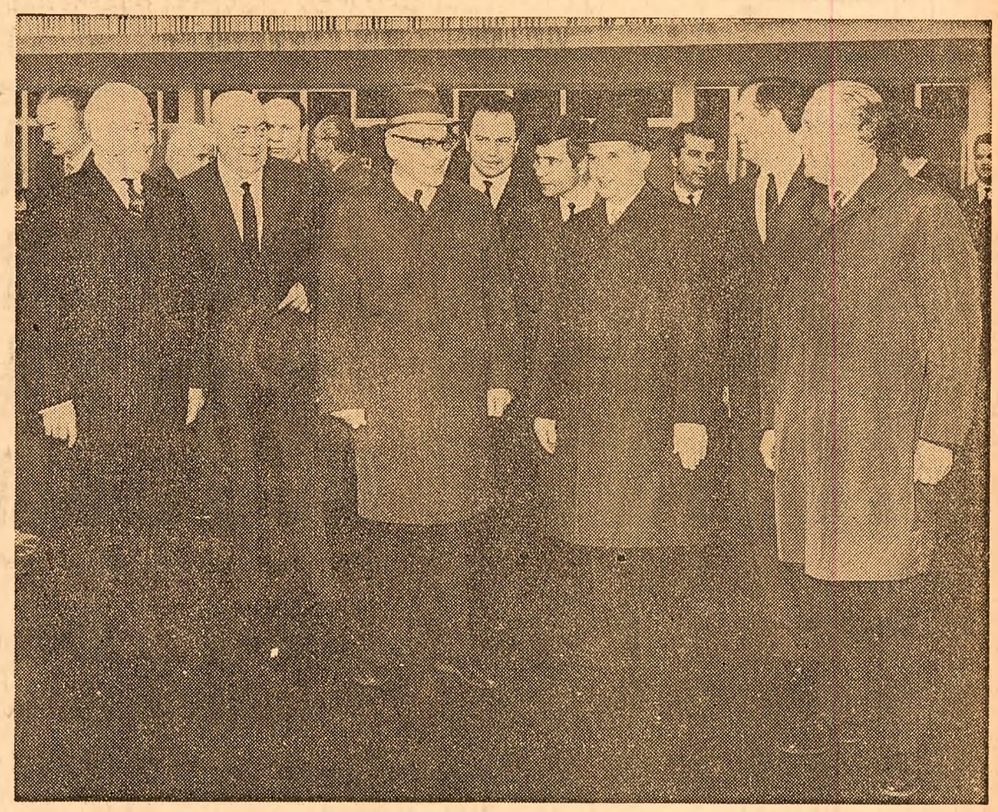

La plecare, pe aeroportul Okecie din Varșovia

PLECAREA DIN VARȘOVIA

VARȘOVIA 20 — Corespondentul Agerpres I. Dumitrașcu transmite : Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a făcut o vizită de prietenie în Republica Populară Polonă, la invitația C.C. al P.M.U.P., a părăsit marți după-amiază Varșovia îndreptîndu-se spre patrie.

La aeroportul Okecie, pavoazat cu drapelele celor două state, oaspeții români au fost conduși de W. Gomulka, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., M. Spychalski, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Stat, J. Cyrankiewicz, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri, Z. Kliszko, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.U.P., J. Tejchma, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.U.P., M. Moczar, membru supleant al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.U.P., P. Jaroszewicz, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membri și membri supleanți ai C.C. al P.M.U.P., miniștri.

Au fost de față Tiberiu Petrescu, ambasadorul României în Polonia, și membri ai ambasadei.

☆

De la bordul avionului, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer au adresat tovarășilor Wladyslaw Gomulka, Marian Spychalski și Jozef Cyrankiewicz următoarea telegramă :

Părăsind teritoriul Republicii Populare Polone, vă adresăm dumneavoastră și poporului polonez prieten un cald salut tovărășesc și urări de noi succese în activitatea consacrată construcției socialiste, înfloririi multilaterale a țării.

Ne exprimăm convingerea că relațiile prietenești dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă vor cunoaște o dezvoltare continuă în interesul popoarelor noastre, al cauzei socialismului și păcii în lume.

SOSIREA ÎN CAPITALĂ

Marți seara s-a înapoiat în Capitală delegația de partid și guvernamentală, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, care a făcut o vizită de prietenie în Republica Populară Polonă, la invitația Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

Din delegație au făcut parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.C.R., și Ion Pățan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, au fost prezenți tovarășii Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Florian Dănălache, Constantin Drăgan, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vîlcu, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Dumitru Coliu, Emil Drăgănescu, Mihai Gere, Dumitru Popa, Dumitru Popescu, Vasile Patilineț, vicepreședinți ai Consiliului de Stat și ai Consiliului de Miniștri, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor obștești.

Au fost de față Jan Brudzynski, însărcinatul cu afaceri ad-interim al R. P. Polone la București, și membri ai ambasadei.

(Agerpres)

Continuarea convorbirilor româno-polone

VARȘOVIA — Corespondentul Agerpres, I. Dumitrașcu, transmite : Marți dimineața, în clădirea C.C. al P.M.U.P. din Varșovia, au continuat convorbirile oficiale între delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și delegația de partid și guvernamentală poloneză, condusă de tovarășul Wladyslaw Gomulka.

Dejun oficial

După încheierea convorbirilor, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer au participat la un dejun oficial oferit la palatul Wilanow în cinstea delegației de partid și guvernamentale române de către tovarășii Wladyslaw Gomulka, Marian Spychalschi și Jozef Cyrankiewicz.

La dejun, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, tovărășească, au luat parte membrii delegațiilor română și poloneză participante la tratative, membri ai Biroului Politic și secretari ai C.C. al P.M.U.P., miniștri și alte persoane oficiale române și poloneze.

Tovarășii Wladyslaw Gomulka și Nicolae Ceaușescu au rostit toasturi.

După dejun, delegația de partid și guvernamentală română a vizitat palatul Wilanow, filială a Muzeului național polonez.

COMUNICAT

cu privire la vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România în Republica Populară Polonă

La invitația Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, în zilele de 19—20 mai 1969, o delegație de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită de prietenie în Republica Populară Polonă.

Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România a avut convorbiri cu delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Polone, condusă de tovarășul Wladyslaw Gomulka, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P.

Din delegația poloneză au făcut parte tovarășii : Marian Spychalski, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Polone ; Jozef Cyrankiewicz, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri ; Jozef Tejchma, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.U.P. ; Piotr Jaroszewicz, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri ; Jaromir Ocheduszko, ambasadorul Republicii Populare Polone în Republica Socialistă România.

În timpul convorbirilor, cele două părți s-au informat reciproc asupra problemelor și sarcinilor construcției socialiste în Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă și au efectuat un larg schimb de vederi asupra stadiului actual al relațiilor bilaterale. De comun acord, s-a hotărît să se adîncească și să se extindă pe mai departe colaborarea în

(Continuare în pag. a VII-a)

FAPTUL DIVERS

Cei 78 din Mavrodin

Cu cîteva zile în urmă, la cooperativa agricolă de producție Mavrodin (Teleorman) medicul veterinar Petru Vișan a administrat la 109 purcei medicamente (sub formă de injecții) pentru a combate o formă de anemie provocată de lipsa fierului. Serul folosit a fost procurat pe căi obișnuite, adică din rețeaua controlată de organele de resort. Iată însă că numai la trei ore după efectuarea inoculării serului, purceii încep să moară. Se fac anchete de către specialiști, animalelor li se administrează medicamente de întărire și... mor în total 78 de purcei. Nu știm a cui este vina, însă e cert că paguba este a cooperatorilor. Și nu-i bine. Sugerăm „înviorarea" anchetei care a început. Dar nu cu același ser, că sucombă și ea.

Vorba dulce...

La Cluj s-a adoptat o măsură bună: copiii intră gratuit la întrecerile sportive de pe stadionul „Municipal". Pentru aceasta li s-a rezervat o parte din tribună. Prezența copiilor aici nu păgubește pe nimeni. Dimpotrivă, creează o ambiantă plăcută. Duminică însă, la meciul Universitatea—Petrolul, nu se știe din ce motive copiii și-au părăsit locul rezervat și au năvălit în tribunele centrale, aglomerîndu-le și ocupînd locurile altora. Degeaba au intervenit oamenii de ordine — n-au putut face față suvoiului de „migratori". Atunci s-a auzit vocea crainicului de la stația de radioamplificare a stadionului: „Copii, nu-i frumos și nici corect să vă părăsiți locurile. Vă invităm să vă întoarceți de îndată acolo de unde ați plecat". La această invitație, copiii, disciplinați, s-au întors la locurile lor, în aplauzele publicului.

„Haiducul"

Sterpelise din casa pădurarului de la Ocolul silvic Bălcești (Vîlcea) arma de vînătoare și cartușe, cu gîndul să se facă... haiduc de codru. Așa citise el în romane. La 25 de ani ai săi, Dumitru Vlad, zis Trită din Stănești, putea fi serios. Avea toate șansele. Acum le-a pierdut. Cel puțin pentru un timp. Pentru că după numai patru zile, căpitanul de miliție Nicolae Guțui l-a identificat și apoi l-a prins. Nu numai că l-a prins, dar l-a și „răshaiducit".

Alți trei roșiori

Evenimentul s-a petrecut altăieri după amiază la spitalul din Roșiorii de Vede. Soția unui tractorist din satul Băcălești (Teleorman), pe nume Florica Rusanu, a născut trei copii — doi băieți și o fetiță. Medicii Horia Popescu și Valeriu Sotirescu, care au asistat-o la naștere, ne informează că atît copiii cît și lăuza se simt bine.

Defăimarea

Vasile Giurea, contabil șef la I.C.R.T.I.-Ploiești, s-a văzut dintr-o dată ținta unui șantaj. Pretinzînd că i-ar fi „descoperit afacerile", un individ necunoscut îi cerea (telefonic) o sumă de bani, să nu-l dea în vileag. Știindu-se corect, V. Giurea a anunțat organele de miliție. Prins în flagrant delict (cînd își ridica banii din locul dinainte stabilit) Nicolae Vișan, individ cu antecedente penale, a fost condamnat la 3 ani închisoare. Ei bine, din această clipă a început și defăimarea contabilului șef. Soția infractorului — salariată chiar la I.C.R.T.I. — a pornit pe calea „sesizărilor". Timp de cîteva luni V. Giurea a fost tot în anchete. S-a făcut vîlvă, s-a comentat. Exasperat, omul s-a adresat redacției. Ce-am constatat la fața locului? Organele care au efectuat aceste sicilitoare și îndelungi anchete ne-au informat că nimic din cele sesizate nu se confirmă. Atunci, de ce aceleași organe n-au dat curs cererii contabilului-șef de a fi trimisă în judecată persoana calomniatoare? Nu-i nici acum prea tîrziu. Cu onoarea unui om nu-i de glumit.

Lipsurile lui Mercur

Nu zîmbiți, informația este absolut sigură: specialiști din Ministerul Comerțului Interior se echipează minuțios pentru o călătorie... spațială. Vor să ne aducă din constelația Rubiconului... sarea de lămîie care lipsește cu desăvîrșire din magazine, de parcă ar fi trecut taifunul Bic-bic. Călătoria lor va dura doar cîteva săptămîni-lumină. Aveți puțintică răbdare, nu vă acriți.

Rubrică redactată de
Ștefan ZIDARITA
Gheorghe DAVID
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

STIMULAREA STIMULENȚILOR ÎN PRODUCȚIA MEȘTEȘUGĂREASCĂ

Sporirea de la an la an a veniturilor populației, ridicarea nivelului de trai atrag după sine în mod firesc solicitarea mai accentuată a prestațiilor de servicii, a producției de mică serie, care completează sortimentul marii industrii. Aceasta ridică în fața cooperației meșteșugărești, căreia îi revin sarcini deosebite în cele două grupe de activități (ele ocupă circa 3/4 în structura de plan a UCECOM), problema organizării unei rețele de unități puternice, capabile să răspundă tuturor solicitărilor. Analiza indicatorilor economici ne dă posibilitatea să constatăm că aproape toate cooperativele meșteșugărești au înțeles importanța sarcinilor ce le revin, obținînd rezultate deosebite. Pe primele patru luni ale anului în curs, de exemplu, încasările de la populație și livrările către fondul pieței, indicatori ce măsoară cele două categorii de activități, au cunoscut o creștere cu 10 și, respectiv, 12 la sută față de perioada corespunzătoare a anului trecut, creștere materializată în servicii și produse suplimentare oferite populației.

La baza acestor rezultate se află, desigur, efortul marii mase a cooperatorilor, care beneficiază din plin de avantajele importantelor măsuri luate de conducerea de partid și de stat pentru perfecționarea activității acestui sector. Aplicarea lor contribuie substanțial la întărirea și dezvoltarea economico-organizatorică a unităților cooperației, la realizarea de acumulări sporite la fondul de bază al cooperativelor. Important este îndeosebi faptul că s-au lărgit atribuțiile organizațiilor cooperatiste, între altele într-un domeniu în care s-au manifestat carențe în anii trecuți — cum este acela al stabilirii prețurilor și tarifelor pentru produsele și serviciile care fac obiectul lor de activitate. Efectele acestor măsuri au fost dintre cele mai favorabile: în 1968, planul de producție a fost depășit cu aproape 300 milioane lei, iar cel de beneficii cu 14,2 la sută, ceea ce a contribuit la o dublare a retribuției medii suplimentare din beneficii pe cooperator, la creșterea avutului obștesc al cooperativelor cu 59 milioane lei și la formarea unui fond pentru construcții de locuințe de peste 27 milioane lei. În același timp, s-a asigurat o mai mare operativitate în stabilirea prețurilor și s-au creat, practic, condiții favorabile pentru diversificarea gamei de produse și servicii destinate populației. (În 1968, numai în sectorul obiectelor de artizanat și al celor din lemn au apărut peste 3 000 de produse noi). Ne putem mulțumi însă numai cu aceste rezultate? S-a ajuns la o diversificare a sortimentului de produse și servicii la nivelul solicitărilor?

Comerțul, prin intermediul căruia produsele cooperației ajung în principal la cumpărător, semnalează în continuare insuficiența cantitativă a unor sortimente, lipsa totală a altora. **Numai în sectorul articolelor mărunte, Ministerul Comerțului Interior are încă neacoperită o cerere de circa 50—60 milioane lei**, fără a mai adăuga nevoile de produse formulate pe plan local de organizațiile comerciale. Ele se referă la cantități importante de bunuri de consum din metal, lemn, paie de sorg, etc. destinate tregii economii. Numeroase alte exemple converg către aceeași concluzie. **Compararea cheltuielilor de producție proprii unui sortiment sau altuia, existent în fabricație, în funcție numai de rata medie pe cooperativă creează de fapt o imagine imperfectă a eficienței, ce conduce la aprecieri eronate, la tendința foarte frecventă a producătorilor de a manifesta rețineri față de unele produse sau a căuta chiar să le elimine.** Mai mult, structura producției fiind foarte eterogenă în cadrul secțiilor, înacestea se adaugă faptul că, în momentul de față, **conform metodologiei de plan, cooperativele apreciază eficiența produselor lor, beneficiul ce-l aduc, numai din punct de vedere al ratei de rentabilitate calculată pe întreaga cooperativă.** Or, condițiile de producție, de dotare și executare diferă de la o cooperativă la alta, la fel și nomenclatorul de produse, ceea ce se reflectă și în rate de rentabilitate diferite atît pe produse, cît și pe cooperative. Este tocmai aspectul pe care vom încerca să-l analizăm în rîndurile de față. Bunăoară, unele sortimente de pantofi bărbătești (de tip B și C), ca și unele obiecte de îmbrăcăminte sînt produse de mai multe unități: cooperativele „Unirea"-Șimleul Silvaniei, „Încăltămintea"-Oradea, „Meșeșul"-Zalău, „Cootex"-Oradea, etc. Analizîndu-se atent această producție, se observă că **ratele de beneficiu pe fiecare produs nu sînt corelate cu rata de beneficiu pe întreaga cooperativă.** De pildă, la pantofi bărbătești tip B, la cooperativa „Încăltămintea"-Oradea rata pe produs depășește rata pe cooperativă (7,67 la sută față de 6 la sută), iar la cooperativa „Meșeșul"-Zalău situația e inversă (8 la sută față de 10,96 la sută). Cu alte cuvinte, **unele cooperative vor fi interesate să producă asemenea sortimente, altele nu.** Dacă vom compara însă ratele pe produs între cooperative, se constată că pantofii se produc în condiții de eficiență mai ridicată tocmai în unitățile pentru care interesul față de acest produs este scăzut, cum se întîmplă la „Meșeșul" — Zalău; în schimb, această producție va fi lărgită la cooperativa „Încăltămintea", unde condițiile sînt inferioare. Aceasta înseamnă, de fapt, pierderi materiale și risipă la nivelul înt

pagina economică

Se impun măsuri pentru exploatarea eficientă a sistemelor de irigații

În procesul exploatării sistemelor de irigație se întîlnesc și se confruntă probleme tehnice și organizatorice complexe. Insuficienta lor stăpînire sau inegala lor corelare poate limita eficiența tehnică și economică a sistemelor de irigație. În prezent, în concordanță cu creșterea potențialului economiei naționale, investiția specifică în amenajările pentru irigație a crescut, permițînd realizarea unor lucrări moderne, cu canale căptușite și conducte subterane sub presiune, de mare randament, cu economie de teren și de apă.

Datorită unor deficiențe în exploatarea sistemelor de irigații, producțiile agricole, în multe cazuri, sînt nesatisfăcătoare, mult sub cele prevăzute în proiecte. Această situație se datorește, în primul rînd, neasigurării normei de udare corespunzătoare atît ca mărime, cît și ca moment al aplicării. După cum se știe, există o metodă de calcul a normei de udare, respectarea ei asigurînd irigarea la vreme a culturilor, fără risipă de apă sau pericol de degradare a solului. În practică, însă, nu rareori se neglijează respectarea acestor elemente fundamentale ale tehnicii irigației. Datorită normelor de udare mai mici decît cele efectiv necesare, apa de irigare nu ajunge la dispoziția rădăcinilor în toată sfera lor de acțiune, iar pe de altă parte, normele mici de udare, ce nu umezesc decît superficial solul, se pierd rapid în atmosferă în mod neproductiv, prin evaporare. Din această cauză, în unele locuri recoltele au fost mici, cu mult sub posibilități. Astfel, în sistemele de irigații Jegălia din Bărăganul de sud, Stoenești — Corabia, în loc să se dea norme de udare de 700—900 mc apă la hectar, care să umezească solul pe o adîncime de 0,75—1 m, nu s-au aplicat decît 400—600 mc, realizîndu-se adîncimi de umezire necorespunzătoare. În aceste cazuri plantele nu s-au dezvoltat normal, iar recoltele nu au fost cele așteptate.

În condiții de sol și de apă freatică deosebite, este nevoie de o atenție sporită în procesul exploatării amenajărilor, prin realizarea unui regim de irigație adaptat acestor condiții. Pe soluri grele sau foarte grele, norma de udare trebuie să fie redusă la valori de 400—600 mc la hectar, în raport cu capacitatea lor de înmagazinare mai redusă. La uscăciune, solurile cu un mare conținut de argilă crapă. Astfel de soluri nu se pot uda pe brazde, aspersiunea fiind obligatorie. Dar și pentru aspersiune trebuie luate anumite precauții: se vor folosi aici numai aspersoare de intensitate redusă. Nerespectarea unor astfel de reguli a dus, pe lăcoviștile din Banat, bunăoară, nu de puține ori, la obținerea unor producții de porumb mai mici decît pe terenurile neirigate.

În zonele joase ale luncii Dunării, sau de-a lungul digului de mal, apa freatică poate alimenta activ zona radiculară din profilul solului. În toate situațiile în care este de presupus posibilitatea unui aport freatic, aplicarea udărilor trebuie controlată atent, pentru a nu cheltui în mod inutil apă de irigație, precum și pentru a preveni fenomene dăunătoare de înmlăștinare, urmate de sărăturarea secundară. De aceea, în astfel de cazuri se exclude aplicarea udărilor de aprovizionare, iar în timpul perioadei de vegetație normele de udare se calculează pentru adîncime mai mică. O situație deosebită o întîlnim la irigarea nisipurilor, unde sînt necesare udări dese, cu norme mici. Datorită capacității reduse de înmagazinare a nisipurilor, precum și ascensiunii capilare limitate, se impun norme de udare de numai 250—300 mc la hectar, care trebuie repetate în lunile de vîrf la numai 6—8 zile.

Dacă mărimea pierderilor de apă din rețeaua de irigație este determinată în cea mai mare măsură de lăturate. Cu toate acestea, în numeroase cazuri personalul de exploatare le trece cu vederea, deși astfel de pierderi determină un randament scăzut al sistemului de irigație.

Mai sînt încă cazuri în care dotarea pentru aspersiune nu este suficient de bine corelată cu condițiile naturale de lucru, de exemplu cu permeabilitatea solului sau cu regimul eolian. Încă se mai folosesc aspersoare de mare intensitate, de peste 10—12 mm pe oră, pe soluri grele de luncă sau la cultura legumelor. Aceste aspersoare trebuie înlocuite cu noul tip de aspersor ASJ—1, ce lucrează cu intensități de sub 6 mm pe oră, pentru evitarea bălțirii apei.

Referitor la exploatarea utilajului pentru aspersiune, vom menționa și unele aspecte aparent minore, dar care pot scurta apreciabil viața acestui utilaj. Este vorba despre faptul că garniturile de cauciuc pentru cuplarea aripilor de ploaie nu se conservă cu grijă, aspersoarele nu sînt ferite de lovituri, iar arcurile acestora nu se reglează cu destulă minuțiozitate pentru obținerea turației normale.

Deficiențe de felul celor analizate mai sus pot fi înlăturate prin încadrarea corespunzătoare cu personal de specialitate atît numeric, cît și calitativ. În iarna trecută s-a dat o atenție mai mare decît în anii trecuți cursurilor de ridicare a calificării inginerilor din unitățile agricole cu terenuri irigate. În această privință există totuși o mare lipsă de cadre de întreținere și exploatare, de nivel mediu și inferior: electricieni, instalatori, mecanici și mecanizatori, hidroamelioratori și agenți hidraulici. În această direcție este necesară o acțiune coordonată pe plan central și susținută cu perseverență pentru calificarea acestor cadre, din ce în ce mai cerute, o dată cu desfășurarea programului național de dezvoltare a irigațiilor.

În ultimă analiză însă, hotărîtoare pentru punerea în valoare maximă a amenajărilor pentru irigații rămîne munca specialiștilor din întreprinderile agricole de stat, din cooperativele agricole de producție și din administrația sistemelor de irigație, ce îndrumă munca colectivelor de exploatare. Este necesar ca acești specialiști să organizeze, cu orice mijloace, sistemul de prognoză și avertizare a aplicării udărilor, în lipsa oricărei dotații în acest scop, se știe că se pot folosi totuși mijloace organoleptice de estimare a umidității solului. Există însă în prezent în numeroase unități agricole etuve și balanțe și, în unele cazuri, tensiometre sau electrometre pentru controlul umidității solului. Acestui scop poate servi și legătura cu stațiunile experimentale agricole din zonă sau cu centrele pentru avertizarea aplicării udărilor. Aceste centre vor putea, desigur, distribui duplicate ale buletinelor de avertizare și cooperativelor agricole ce au condiții similare celor din întreprinderile agricole de stat cuprinse în raza fiecăruia din centrele de avertizare. Experiența a demonstrat că, în astfel de probleme, pregătirea profesională, precum și interesul direct și inițiativa personală a specialiștilor angrenați în rezolvarea lor hotărăsc reușita.

Timpul s-a încălzit, solul pierde apă, ceea ce face absolut necesară irigarea culturilor. Ținîndu-se seama de învățămintele din trecut, trebuie luate măsuri pentru ca lucrările de irigare să se execute corect, calea cea mai sigură de obținere a unor recolte mari.

Dr. ing. Marcu BOTZAN
directorul Institutului de cercetări pentru îmbunătățiri funciare și pedologie

PRODUSE ELECTROTEHNICE ÎN FABRICAȚIA DE SERIE

În primele patru luni ale anului au fost introduse în fabricația de serie aproape 30 de produse electrotehnice noi, solicitate de economia noastră națională sau de beneficiarii externi.

Tînăra fabrică de motoare electrice din Pitești a realizat, printre altele, noi tipuri de motoare moderne cu două turații destinate modernizării mașinilor de spălat, iar la Fabrica de elemente pentru automatizare din București au ieșit de pe banda de fabricație termocuple și termorezistențe pentru temperaturi ridicate.

Printre noile produse realizate în perioada amintită se numără, de asemenea, redresoare de putere cu siliciu intrate în fabricație la „Electrotehnica" din Capitală și diferite tipuri de transformatoare electrice la „Electroputere" din Craiova.

(Agerpres)

ÎN JUDEȚUL MUREȘ

Noi suprafețe și capacități de producție vor fi date în exploatare în acest an

La Combinatul chimic din Tîrnăveni se montează în prezent ultimele utilaje la noua fabrică de bicromat de sodiu, prima unitate de acest fel din țară. Ea va realiza anual 5 000 tone bicromat, produs cu largi utilizări în industriile pielăriei și chimică. Într-un alt perimetru al aceluiași combinat se află în plină construcție cel de-al 5-lea cuptor de carbid. Acest modern agregat va produce 72 000 tone carbid pe an. De asemenea, la Tg. Mureș a început construcția unei mari hale aparținînd fabricii „Metalo-tehnica", unitate specializată în utilaje textile și de tricotaje, ca și în piese de schimb pentru industria ușoară. A prins contur și fabrica de lapte praf de la Luduș, ce va produce 2 000 tone lapte praf pe an, precum și alte produse lactate.

(Agerpres)

CÎND EXCEPȚIA TINDE SĂ DEVINĂ REGULĂ

La sfîrșitul trimestrului I a.c., s-a anunțat punerea în funcțiune a trei noi capacități de producție din sectorul bunurilor de consum: fabrica de mobilă din cadrul IPROFIL Satu Mare, linia de covoare plușate de la Uzinele textile Cisnădie și linia de ruladă din cadrul Întreprinderii de panificație Dolj. Este de presupus că factorii de răspundere din Ministerul Economiei Forestiere, Ministerul Industriei Ușoare și Ministerul Industriei Alimentare, care au semnat procesele verbale de dare în exploatare a obiectivelor amintite, au avut probabil suficiente argumente faptice pentru a fundamenta și a lua o asemenea decizie de mare responsabilitate și importanță economică. Ca atare, nu punem deocamdată la îndoială veridicitatea celor inserate în actele justificative privind punerea în funcțiune a capacităților la care ne referim.

O precizare se cuvine, totuși, să facem. Potrivit reglementărilor în vigoare, pentru a da în funcțiune un obiectiv nou este necesar să se realizeze, în perioada optimă, toate lucrările, inclusiv rodajul și probele tehnologice, conform documentației din proiect și deviz. S-au respectat riguros aceste reglementări și s-au creat în practică condiții propice bunului mers al producției în cele trei unități industriale declarate recent ca puse în funcțiune?

Ne așteptam ca în noua fabrică de mobilă din cadrul IPROFIL Satu Mare, dată în exploatare la 31 martie a.c., să notăm numai lucruri pozitive: un proces de producție pus la punct, cu tehnologii bine precizate, care să alinieze activitatea de aici exigențelor ce se ridică la ora actuală în fața fiecărei noi unități intrate în circuitul economiei naționale. Dar ce-am întîlnit la fața locului, ce ne-a oferit activitatea acestei noi unități din domeniul industrializării lemnului a spulberat pur și simplu orice iluzie. Căci la noua fabrică de mobilă a avut loc o inaugurare oarecum pripită, beneficiarul și titularul investiției fiind puși să aleagă: ori să se amîne punerea în funcțiune, pînă la definitivarea principalelor lucrări, ori să se recurgă la un compromis, adică să se ceară darea ei în exploatare „cu aprobarea titularului de investiție și fără îndeplinirea condițiilor normate", stabilite de reglementările în vigoare.

Pînă la urmă, s-a recurs la cea de-a doua alternativă. Dar să cercetăm în ce constau „condițiile normate" și de ce nu au fost îndeplinite. În principal este vorba de unele lucrări care nici nu erau executate sau de utilaje ce participă direct la procesul de producție, dar care nu erau în stare de funcționare. Așa, de pildă, în întreg sectorul de finisaj al fabricii, unde se decide, în ultimă instanță, soarta calității mobilei, liniile de lăcuire prin pulverizare, de imersie, ca și cea de uscare rapidă se aflau și sînt și acum într-o totală stare de provizorat. Mai bine zis, sectorul de finisaj al fabricii de mobilă nu funcționează. Și atunci cum se finisează mobila? Nu mecanizat, nu pe baza unor tehnologii moderne, cum s-a prevăzut în proiect, ci prin aceleași procedee „clasice", cu lacuri obișnuite, care influențează negativ calitatea și, mai ales, productivitatea muncii. Transportul pieselor pe linia de lăcuire, cît și la pulverizare se face manual, iar uscarea lor pe rastele. Tot la unitatea sătmăreană mai sînt de executat o serie de lucrări, prevăzute în documentație, la hala de fabricație, depozitul de materiale inflamabile, gospodăria de păcură, rețelele de apă, instalația electrică de joasă tensiune.

Care este perspectiva terminării tuturor acestor „retușuri" substanțiale la această fabrică de mobilă? Am notat, în acest sens, un termen: 31 septembrie 1969. Deci, de abia după două trimestre de la raportarea dării în exploatare, această unitate va intra cu adevărat, în bune condiții, în... funcțiune. Pînă atunci, corespunzător stratagemei titularului investiției — Ministerul Economiei Forestiere — neajunsurile se vor uita. Doar se fabrică mobilă. Cum? În ce ritm, cu ce cheltuieli, interesează mai puțin. Eludîndu-se unele reglementări în vigoare, la ora actuală, nu numai că producția poartă pecetea provizoratelor, dar se admit unele pierderi care prejudiciază interesele economiei naționale.

La un alt obiectiv — linia de fabricat ruladă de la Întreprinderea de panificație Dolj din Craiova — raportarea punerii în funcțiune — la 31 martie 1969 — a avut loc fără a se efectua cel puțin recepția provizorie a lucrărilor de construcții-montaj. Și aceasta, pentru că ele nu au fost terminate și nu corespund exigențelor din proiectul de execuție. Bunăoară, nu s-a montat mașina de ambalat ruladă, adusă din import încă din anul 1968, deoarece a lipsit chiar un dispozitiv de... ambalat. Se spune că dispozitivul nu va fi comandat de către Ministerul Industriei Alimentare, titularul investiției, decît după ce se va stabili produsele care urmează să fie fabricate și aceasta numai după prospectarea pieței (?!) Este o dovadă clară a faptului că instalația s-a construit fără a se cunoaște la ce va fi utilizată.

Semnificativ pentru compromisul punerii în funcțiune a acestei linii, este și faptul că nici pînă acum nu a fost asigurată o bandă de transport a produselor de la cuptorul de ruladă la mașina de ambalat. Contractată cu Întreprinderea metalurgică de morărit București, la 27 martie a.c. — deci cu 4 zile înainte de a se raporta darea în exploatare a secției — utilajul amintit nu a sosit încă, întrucît furnizorul a solicitat beneficiarului să-i procure o bandă textilă de rigolă și un motoreductor. După trei zile de la încheierea contractului, beneficiarul a făcut divergență, spunînd că nu poate procura produsele cerute de către furnizor. Și așa, livrarea utilajului amintit a rămas în suspensie. Cazul nu este singular. La depozitul de ambalat nu s-a executat instalația de ventilație. De asemenea, nu s-au terminat lucrările de izolații la instalațiile de aburi și nici cele de la instalația frigorifică. Relevînd aceste numeroase și importante neajunsuri, întrebăm: din moment ce titularul investiției nu știa și nu știe ce produse se cer pe piață, iar beneficiarul încheie contracte cu unii furnizori de utilaje chiar în ajunul punerii în funcțiune a instalației, nu înseamnă oare că însuși studiul tehnico-economic și execuția lucrărilor s-au efectuat sub spectrul formalismului și al indiferenței față de eficacitatea investiției respective? Cine suportă pierderea generată de faptul că linia de ruladă nu dă, în prezent, nici jumătate din producția fizică planificată?

Cît privește situația de la Uzinele textile Cisnădie, aici s-a dat în funcțiune capacitatea de 31 000 mp covoare plușate, fără să fie montat și achiziționat un utilaj de bază — urzitorul în lățime. Acesta va fi procurat abia la sfîrșitul anului curent. Înlocuindu-se acest utilaj cu altul vechi, au apărut defecte de calitate. Este greu de înțeles cum forul de resort din Ministerul Industriei Ușoare a admis aceste improvizații, tocmai la o producție care este foarte solicitată și tocmai în cazul unei întreprinderi care ține mult la prestigiul ei, fiind cunoscută pentru calitatea produselor fabricate.

Acestea ar fi concluziile analizei noastre. Și totuși, în procesele verbale de dare în exploatare a noilor capacități de producție, sfidîndu-se reglementările, se spune: „Punerea în funcțiune s-a făcut în conformitate cu prevederile H.C.M. 3 060/1966, anexa 12, punctele 16 și 17". Revenirea obsedantă a acestui argument, nu numai în cazurile analizate, dar și la alte obiective date în exploatare în trimestrul I a.c., în condițiile menținerii provizoratelor, ne-au obligat să răsfoim hotărîrea amintită, să ne oprim mai mult la punctele 16 și 17. Ce formulări conțin ele? La punctul 16 se spune: „În cazul cînd în mod excepțional, pînă la terminarea probelor tehnologice nu se pot asigura condițiile necesare pentru realizarea condițiilor normate de punere în funcțiune, dacă această situație nu este cauzată de utilaje necorespunzătoare — titularul de investiții poate aproba: prelungirea duratei probelor tehnologice (...); intrarea în funcțiune fără atingerea condițiilor normate pentru punerea în funcțiune, cu stabilirea măsurilor ce trebuie luate la punerea în funcțiune, pentru realizarea lor în cel mai scurt timp". Aceste prevederi sînt completate de altele, cuprinse la punctul 17. Conducătorul ministerului sau al organului tutelar al investiției poate aproba intrarea în funcțiune a capacității de producție în cazurile cînd: „Nu s-au procurat anumite aparate de măsură și control care pot fi înlocuite provizoriu cu alte aparate ce asigură intrarea în funcțiune în condiții normale și deplină securitate; nu s-au putut procura unele utilaje de deservire care pot fi înlocuite provizoriu, asigurîndu-se o funcționare în bune condiții; nu s-au putut aproviziona unele materiale auxiliare (...)".

Credem că nu este greu de observat cît de larg și de exagerat a devenit cadrul „excepțional" înfățișat prin aceste reglementări legale în vigoare. Nu este de mirare că, în practică, nu puține capacități de producție se dau în funcțiune cu provizorate. În ultimă instanță, sub acest paravan se tolerează pierderile efective pe care le suportă economia națională prin prelungirea situației de provizorat în finalizarea unor obiective de investiții. Rostul unor reglementări este de a preveni neajunsurile, de a îngrădi sfera excepției de la regulă. Și, în acest caz, regula este una singură: o maximă răspundere și exigență din partea tuturor factorilor care concură la realizarea investițiilor atunci cînd dau în funcțiune o nouă unitate industrială.

Viorel SĂLĂGEAN

REGLEMENTĂRI CARE FAVORIZEAZĂ PROVIZORATUL LA PUNEREA ÎN FUNCȚIUNE A UNOR UNITĂȚI INDUSTRIALE

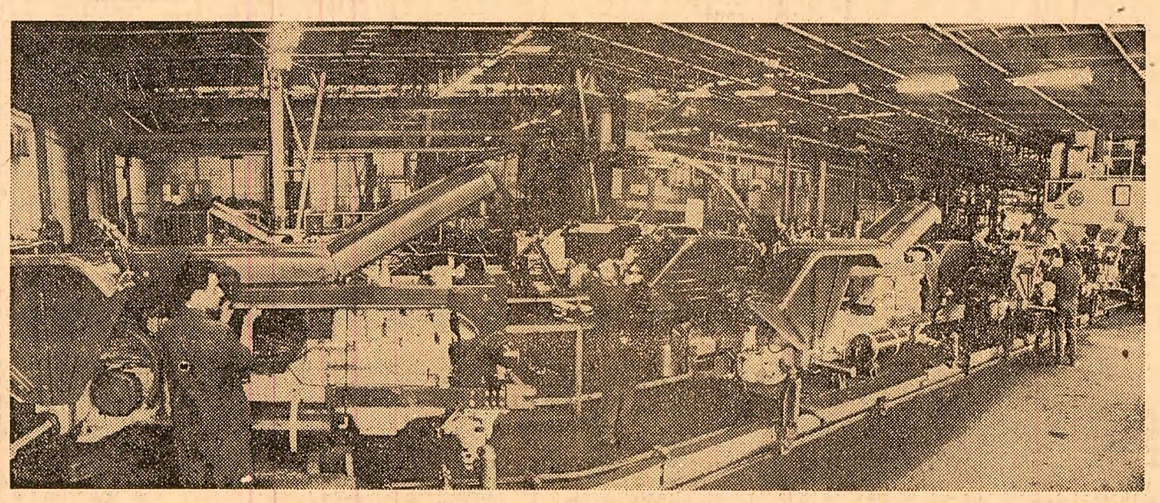

Moderna linie de montaj a tractorului U-650 de la Brașov

Vie activitate comercială în portul Constanța

Portul maritim Constanța a cunoscut, în aceste zile, o vie activitate comercială. Prin intermediul întreprinderii de comerț exterior „Romtrans" au fost livrate la export unor parteneri din Argentina, Franța, Italia, Japonia și R.A.U. zeci de mii de tone de laminate, cherestea, ciment și uree. În aceeași perioadă au fost descărcate în danele portului însemnate cantități de cocs de furnal, magnezită, diverse laminate, bitum, precum și caolină, melasă, șroturi de soia și lapte praf, expediate din Albania, Anglia, R. P. Chineză, Cuba, R. P. D. Coreeană, R. F. a Germaniei, Irlanda și Israel.

Prin intermediul aceleiași întreprinderi au fost exportate în Uniunea Sovietică produse petroliere, lemnoase și ale industriei chimice și ușoare, precum și diferite mașini și utilaje. În același timp au sosit din Uniunea Sovietică aproape 140 mii tone de minereu de fier, metale, cocs, apatită, cărbune și sare potasică.

(Agerpres)

PLANUL ÎNTREPRINDERII

(Urmare din pag. 1)

retic cunosc prea bine implicațiile neasigurării desfacerii producției, dar în practică le ignorează. De pildă, forul de resort din Ministerul Căilor Ferate știa că, în ultimii ani, unele surse de desfacere a producției Întreprinderii de cariere și balastiere Cluj s-au împuținat. Totuși, la defalcarea cifrelor de plan pe 1969 a trecut cu vederea acest inconvenient și i-a stabilit un volum de producție aproximativ egal cu cel de anul trecut. Nu întîmplător, la ora actuală, stocurile se ridică la 100 000 tone de balast, care înrăutățesc situația financiară a întreprinderii. Iar Întreprinderii miniere Cluj, direcția generală de resort din Ministerul Minelor i-a stabilit o sarcină de plan pentru producția de minereu de fier destul de mobilizatoare, fără a-i asigura și desfacerea. Stocurile de minereu cresc fără încetare, de la o lună la alta. Dacă la începutul anului întreprinderea deținea peste 80 000 tone minereu de fier, în stoc propriu și în custodie, la 1 aprilie a. c. cantitatea sporise la peste 160 000 tone. Gospodărirea acestui important fond de materie primă stocată necesită mari cheltuieli — circa 7 lei/tonă. În plus, depozitarea timp îndelungat sub cerul liber generează mari pierderi de minereu care, după unele calcule estimative, se ridică pînă la 5 la sută. Nu sînt convins că economia națională, combinatele siderurgice nu ar avea nevoie de acest minereu de fier. Și, desigur, atît Ministerul Minelor cît și Ministerul Industriei Metalurgice au auzit de existența stocurilor amintite. De ce nu se lichidează, de ce se admit pierderile de minereu și irosirea de fonduri cu gospodărirea acestor stocuri? Iată întrebări care au rămas pînă acum fără răspuns din partea ministerelor amintite. Producția de dragul producției — combătută de economiști și planificatori — care nu răspunde unor cerințe reale, nu înseamnă altceva decît pulverizarea fondurilor statului și a roadelor unor colective de întreprinderi, precum și incapacitatea de a introduce valori de întrebuințare certe în circuitul economiei naționale.

Consecințe economice nefavorabile creează și practica anumitor ministere și organe centrale de a fixa sivă aproximație, ca urmare a actualei metodologii deficitare de întocmire și definitivare a necesităților de metal și alte materiale, cu mult înainte de lansarea planului de producție. Astfel că, în vreme ce uzinei îi lipsesc în momentul de față importante cantități de materiale, ea deține la altele stocuri supranormative de aproape 4 miliarde lei.

La această uzină, implicațiile în aprovizionare, în corelarea acesteia cu necesitățile reale ale producției obiective importante ale industriei alimentare. Cineva din ministerul de resort a minimalizat importul subansamblelor amintite — probabil a considerat că suma este neînsemnată — și, în momentul de față, uzina „Tehnofrig" se află în situația de a nu putea livra șantierelor, la termenul contractual, întreg necesarul de utilaje tehnologice. Oricine, chiar nespecialist fiind, își dă seama că pierderile cauzate economiei naționale prin întîrzierea dării în exploatare a celor 15 obiective de investiții organe economice centrale împing la limita extremă arbitrariul și, adeseori, apar nenumărate exhibiții ce se desfășoară, chipurile, în numele planificării, în numele suppletei, mobilității și elasticității prevederilor. Deși în descreștere, totuși se mai observă tendința din partea unor ministere de a jongla cu cifrele de plan. Grav este că aceste modificări au fost atît de „radicale", încît s-a fardat realitatea și s-a recurs chiar la falsuri. Întreprinderea de construcții-montaj nr. 9 Cluj, de pildă, pînă la 30 noiembrie anul trecut a raportat o pierdere de 3,2 milioane lei. După închiderea bilanțului anual s-a constatat că, de fapt, era vorba de 7 milioane lei. Pentru a „împăca" planul cu realitatea, retroactiv, la sfîrșitul lunii ianuarie a. c., ministerul i-a replanificat pierderea și a fixat-o la 5,5 milioane lei. De același procedeu a făcut uz și Ministerul Minelor, în cazul Întreprinderii miniere Cluj, și Ministerul Industriei Chimice, cînd a operat prea grosolan asupra planului de pierderi al Combinatului de celuloză și hîrtie Dej. Este evident că în asemenea situații se produce o gravă denaturare a funcțiilor planului. Dintr-un instrument legal și puternic, menit să permită o utilizare tot mai eficientă a potențialului tehnic, material și uman al unor întreprinderi, să asigure dezvoltarea inițiativei creatoare a colectivelor de oameni ai muncii, el a fost transformat, în anumite unități, într-un mijloc de acoperire a deficitelor.

Fenomenele de subiectivism și arbitrariu în activitatea de planificare nu sînt deloc un însoțitor inevitabil al dezvoltării economice. Apariția lor se datorează insuficientei cunoașteri a realității, subaprecierii sau supraaprecierii necesităților economiei naționale, anumitor manifestări de superficialitate în măsurarea realistă a potențialului productiv al unor întreprinderi. Neajunsurile semnalate nu au nici un temei obiectiv, ci dovedesc fie insuficienta capacitate în a armoniza necesitățile reale cu posibilitățile, fie rutina, lipsa de răspundere în dirijarea de către unele ministere a activității unităților industriale.

Creșterea rolului planificării, ca metodă principală de conducere a vieții social-economice, nu are nimic comun cu deficiențele de ordinul celor semnalate. Dacă am insistat asupra lor, am făcut-o cu intenția de a se înțelege că, acum, cînd sarcinile economice sînt tot mai mari și mai complexe, asemenea neajunsuri subiectiviste trebuie înlăturate, pentru că sînt de natură să declanșeze dereglări în mecanismul echilibrat al planului. Strînsa conlucrare între organele economice centrale și organele locale de partid constituie una din căile sigure de evitare a acestor anomalii, fiind totodată o pîrghie în măsură să asigure realizarea integrală și la un înalt nivel de eficiență economică, în fiecare întreprindere, a sarcinilor de plan, perfecționarea activității de planificare, corespunzător hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului.

Colecțiile de popularizare și arta de a răspîndi știința

Cunoașteți ce sînt laserii? Dar totemismul? Sînteți la curent cu etapele cuceririi spațiului cosmic? Am enumerat doar cîteva întrebări la care omul contemporan este din ce în ce mai solicitat să răspundă, dar la care stricta specializare a profesiilor, aprofundarea cîte unui singur domeniu de activitate îi ridică adesea o adevărată barieră informațională. Iată și rațiunea pentru care în toată lumea apar colecții pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, colecții întîmpinate peste tot cu un excepțional interes. Și în țara noastră asemenea lucrări s-au impus de multă vreme atenției opiniei publice, înregistrînd o dată cu trecerea anilor o evoluție îmbucurătoare. Din multitudinea volumelor care, într-un fel sau altul, s-ar putea încadra în această mare categorie, ne-am oprit atenția asupra a două colecții ale **Editurii Enciclopedice**, care apar sub directa îndrumare a Consiliului pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice din C.S.C.A. Este vorba de **„Cunoștințe folositoare"** și de **„Orizonturi"**, colecții care, date fiind premisele create, pot răspunde în condiții optime exigențelor formulate. Parcurgînd aparițiile din ultimii ani se remarcă de la bun început faptul că pînă acum au văzut lumina tiparului numeroase lucrări interesante, atractive, unele chiar pasionante, sub semnătura unor personalități de prestigiu ale vieții noastre științifice și culturale. Putem aminti astfel „Cum și cînd s-a format Pămîntul" de prof. dr. docent Victor Nadolschi, „Cum vedem" de dr. Grigore Davidescu (în colecția „Cunoștințe folositoare"), „Populație și natalitate în lume" de dr. Al. Pescaru, „Știința și religia despre om și univers" de prof. dr. docent Emil Repciuc (în colecția „Orizonturi") etc.

Privind în ansamblu cele două colecții se poate descifra intenția editorilor de a contura o structură tematică distinctă, bine individualizată. Acest efort ni se pare salutar deoarece, mai presus de comunicarea unor cunoștințe noi, **mai presus de simpla informare a cititorilor cu noutăți din cele mai variate domenii, lucrările cu acest profil trebuie să vădească virtuți educative, să joace un rol activ, de influențare directă a cititorilor.** Răspund colecțiile amintite acestor cerințe? Parțial, da! Și aceasta, deoarece există sfere tematice în cadrul cărora aparițiile editoriale au fost numeroase, completîndu-se reciproc, supunînd unui adevărat tir concentric o anumită categorie de date sau cunoștințe, dar, în același timp, exemplele pot fi completate și cu situații opuse: numeroase „pete albe" pe o imaginară hartă a structurii tematice a colecțiilor.

Din prima categorie, revelatoare ni se par lucrările care se înscriu, explicit sau implicit, în sfera educației ateiste. Parcurgînd aparițiile ultimilor ani apare extrem de limpede punctul de vedere pe care redacția și l-a impus drept „motto": formarea concepției materialiste despre natură. Mai ales în colecția „Orizonturi" lucrările au îmbrăcat o gamă largă de modalități publicistice: de la evocarea unor mari figuri ale luptei contra obscurantismului religios („Giordano Bruno") la răspunsuri argumentate unor întrebări fundamentale („Cine l-a creat pe Dumnezeu?", „Cînd și de ce a apărut religia"), de la lucrări cu caracter istoric („Inchiziția") la analiza științifică a unor dogme ale bisericii („Adevărul despre „cărțile sfinte", „Iubirea aproapelui și adevăratul umanism").

Demn de remarcat ni se pare faptul că analizele sînt făcute cu un instrumentar fin, care are permanent în vedere faptul că se operează cu argumentații solide, bazate pe cele mai noi date ale științei, pe tot ceea ce gîndirea omenească a produs elocvent în această direcție. Revelatoare în acest sens este una din ultimele lucrări ale anului 1968: „Știința și religia despre om și univers", în care autorul procedează la o analiză directă a textelor biblice, semnalînd contradicții între ele, trecînd apoi la o discutare critică amănuntită a teoriilor contemporane ce încearcă o „modernizare" a religiei.

Acestor cărți ce urmăresc consolidarea unor temeinice convingeri materialiste li se adaugă o altă categorie de lucrări („Semnele cerești și tălmăcirea lor adevărată", „Pămîntul — corp ceresc" etc — din „Cunoștințe folositoare") care, explicînd o serie de fenomene obișnuite, înconjurătoare, contin și ele argumente apte să explice științific procesele ce se petrec în natură. Concepînd astfel, după un plan bine chibzuit, lucrările cu acest profil, nelăsînd aparițiile la voia întîmplării, și eficacitatea lor este considerabil sporită. După cum am avut ocazia să ne convingem cu prilejul vizitelor în diferite județe, aceste volume se bucură și de atenția brigăzilor științifice, a directorilor de case de cultură și de cămine culturale, care și le-au făcut aliați de nădejde în activitatea susținută pe care o duc pentru propagarea filozofiei materialiste.

Din păcate, domenii importante ale vieții sociale rămîn aproape — sau în totalitate — descoperite. Să ne referim, de pildă, la educația patriotică. În decurs de trei ani, în colecția „Orizonturi" au apărut doar nouă volume referitoare la istoria patriei: Mihai Viteazu, Radu de la Afumați, Constantin Brâncoveanu, războiul de independență de la 1877 etc. Cum se explică această sărăcie de teme, ca și intervalul mare de timp care se scurge între o apariție și alta? Iată întrebări care rămîn fără răspuns, din moment ce lipsește însăși o concepție unitară asupra modalităților de abordare a acestui domeniu. Or, după cum arătam, scopul principal al colecțiilor de răspîndire a cunoștințelor rămîne cel de a determina o atitudine activă, militantă, de a explica de pe pozițiile gîndirii materialist-dialectice fenomenele vieții sociale.

Nu putem rămîne indiferenți nici la faptul că există sectoare întregi ale civilizației umane care au fost oglindite insuficient sau aproape deloc. Destul de rare sînt acele lucrări cu caracter istoric care își propun să treacă în revistă cele mai de seamă cuceriri ale gîndirii umane, lucrări care s-au bucurat întotdeauna de larga adeziune a publicului: istoria filozofiei, a sociologiei, a educației.

Să nu ne limităm însă numai la sfera istoriei. Se vorbește, de pildă, întens despre problemele economice care apar în prezent în fața tuturor statelor lumii. Țara noastră, angajată într-un intens proces de industrializare, are și ea de rezolvat o serie de situații specifice, izvorîte din particularitățile noastre economice. Oare toate aceste fenomene

NOTE DE LECTOR PE MARGINEA COLECȚIILOR „CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE" ȘI „ORIZONTURI"

de cel mai larg interes pentru mase nu și-ar putea găsi locul în paginile unor broșuri de popularizare? Cîte întrebări pe marginea unor probleme ale vieții economice și sociale și-ar putea găsi un răspuns de largă audiență în aceste lucrări! Cîte posibilități nefolosite încă de a afirma și explica pe îndelesul tuturor concepția materialist-dialectică! Aceeași întrebare s-ar putea formula și referitor la mișcarea contemporană a ideilor, a gîndirii filozofice. Dar actualitatea, bogăția de fapte a vieții care ne înconjoară nu și-au găsit încă locul cuvenit în tematica colecțiilor discutate.

După cum am mai arătat, multe din aceste lucrări au cunoscut o primire favorabilă din partea publicului. Nu e mai puțin adevărat însă că altele au fost întîmpinate cu o oarecare indiferență. Pentru a înțelege mai bine reacția cititorilor, sîntem datori să ascultăm și opinia editorilor asupra scopurilor celor două colecții.

„Cunoștințe folositoare" — ni s-a spus — abordează o serie de noțiuni elementare din diverse domenii ale științei, adresîndu-se oamenilor cu o pregătire teoretică mai restrînsă, în timp ce „Orizonturi" are ca destinatar publicul cu o pregătire medie. Delimitarea este absolut normală, și, mai ales, necesară. Numai că în realitate între acest program editorial și lucrările propriu-zise apare un decalaj.

Care sînt, după opinia publicului, cărțile cu adevărat interesante? În ambele colecții — cele care conțin date noi, informații îmbinînd „senzaționalul" cu explicația științifică, noțiuni complexe prezentate pe înțelesul tuturor. Așadar, acest tip de lucrări trebuie să reunească mai multe trăsături la fel de importante: exactitatea științifică, valoarea educativă, atractivitatea redactării. Din îmbinarea lor rezultă acea eficacitate a colecțiilor către care se tinde: nerealizînd-o, se ajunge la unilateralizări care conduc fie la tehnicism, fie la ariditate.

O lucrare cum este cea din colecția „Cunoștințe folositoare", intitulată „Cum și cînd s-a format Pămîntul" poate constitui un argument convingător în pledoaria noastră pentru rigoarea științifică a continutului prezentat într-o formă accesibilă, atractivă. Parcurgînd volumul amintit, cititorul află explicația științifică a formării pămîntului, amplu argumentată, este informat pe larg asupra celorlalte teorii materialiste privind originea globului terestru, totul foarte documentat, ușor de urmărit, fără a cădea nici un moment în vulgarizarea noțiunilor abordate. Aceleași observații s-ar putea face și la adresa volumelor: „Ființe care nu se văd", „Cum vedem", „Cum s-au adaptat plantele la condiții nepriel-nice", „Peste două milioane de specii vegetale și animale. De ce?" — toate făcînd parte din colecția „Cunoștințe folositoare".

În cazul însă în care dozajul nu e făcut cu pricepere, excesul de tehnicism iese la iveală devenind supărător. Iată, de pildă, capitolul întîi al lucrării „Povestea sticlei" din colecția „Cunoștințe folositoare". Ne întrebăm pe bună dreptate care este utilitatea unui detaliat tabel al diferitelor compoziții de sticlă, în care se specifică cît la sută contin bioxid de siliciu, trioxid de bor, arsen, flor etc. etc.? În ce constă sporul de cunoștințe adus marelui public de aceste pagini în care se consemnează compoziții și metode complicate de preparare?

Abordînd problema eficacității colecțiilor nu o putem separa de cea a numărului de exemplare care iau drumul librăriilor. Fiind colecții de *răspîndire* a cunoștințelor, adresîndu-se, prin însăși definiția lor, maselor celor mai largi de cititori, ele presupun un tiraj ridicat, care să poată ajunge în toate colțurile țării. În realitate însă numărul mare de volume rămîne un simplu deziderat al editurii și, în bună măsură, al cititorilor, căci fiecare lucrare primește un număr redus de exemplare. În 1968, colecția „Cunoștințe folositoare" avea în medie 20 000 de exemplare pe volum; în acest an tirajul s-a redus la mai puțin de jumătate. Nici „Orizonturi" nu se bucură de o soartă privilegiată: cu excepția unor lucrări care au ajuns cu adevărat la tiraje de masă (60—70 000 exemplare), restul se mulțumesc cu 8—10 000 de exemplare. Mai poate fi vorba, în acest caz, de o adevărată eficacitate a unor lucrări a căror ratiune de a fi este însăși influențarea directă a cît mai multor cititori?

O altă calitate a unei colecții, și implicit a fiecăruia din volumele care o alcătuiesc, o constituie consecventa modalității de abordare a diverselor probleme. Un volum care adoptă de la bun început un ton limpede, clar, de explicare a unor noțiuni elementare nu poate pe parcursul a numai cîteva pagini să se transforme într-un fel de manual scolar, pentru ca, în cele din urmă, să culmineze cu o explicație foarte pretențioasă, la nivelul unei lucrări științifice de specialitate.

Ce se întîmplă însă în unele cazuri? Lucrarea „Căldura și secretele ei" din colecția „Cunoștințe folositoare" debutează cu explicația plastică și interesantă a unor noțiuni elementare de fizică (deci, ca accesibilitate ea își delimitează de la bun început sfera). Încetul cu încetul, însă, ea se transformă într-un fel de lecție de fizică, care include quasi-definiții de manual, ne mai invitînd la lectură și devenind deodată aridă, neinteresantă pentru categoria de cititori căreia începuse să i se adreseze.

Credem că e momentul să facem o precizare: acestor lucrări nu le reprosăm calitatea științifică, exactitatea datelor cuprinse. Dacă le-am analiza ca lucrări independente, am avea despre ele cele mai bune cuvinte. Dar discutîndu-le ca părți componente ale unei colecții de popularizare a științei, cu scopuri bine precizate de la bun început, obiectiile apar îndreptățite. Nu e nici un paradox în faptul că un volum excelent ca lucrare de sine stătătoare se poate dovedi inadecvat punîndu-l într-un anumit context. Dar aceasta deja presupune niște observații la adresa profilului colecției și mai puțin la adresa părților componente.

Pentru îmbunătățirea substanțială a celor două colecții, Editura enciclopedică și-a conturat de pe acum o serie de planuri interesante. Subscriem în primul rînd la ideea că asemenea lucrări, care operează cu noțiuni științifice destul de complicate, trebuie să beneficieze de ilustrații corespunzătoare, spriin nemijlocit al cititorului în efortul său de a se familiariza cu date aproape noi. De asemenea, schimbarea formatului, adoptarea unor coperți ilustrate atractiv, numerotarea seriei sînt tot atîtea idei ale editorilor care ar merita să prindă cît mai repede viață. Dar, fără îndoială, înainte de toate, acestor modificări trebuie să le stea la bază îmbunătățirea conținutului, vizînd în primul rînd lărgirea substanțială a temelor abordate, claritatea și accesibilitatea, izvorîte tocmai dintr-o profundă cunoaștere a subiectului, caracterul lor de masă. Atunci colecțiile pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice își vor găsi cu siguranță un ecou sporit în rîndul publicului, permanent dornic să-și lărgească orizontul cultural.

Radu CONSTANTINESCU

cinema

- **La dolce vita:** PATRIA — 9,30; 13; 16,30; 20.
- **Tarzan, omul junglei:** REPUBLICA — 9,15; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21, FESTIVAL — 8,45; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21, la grădină — 20.
- **Prințul negru:** SALA PALATULUI — 17,15 (seria de bilete — 2873); 20,15 (seria de bilete — 2874), LUCEAFĂRUL — 9,15; 11,30; 13,45; 16,15; 18,30; 21, FAVORIT — 10; 13; 15,30; 18; 20,30, BUCUREȘTI — 9; 11,15; 13,30; 16,30; 18,45; 21, STADIONUL DINAMO — 20, GRĂDINA DOINA — 20.
- **Asasinatul s-a comis luni:** VICTORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45.
- **A trăi pentru a trăi:** CENTRAL — 9,15; 11,45; 14,30; 17,15, FEROVIAR — 9—14,30 în continuare; 17,30; 20,30, EXCELSIOR — 10; 12,45; 15,30; 18,15; 21, GRĂDINA EXPOZIȚIA — 20.
- **Contemporanul tău:** CENTRAL — 20.
- **Iluzii:** LUMINA — 8,45—16,30 în continuare; 18,45; 20,45.
- **Pentru încă puțini dolari:** VIITORUL — 15,30; 18.
- **În orașul „S":** VIITORUL — 20,30.
- **Program pentru copii:** DOINA — 9; 10.
- **Noaptea e făcută pentru... a visa:** DOINA — 11,30; 13,45; 16; 18,30; 20,45, VOLGA — 9—15,45 în continuare; 18,15; 20,30.
- **Plaja:** CINEMATECA — 10; 12,30; 14,30.
- **Crăciun cu Elisabeta:** UNION — 15,30; 18; 20,30.
- **Pe plajele lumii:** TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
- **Crimă în stil personal:** INFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15,15; 17,45; 20.
- **Apele primăverii:** COTROCENI — 15,30; 18; 20,15, BUZEȘTI — 15,30; 18. 20.
- **Profesioniștii:** GRĂDINA BUZEȘTI — 20.
- **Adio, Gringo:** DACIA — 8,30—16,30 în continuare; 18,45; 21. MIORIȚA — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
- **Pe urmele șoimului:** BUCEGI — 9,30; 12; 15,30; 18; 20,30, la grădină — 20, AURORA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, la grădină — 20, ARTA — 9—15,45 în continuare; 18,15; 20,30, la grădină — 20.
- **Căsătorie pripită?:** UNIREA — 15,30; 18, la grădină — 20.
- **Becket:** LIRA — 16, la grădină — 20.
- **Tată de familie:** DRUMUL SĂRII — 15; 17,30; 20, VITAN — 15,30; 18, la grădină — 20.
- **Pensiune pentru hoteI:** VITAN — 20,30.
- **Vremuri minunate la Spessart:** GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,30, RAHOVA — 15,30, la grădină — 20.
- **Romanță pentru trompetă:** RAHOVA — 18.
- **Răutăciosul adolescent:** PACEA — 15,45; 18; 20,15.
- **Rio Bravo:** CRÎNGAȘI — 15,30; 19, PROGRESUL — 15,30, GRĂDINA PROGRESUL-PARC — 20,15.
- **Casa noastră:** PROGRESUL — 20,30.
- **În umbra coltului:** MELODIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, MODERN — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45, FLAMURA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
- **Comedianții:** FLOREASCA — 9; 12; 16; 19,30, TOMIS — 9,15—17,30 în continuare, la grădină — 20.
- **Paradisul îndrăgostiților:** GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, GRIVIȚA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
- **Pipele:** MOȘILOR — 15,30; 18; 20,30.
- **La Est de Eden:** POPULAR — 15,30; 18; 20,30.
- **Pașa:** MUNCA — 16; 18.
- **Pe teren propriu:** MUNCA — 20.
- **Riscurile meseriei:** FLACĂRA — 15,30; 18.

„ROMÂNIA PITOREASCĂ" în limba maghiară

Însemnări de SZEMLÉR FERENC

E neîndoielnic că punînd la îndemîna cititorilor de limbă maghiară — de data aceasta în întregimea ei — suita de impresii de călătorie ale lui Alexandru Vlahuță „România pitorească" Editura Tineretului răspunde unei importante îndatoriri. **Beke György**, traducătorul, evoca pe drept cuvînt, în introducerea sa, notele de călătorie ale lui Petőfi, cînd vrea să reținä atenția cititorilor asupra caracterului și însemnătății cărții lui Vlahuță care, apărută pentru prima dată în anul 1901, realizează o impresionantă imagine asupra unor vestite meleaguri și localități ale patriei, cultivînd în pagini străbătute de un marcant suflu liric sentimentul dragostei față de țară, de istoria și oamenii săi. Și într-adevăr, dacă facem abstracție de diferențele ce se arată între cele două scrieri — intonația mai romantică a celei din urmă — și cea, mai ironică, a primei, vom fi surprinși de marea asemănare dintre primele rînduri din „La Porțile de Fier":

„Soarele scapătă spre asfințit. Crestele munților par aprinse. Încet, se desfac și s-astern pe căi verdele de umbră.

Înaintea noastră, pe luciul plumburiu al apei, se iveste-n curmezis mai întîi o dungă, o coamă gălbuie și creată..."

și cele scrise de Petőfi în relatarea despre revărsarea Tisei, datată Debrețin, 14 mai 1847:

„La revărsatul zorilor mă găseam la Poroszló, localitate mult iubită de Tisa, care face ce face și mereu dă o raită pînă la ea, fără să-i pară rău de atîta amar de cale bătută. Și-acum tot Poroszló-ului i-a făcut cinstea... La dreapta și la stînga, cît vezi cu ochii, luciu de apă, în care copacii înoată afundați pînă sub bărbie, ca niște bieți naufragiați."

Am totuși impresia că tălmăcitorul care — cu deplin temei — amintește, comparativ, de o mulțime de vestiți călători și de memoriale nu mai puțin cunoscute (Radișcev: „Călătorie de la Petrograd la Moscova". Goethe: „Italienische Reise", Chateaubriand, George Sand, Alecsandri, Dinicu Golescu, Bolintineanu etc.), a omis pe cineva a cărui pildă ar trezi, neîndoielnic, ecouri la fel de adînci în sufletul cititorului maghiar de la noi. Și i-ar stîrni și mai mult plăcerea de-a citi pe nerăsuflate „România pitorească".

Exact același este și farmecul cărții lui Vlahuță! El vorbește despre meleaguri pe care le cunoaștem de fapt. Le cunoaștem pentru că ne-am născut în sînul lor, pentru că sînt ale patriei noastre. Sau pentru că le-am cutreierat cîndva pe propriile noastre picioare. Sau pentru că am luat cunoștință de ele la școală, la ora de geografie, pe care cu rîvnă am căutat să ne-o însușim.

Dar ce desfătare pentru noi viziunea aceea infuzată de toate culorile curcubeului, a poetului! Ce bucurie pe noi cînd peisajul, văzut cîndva cu ochii noștri, ne apare iarăși în fața ochilor! De data aceasta însă ca într-o strălucitoare proiecție cinematografică. Și cu atît mai plin de viață, mai impresionant, mai durabil... Ce delectare, cînd munții și rîurile văzute pînă atunci în concretețea lor pitorească, sau doar pe hartă, reapar pe ecranul închipuirii noastre înviorate de forța pe care o dobîndește tot ceea ce e încorporat și selectat de ochiul rafinat al scriitorului.

Dacă voim să-i oferim tineretului — de altfel atît de receptiv la frumusețile patriei — prilejul permanent de a străbate Dunărea, de la Orșova la Sulina, sau Marea Neagră, la Constanța, unde și-a purtat, cîndva, nostalgia Ovidiu cel izgonit din Roma (căci, cum nota poetul „...ținutul e pustiu și sumbru, fără copaci înverziți și fără tufărișuri, parcă celui lovit de soartă ar vrea să-i spună: fugi, încotro vezi cu ochii!" — Tristia, III.10), pentru ca, mai apoi, prin confruntări la fața locului, să vadă cît s-au schimbat de mult și înnoit acele meleaguri, sau dacă voim să-i facem pe tineri să îndrăgească și mai mult munții (fie că e vorba de Valea-Motrului, de Parîng, de Jiu, de Valea-Prahovei, de culmile de la Bacău, cu un cuvînt despre tot ceea ce „România pitorească" ne înfățișează în imagini pline de prospețime) cartea lui Vlahuță e un instrument prețios.

Stăpîniți de asemenea gînduri, ne simțim așadar îndemnați să apreciem iarăși inițiativa editurii și a tălmăcitorului, care, pe lîngă țelurile de ordin artistic, nu au uitat nici rosturile pedagogice în cel mai nobil înțeles al cuvîntului.

Iată de ce se cade să relevăm încă o dată neostoita osîrdie a lui Beke György — traducător iscusit și al altor opere ale literaturii române — care nu numai că a schițat cu pasiune portretul de om și de scriitor al autorului, dar a depus un efort serios pentru alcătuirea notelor istorice și geografice. Aș dori să apreciez și traducerea citatelor în versuri — operă a poetului **Maitényi Erik**, și în mod deosebit tălmăcirea chiuiturilor culese de Vlahuță la un joc țărănesc „în roată", din Novaci. Reține plăcut atenția, de asemenea, și coperta și ilustrația ce impodobesc cartea, datorate lui **Erdős I. Pál**. Ar fi fost binevenit, avînd în vedere și scopul didactic al cărții, dacă textul ar fi fost ilustrat atrăgător, apelîndu-se la o serie de fotografii și reproduceri. Adăugindu-se textului, ilustrația ar înlesni cititorului tînăr o confruntare cu realități ale prezentului, ale României socialiste de azi și, implicit, și-ar spori rolul educativ.

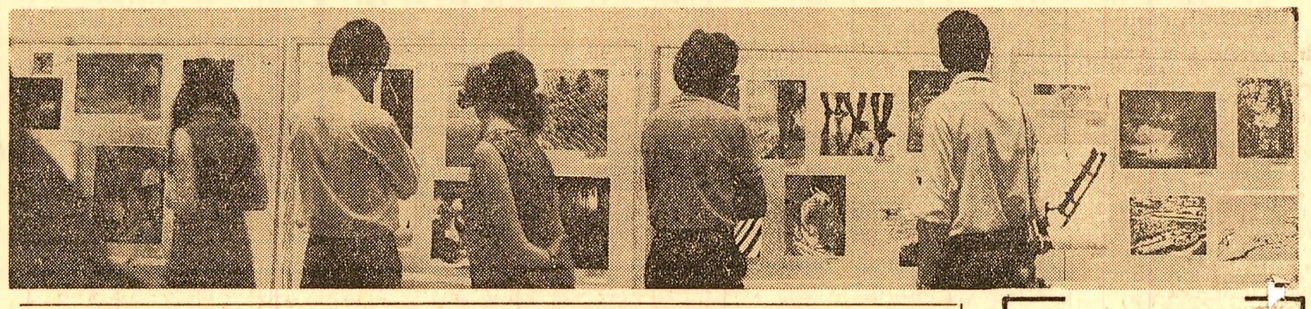

Imagine de la Salonul internațional de artă fotografică al Republicii Socialiste România, deschis zilele acestea în sala Dălles din Capitală sub egida Federației internaționale de artă fotografică.

Foto: **S. Cristian**

teatre

- Filarmonica de stat „George Enescu" (la Ateneul Român): **Concert extraordinar dat de cvartetul „Pleyel" — Olanda** — 20.
- Opera Română: **Aida** — 19.
- Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia): **Idiotul** — 19,30; (sala Studio): **Travesti** — 19,30.
- Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din bd. Schitu Măgureanu): **Meteorul** — 20; (sala din str. Alex. Sahia): **Photo Finish** — 20.
- Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru): **La ciorba de potroace** — 19,30.
- Teatrul Giulești: **Pălăria florentină** — 19,30.
- Teatrul „Ion Creangă": **Poveste neterminată** — 19,30.
- Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): **Șoricelul și păpușa** — 17; (sala din str. Academiei): **A fugit un tren** — 17.
- O.S.T.A. (în sala Teatrului Mic): **Spectacolul Teatrului de Pantomimă din Wroclaw — Polonia** — 19,30.
- Teatrul satiric muzical „C. Tănase" (sala Savoy): **Tănase revue** — 19,30; (sala din Calea Victoriei nr. 174): **Femei, femei, femei** — 19,30; (grădina Boema): **Nu te lăsa, Stroe!** — 19,30.

tv

10,00 — Limba franceză. Lecția 59 (reluare).
10,30 — Limba engleză. Lecția 58 (reluare).
11,00 — Ce-ați dori să revedeți? Spectacol de teatru: „Unchiul Vania" — adaptare pentru televiziune și regia Ion Barna.
12,50 — Închiderea emisiunii de dimineață.
16,30 — Telex T V.
16,35 — Limba germană. Lecția 56.
17,00 — Fotbal: Rapid — Steaua. Cupa României (sferturi de finală).
19,00 — Telejurnalul de seară — Buletinul meteorologic.
19,30 — Tineri interpreți de muzică populară.
19,45 — Tribuna economică.
20,00 — Tele-cinemateca. „Visuri de femeie" — producție suedeză a regizorului Ingmar Bergman. Prezintă George Littera.
21,30 — Reflector.
21,45 — Teleglob: Viena.
22,15 — Dialog cu telespectatorii.
22,30 — Apariții noi și probleme vechi la Editura Tineretului. Participă: Constantin Măciucă, Al. Georgescu, Viorica Mihăileanu, Constantin Crișan.
23,45 — Telejurnalul de noapte.
23,00 — Închiderea emisiunii.

CLARITATEA CUVÎNTULUI ȘI A IDEII ÎN CRITICA LITERARĂ

Cele două funcții ce cad în sarcina limbajului, în domeniile asupra cărora el își exercită controlul, deci și în cultură, au fost întotdeauna **funcția de exprimare** și cea de **comunicare**. Exprimînd, limbajul aduce la lumină legătura dintre om și lume: o frază rostită de un anumit vorbitor (sau scrisă de un anumit om cu condeiul în mînă) e o frază despre ceva din realitate, despre acel ceva pe care atenția vorbitorului, izbutește să-l zărească, și, cunoscîndu-l, să-l spună, firește, în modul de a spune ales — după potrivirea lui. Și, exprimînd, limbajul comunică oamenilor adevărul găsit de unul dintre ei.

Bineînțeles că funcțiile limbajului, mai ales în cultură, nu se îndeplinesc „de la sine": nu orice discurs literar exprimă adevărul lumii, prin simplul fapt că e discurs, și de aceea nu orice discurs izbutește să fie comunicare, căci exprimarea și comunicarea sînt două fețe ale unui proces unic. Pentru a putea exprima ceva și totodată comunica, minuitorul limbajului este pus în fața unor eforturi continue și fiecare victorie vine după o grea încordare. Domeniul spiritului cere neîncetata confruntare cu greutățile și primejdiile inerente limbajului. Și nu poate fi vorba de realizare în acest domeniu (să ne gîndim că „realizare" vine de la „real"), fără cunoașterea serioasă a dificultăților limbajului și fără aplicarea hotărîtă, împotriva fiecăreia, a tacticii potrivite. Cele spuse se aplică și criticii literare care este, atunci cînd își atinge maximumul, locul de întîlnire dintre literatură și conștiința publică a unei culturi.

Vorbind de conștiința publică a unei culturi să precizăm că cel dintîi pericol ce poate pîndi critica literară ca formă de limbaj este rostirea inconștientă, neatentă la semnificația reală a spuselor, la posibila sau imposibila lor potrivire cu realitatea, la răsunetul lor. Neatenție în două sensuri: uneori cu privire la sine însăși, alteori cu privire la obiectul ei. Unul dintre cei mai talentați critici tineri susține, de pildă, că „criticul creează o ipoteză care nu se va conforma pur și simplu literaturii, ci va încerca s-o determine pe ea a i se conforma". Cu alte cuvinte critica nu explică literatura, subordonîndu-i-se cu modestia pe care orice disciplină se cuvine să o arate obiectului ei, ci dominînd-o și silind-o să i se „conformeze". Cuvîntul „creează" din citat e grăitor. Ți este dat criticului să **creeze?** Un univers? Nu, o **ipoteză**, ni se spune, adică, mai simplu, o deslușire a unei opere artistice. Dar această deslușire poate avea dreptul să nu se conformeze pur și simplu cu obiectul ei? Critica, pare a spune autorul, nu are o formă comună cu opera studiată. Bineînțeles. Forma criticii e alta decît forma literaturii, dar cele două forme trebuie să fie conforme, și **conformitatea fundamentală este dată de semnificația operei literare**, iar nu de dorința creatoare a criticului.

Mai supărătoare însă decît teoretizările fără acoperire, a căror nepotrivire se poate întîmpla să fie corectată chiar de bunul simț al cititorului care, pus la treabă, neavînd cum să creeze ipoteze neconforme, e silit să se hrănească din bogăția operei literare studiate și, în mod normal, să o pună în valoare; mai supărătoare decît teoretizările de acest fel este usurința în însăși exercitarea actului critic: aprecierea iresponsabilă a unei lucrări. Iată un exemplu care a mai fost observat: îl reproducem deoarece îl socotim grăitor. Fraza citată aparține unui critic ieșean: „Monografia critică trebuie să depășească nivelul... Ion Creangă de Zoe Dumitrescu-Bușulenga". Ceea ce ne-a stîrnit nedumerirea nu este sensul propriu-zis al funcțiile limbajului cu care am început, par să reprezinte derogarea cîte unela din funcțiile notate. Cel mai adesea, în critica tînără, se dereglează **funcția expresivă**; criticul pare să uite ce înseamnă propriu-zis vorbele și să nu știe prea bine nici ce vrea să spună cu ele. Ceea ce rezultă este o beție de cuvinte uimitoare. În presa noastră literară din ultimii ani se pot întîlni exemple de articole unde criticii par să bîjbîie printre cuvinte mari pe care nu le pot stăpîni. Să fie oare de vină „exemplul" rău al poeziei? Se poate: prestigiul poeziei mai noi, care nu mai respectă conexiunile logice

Toma PAVEL

puncte de vedere

Avem de-a face cu o folosire a limbajului lipsită de conștiința clară a sensului vorbelor întrebuințate și a consecințelor pe care îmbinarea vorbelor vagi le provoacă; înainte de toate răsturnarea priorităților firești. Ni se va răspunde că și neocritica franceză face același lucru? Vom replica: da, pentru un Roland Barthes este posibilă o critică ipotetică, eventual chiar depărtîndu-se de obiectul ei, fiindu-i „infidelă" pentru că acea critică e specializată, pornește de la un limbaj anumit, rigid, ales în mod conștient, de pildă de la limbajul psihanalizei, și se înțelege că unui astfel de limbaj nu i se poate cere maleabilitate perfectă și adecvare la un obiect pentru care nu a fost construit. Dar **o astfel de îndepărtare nu e permisă criticii noastre marxiste, întemeiată pe gust și pe bun simț, pe marele și mereu flexibilul limbaj comun.**

frazei incriminate (orice nivel e **atins** pentru **a fi depășit**), ci prezența punctelor de suspensie, menite să arate cititorului cît disprețuiește autorul frazei monografia citată. Or, monografia despre care e vorba este cea mai interesantă, originală și exactă interpretare a operei lui Creangă de după cărțile lui G. Călinescu.

Din lejeritatea folosirii limbajului critic decurg două exagerări, de o egală gravitate care, dacă analizăm și semnificațiile curente ar fi dus în ispită, în acest caz, pe unii critici.

Dar ca și în cazul poeziei „ermetismul" criticii nu poate ascunde eșecul expresiei. Din pricina tonului general nebulos, imprecis, ideea eșuează, se împiedică de exigențele limbajului. Iată un exemplu. E vorba despre ironie: „Ironia pură e stare de graniță, nici cu totul afect, nici cu totul intelect, înțeleasă așa, ea există numai ca noțiune, abstractisimă și de neatins. Ceea ce observăm unii la alții drept ironie nu e decît înclinarea conceptului pur spre unul din poli, ieșirea din starea de graniță și consolidarea într-una din zonele alăturate, dar distincte". Precum se vede, ideea simplă că în ironie se întîlnește inteligența cu sentimentul e aici garnisită cu amintiri superficiale de limbaj filozofic („conceptul pur", „afect") și cu expresii vagi, neclare („stare de graniță", „poli", „zone"). Afectul și intelectul sînt poli sau zone? O noțiune „abstractisimă" poate ca atare **exista, cum ni se spune?**

Dar iată un alt exemplu, unde **o**pacitatea sensului este și mai compactă. E vorba despre dificultățile cercetării folclorului: „O altă piedică este exacerbarea functiei reflectării a vieții generice în care a apărut folclorul". Taină de nedezlegat. Sentimentul că orice mișcare a gîndirii, oricît de rudimentară și de confuză, merită să fie revărsată în cuvinte mari pare să fie destul de răspîndit. Din fericire există și reacții față de o asemenea exprimare. Și chiar dacă în revistele unde apar note critice despre „beția de cuvinte" a altora întîlnim aceleași păcate, e îmbucurător să vedem că un control se exercită, totuși. Astfel în „Cronica cronicii literare" ținută la revista Tomis, C. Regman notează multe din inconsecvențele limbajului criticii. Asemenea inițiative ar trebui extinse și încurajate.

Dar dacă este o mare fericire ca un adevăr esențial să fie spus, dacă e o bucurie să fie comunicat și un adevăr mai puțin important, e în schimb o pacoste ca adevăruri esențiale și neesențiale să fie spuse, răspuse, claie peste grămadă, și repetate la nesfîrșit. Funcția de comunicare a criticii literare este, astfel, atrofiată. Nu orice se poate spune oricînd și oriunde; există exigențe specifice monografiei literare, cronicii literare la o revistă literară și cronicii într-un ziar cotidian. Bineînțeles însă că, avînd dreptul să înțeleagă ce i se spune, cititorul îl are și pe acela de a avea ce înțelege, de a întîlni în critica literară limpede exprimată și altceva decît bogăția de locuri comune, de banalități lustruite.

Cu această variantă, și cu toate celelalte se confruntă ce este mai viu și mai dornic de adevăr în critica literară contemporană. Și, așa cum exemple cunoscute ne-o arată, căile sigure de apărare împotriva **dereglărilor limbajului** sînt seriozitatea culturii, mijloc esențial pentru luarea în stăpînire a semnificațiilor, respectul autentic față de conținutul și valoarea creației artistice analizate. Este îndeobște cunoscut și acceptat de autenticii autori de acte critice că, în primul rînd, claritatea cuvîntului depinde de claritatea ideii, că în limpezimea și rigoarea științifică a conceptiei criticului, a criteriilor cu care analizează creația literară se află expresivitatea și preciziunea comunicării.

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

INTERPRETĂRI FALSE ALE PARTITURII DISCIPLINEI

Pe fundalul disciplinei socialiste care caracterizează climatul societății românești actuale, cu atît mai stridente apar situațiile ce ilustrează o înțelegere, să-i zicem „personală", a acestei importante probleme sociale. În mod intenționat nu ne-am referit în cele de mai jos la cazuri mai mult sau mai puțin semnificative de întîrzieri, absențe nemotivate, neglijențe etc., cazuri care își au, neîndoielnic, importanța lor și se cer curmate fără șovăire. E vorba însă de forma nocivă, cronică pe care o ia indisciplina la acei oameni care, în loc să se racordeze ei la „lungimea de undă" a exigențelor sociale, se străduiesc să le ajusteze pe măsura individualismului mărunt și a eschivării de la datorie.

Tînărul inginer Dan Darie Botez a fost numit, imediat după terminarea facultății de electrotehnică a Institutului politehnic din Iași, prin ordinul ministrului industriei ușoare, la fabrica de pielărie și încălțăminte „Dîmbovița" din București (15 decembrie 1965).

Știind că — potrivit normelor și uzanțelor în vigoare — aducerea și numirea unui specialist din provincie în Capitală trebuie să reprezinte consacrarea unei competențe profesionale recunoscute, indispensabilă bunului mers al unei ramuri industriale sau al unei întreprinderi (de aceea se și face numai prin ordinul ministrului), conducerea și colectivul fabricii „Dîmbovița" l-au întîmpinat pe inginerul Botez, cum s-ar spune, cu brațele larg deschise. Sperau că, prin venirea lui, sectorul energetic al întreprinderii se va întări substanțial. E drept, unii își puneau întrebarea de ce această deosebită încredere fusese acordată unui proaspăt absolvent. Și-au zis însă că, probabil, tînărul ieșean dăduse dovadă de însușiri cu totul ieșite din comun.

Impresia aceasta li s-a accentuat cînd au văzut că noul venit se bucură și pe alte planuri de o atenție deosebită : n-a trecut nici o lună de la prezentarea la post, că lui Dan Darie Botez — în vîrstă de 23 de ani, necăsătorit, fără greutăți familiare — i s-a atribuit o garsonieră, în timp ce alți oameni din aceeași întreprindere, incomparabil mai îndreptățiți, își așteptau rîndul. Ei bine, își spuneau cei din fabrică, de o asemenea situație privilegiată nu se putea bucura decît un specialist deosebit de dotat și util producției !

Mare le-a fost însă dezamăgirea cînd au început să-l cunoască mai îndeaproape pe tînărul inginer. Nici măcar nu se poate vorbi (în întreprindere (decît foarte vag, la modul aproximațiilor evazive !) despre gradul său de pregătire profesională ; cei din jur n-au prea avut prilejul, în cei aproape patru ani de cînd „lucrează" aici, să constate ori să măsoare această pregătire, deoarece D.B. nu le-a oferit posibilitatea. Făcîndu-și un soi de crez personal din încălcarea consecventă chiar și a celor mai elementare norme de disciplină în producție (întîrzierile la serviciu, irosirea orelor de lucru, nerespectarea repetată a indicațiilor primite, neîndeplinirea sau tergiversarea sarcinilor, sfidările la adresa colegilor și a conducerii tehnico-administrative constituie elementele comportării sale cotidiene), D. Botez s-a afirmat ca „promotor" al unui „principiu" pe care mulți dintre cei cu care am stat de vorbă în uzină l-au definit cu plasticitate : **„Să munceso cît mai puțin și să încasez bani cît mai mulți !"** Și nu se poate spune că colectivul n-a depus eforturi apreciabile pentru a-l integra în atmosfera creatoare specifică acestei fabrici cu vechi și frumoase tradiții : s-a stat de vorbă cu el pe îndelete de către reprezentanți ai direcției, ai organizațiilor obștești, i s-au încredințat sarcini menite să-i valorifice cunoștințele și capacitatea (la o vîrstă cînd alți ingineri își mai „fac mîna", el a fost numit în postul de adjunct al energeticului șef). Totul s-a dovedit în zadar. Utecist fiind, n-a luat parte la adunările organizației sale, iar de participare la acțiunile tinerilor din uzină nici nu vrea să audă.

Notez pe scurt cîteva dintre părerile exprimate : „Este indisciplina și delăsarea personificată. Iată un fapt recent. Constatînd într-o zi necesitatea verificării urgente a instalației energetice într-una din secțiile uzinei, i-am telefonat lui Botez cerîndu-i să-l trimită urgent la fața locului pe maistrul Pădureanu din cadrul serviciului său. A răspuns cu o voce plictisită că P. nu e acolo și a închis telefonul. Nici măcar nu s-a ostenit să întrebe despre ce e vorba. M-am dus împreună cu directorul fabricii la serviciul pe care îl conduce. Maistrul era acolo, într-o încăpere alăturată. Botez nu voise să se deranjeze din lectura unei cărți. Chiar dacă ar fi fost vorba de o lucrare de specialitate, cum afirmă el, tot n-ar fi o justificare. Alt fapt : cu cîteva zile înainte de 1 Mai ne-a înștiințat că el nu vine la lucru în ziua de 30 aprilie, căci și-a luat bilet de tren să plece din București. Cu alte cuvinte, voia să ne pună în fața faptului împlinit și să cîștige astfel o zi de chiul „oficializat". Nu i s-a permis. Cu chiu cu vai, a renunțat". **(Ion Iorga,** inginerul șef al fabricii) ; „Tovarășul Botez nu depune interes în rezolvarea sarcinilor de producție, fiind mai mult preocupat de problemele sale personale" **(Vasile Dumitrică,** inginer în cadrul sectorului mecanic-șef) ; „Din punct de vedere profesional, tovarășul inginer Botez nu-și justifică salariul pe care-l primește, neaducîndu-și contribuția la soluționarea problemelor pe care sectorul le are de rezolvat. Comuniștii i-au atras în repetate rînduri atenția asupra rezultatelor slabe pe care le obține, însă n-a voit să-și însușească recomandările făcute, mergînd în continuare pe aceeași linie" **(Ion Negoiță,** secretarul organizației de bază) : „Zilele trecute ne frămîntam cum să folosim mai bine un compresor nou pe care fabrica l-a primit nu de mult. I-am cerut sprijinul. Inginerul Botez ne-a tratat „de sus", zicînd că ar fi mai bine să-l vindem, că tot n-o să știm cum să-l utilizăm. În loc să ne ajute în rezolvarea problemei, a găsit cu cale să ne ironizeze cu o „superioritate" pe care n-o justifică „competența" de care a dat dovadă pînă în prezent. Cînd e vorba de aroganță și tupeu, n-are egal : zilele trecute a protestat, bunăoară, că „de ce nu i se acordă și lui primă din cuantumul de beneficii", primă la care, în mod cu totul îndreptățit, s-a stabilit că nu are dreptul" **(Nicolae Voitovici,** maistru la atelierul mecanic).

Reproducem mai pe larg opinia tovarășului **Nicolae Oprișoreanu,** secretarul comitetului de partid al fabricii, care de altminteri ne-a și relatat, inițial, acest caz într-o consfătuire cu activiștii de partid din sectorul 5 al Capitalei.

— Poate că n-ar merita o astfel de atenție cazul inginerului Botez dacă n-ar contrasta atît de flagrant cu atitudinea față de obligativitatea îndatoririlor profesionale, pe care o demonstrează zi de zi și oră cu oră majoritatea covîrșitoare a oamenilor din fabrică ! Și nu e vorba numai de colectivul nostru : pretutindeni, în toate întreprinderile, **ideea disciplinei socialiste a muncii a intrat atît de adînc în substanța vieții cotidiene, devenind o coordonată fundamentală a producției, încît obișnuitul epitet „liber consimțită" este de la sine înțeles.** Se știe că disciplina este **liantul care dă coeziune și tărie oricărui colectiv,** fertilizîndu-i eforturile. Dar disciplina liber consimțită **își capătă adevărata valoare numai dacă este, totodată, și o disciplină a deplinei echități, respectată fără excepție de toți membrii colectivității.**

Este vorba, în primul rînd, firește, de aspectul **administrativ, legal,** al faptelor discutate, mai precis de **răspunderea materială** pe care o incumbă orice încălcare a disciplinei socialiste, principiu înscris cu majuscule în noul sistem de salarizare, conform normelor echității sociale subliniate în toate documentele partidului nostru din ultimii ani. Dar este vorba și de **implicațiile etice** ale acestor fapte, de **grave lacune morale.** De unde provin ele ? E evident că D. D. Botez n-a avut parte **de o educație care să-l deprindă nu numai cu drepturile, ci și cu datoriile sociale.** El a trecut prin facultate, cum se spune, ca gîsca prin apă, înotînd la nivelul notărilor mediocre, iar mai tîrziu — în pofida situației școlare deloc strălucite și a caracterizărilor conducerii facultății : „e comod și puțin perseverent", „a fost un student cu abateri de la frecvența normală la cursuri și laboratoare" (tot disciplina !), „nu are antrenamentul muncii intelectuale și are un stil de muncă defectuos" — a fost propulsat, ca printr-un miracol, direct în Capitală.

Recent, unele cadre din minister au văzut un interes deosebit pentru a-l... ridica în muncă și a-l numi într-un post din cadrul serviciului energetic-șef al direcției generale de ramură (? !). Ce explicație logică poate avea faptul că unui om, unui inginer, care n-a dat încă dovadă de nimic deosebit în activitatea sa de producție, i se oferă o asemenea atenție, i se deschid căi lesnicioase spre a străbate cu atîta repeziciune treptele unei ierarhii profesionale pe care alții le cuceresc cu eforturi perseverente și meritorii ? „Misterul" acesta ar fi cazul să primească o dezlegare din partea forurilor competente din ministerul de resort ! În asemenea condiții, cum să nu-și imagineze oameni de felul lui D. D. B. că cei din jur, cei corecți și disciplinați, cei care își fac cu înaltă conștiință datoria, sînt niște „fraieri" ? Să nu uităm că fiecare membru al colectivului are o sferă bine definită de îndatoriri, care implică la rîndul lor răspunderi. Fără respectarea lor strictă **pînă la ultimul loc de muncă,** disciplina colectivă e sortită să rămînă în stadiul de ideal moral și nu de forță socială activă.

Sensul superior al disciplinei sociale îl dau — așa cum au subliniat mulți dintre interlocutorii noștri — **principiile disciplinei de partid.** În exigențele puse de partid față de membrii săi se exprimă **chintesența morală a societății noastre.** Dată fiind puternica înrîurire pe care o exercită comuniștii — în primul rînd prin exemplul lor — asupra celor din jur, încălcarea acestor norme capătă o rezonanță specială.

Nu de mult, într-o plenară lărgită a comitetului de partid de la secția „Grivița" a uzinelor „Republica", au fost blamate și sancționate cu asprime repetatele încălcări ale disciplinei de partid de care s-a făcut vinovat fostul secretar al comitetului, Gheorghe Postole. Desprindem numai cîteva din învinuirile ce i s-au adus : în timpul reorganizării fostei uzine metalurgice „Grivița", devenită nu de mult secție a uzinelor „Republica", Postole și-a folosit funcția pentru a manevra tot felul de operații necurate (avertizarea unor „amici" că vor fi repartizați la alte locuri de muncă pentru ca aceștia „să-și ia măsuri de prevedere" ; reținerea în cadrul secției a unor „amice" care urmau să fie mutate, dar care se bucurau în cel mai înalt grad de favoarea sa nelimitată etc) ; în orele de program a fost văzut de mai multe ori la cinematograf sau în localuri publice cu aceiași „amici" și „amice" ; a căutat să tragă unele foloase personale din locul pe care îl ocupa.

Ședința a avut caracterul unei riposte vigilente, fără drept de apel, la orice încercare de a concepe **existența a două discipline** : una „pentru cadre", alta „pentru simpli membri de partid". Reproducem cîteva din opiniile exprimate : „Oamenii cu munca de răspundere trebuie să respecte cu mai multă strictețe decît ceilalți regulile de disciplină deoarece ei se află permanent în atenția colectivului și exigențele față de ei sînt totdeauna sporite" **(Gheorghe Dinu,** tehnician) ; „Nimeni nu-și poate îngădui să privească o întreprindere socialistă cu ochi de patron, cum o făcea Postole, care se lăuda că «fabrica e a lui» și că el «taie și spînzură aici după plac». Disciplina e aceeași pentru toți" **(Ion Olteanu,** strungar).

Am prezentat, în cadrul acestei anchete, doi „interpreți" sui-generis ai complexei partituri a disciplinei sociale. Firește, e vorba de „interpretări" pline de disonanțe și stridențe, care fac această partitură anevoie de recunoscut.

— Conduita omului — subliniază tovarășul **Emil Verza,** de la catedra de psihologie a Universității din București — este ca o oglindă în care se reflectă întregul conținut, întreaga bogăție a vieții sale psihice, istoria dezvoltării individului. **Disciplina este o latură importantă a conduitei umane și constituie o condiție esențială a afirmării omului ca personalitate.** Ea angajează sentimentul său de responsabilitate, spiritul său civic, discernămîntul său etic. **Un om disciplinat are o anumită fărîme de caracter, care îi permite să se raporteze continuu pe sine însuși la imperativele sociale.** Ca atare, disciplina nu are nimic comun cu conformismul și îl situează pe om mai presus de interesele meschine, egoiste. Renunțînd aparent, cum spune Goethe, la o parte din libertate printr-o hotărîre liberă, omul cucerește **cel mai înalt și mai fecund sens al libertății.**

Metaforic vorbind, disciplina este „sonetul comportărilor umane". Așa cum forma fixă a sonetului n-a împiedicat, ci, dimpotrivă, a stimulat zborul avîntat al inspirației, favorizînd crearea unor opere geniale, de la Petrarca la Shakespeare, de la Baudelaire la Eminescu, normele disciplinei colective sînt tot ce poate fi mai contrar unei „centuri de castitate socială", renunțării la individualitatea puternic afirmată.

Fiind o trăsătură pronunțată a autenticei personalități comuniste, spiritul de disciplină reprezintă, în contextul istoric al societății noastre, materializarea elocventă a simțului datoriei sociale, simbioza pe plan uman dintre legile colectivității (unice pentru toți, după principiul „unde-i lege nu-i tocmeală") și conștiința socialistă.

Victor BÎRLĂDEANU

Talentul se verifică în practica socială

— Forma vorbită este adesea mai accesibilă pentru cititor și îi dispensează pe colaboratori de rigorile unui limbaj prea de specialitate. Ne-am gîndit, deoarece sînteți medic, să vă cerem o consultație despre... talent.

— E neobișnuit să se plîngă cineva la doctor că ar avea prea mult sau prea puțin talent.

— O consultație despre valorificarea și răspunderile talentului față de el însuși. Indiferent că este vorba de talent științific, artistic, organizatoric etc.

— Tema mi se pare actuală îndeosebi din punct de vedere social. Orice societate — mai ales în perioada revoluției tehnico-științifice moderne — poate fi socotită și ca un mod de organizare și folosire a talentelor ; orice societate investește în talentele ei și profită de pe urma lor sau este amendată pe planul dezvoltării ei cînd nu știe să le folosească. Dacă **aptitudinea** este **înnăscută,** talentul este și căpătat, reprezintă și un grad de **realizare** a aptitudinilor. Presupune aptitudini exersate prin activitate și educație, deci ține și de social.

— Se vorbește însă și de talente ratate sau talente potențiale, deci nerealizate pe plan social.

— Nu sînt psiholog și nu latura teoretică mă interesează. O să vă dau un exemplu. Un grup de savanți testa aptitudinile pentru pian ale unor tineri. Talentul presupune o îmbinare **specifică** de aptitudini favorizînd o activitate creatoare dată : în cazul unui tînăr, psihologii au stabilit că el posedă multe din calitățile unui mare pianist, dar are degetele mult prea scurte. Structura nervoasă și cea psihică erau corespunzătoare, dar lipsea organul „efector", unealta de execuție : mîna. Unul dintre psihologi a spus însă : „Tînărul acesta e un mare pianist, poate realiza performanțe și o să vă dovedesc !" I-a confecționat un pian cu clape mai înguste : față de ele, mîna devenise mult mai cuprinzătoare. Psihologul, într-un fel, avea dreptate, dar ce folos : care iubitor de muzică merge să asculte un asemenea pian special ? Cel mult ca o curiozitate, dar un concert obișnuit se dă în virtutea unor criterii standard.

— Bănuim morala fabulei.

— E vorba de un caz adevărat. Morala, într-adevăr, e evidentă : societatea nu obișnuiește să creeze piane speciale pe măsura fiecăruia din noi, posturi modelate ca o mănușă, adaptate după dorințele fiecărui talent în parte. În schimb însă, ea are datoria de a **testa** amănunțit aptitudinile pentru fiecare post al ei, ajutînd oamenii în orientarea lor profesională și selectîndu-i. Mai plătim și azi „amenzi" în sectoare unde testarea aptitudinilor a fost subapreciată.

— *Știți însă că și azi, în unele țări, testele sînt combătute ca fiind o metodă vulnerabilă. Unii afirmă că în cel mai bun caz testul e limitat de calitățile testatorului.*

— Prefer o metodă vulnerabilă, față de lipsa oricărei metode. Se combate azi peste hotare un anumit simplism și abuz în testare, dar nimeni nu socoate că ar trebui să se renunțe la orice metodă ; toată lumea e de acord că e necesară o determinare cît mai **cantificată,** cît mai precis măsurabilă.

— Să presupunem că am stabilit la un om o înzestrare și o îndemînare deasupra mediei și că...

— E bine că ați amintit „deasupra mediei", pentru că socot talentul ca o calitate excepțională. Examinînd un număr de oameni, majoritatea se grupează la „mijloc", iar spre extremele clasării se așază cei mai lipsiți de aptitudini și cei excepțional

Convorbire cu prof. dr. C. Gh. DIMITRIU

de înzestrați, cazuri rare. Am înțeles că tema convorbirii noastre se referă mai ales la obligațiile acestora.

— Exact.

— Talentul presupune o opțiune, o cultivare, un volum de muncă precis orientată pentru a se ajunge la randamente excepționale. Se spune uneori : „Îi vine mai ușor, pentru că e talentat". E adevărat, dar adesea efortul **minim** depus de un om talentat ascunde în el **efortul îndelungat al perioadei de pregătire.** Un concertist face cîte șase și opt ore pe zi cele mai plicticoase și monotone exerciții tehnice. Talentele sînt mult mai numeroase decît credem, dar o mică parte dintre ele se realizează : mulți nu au puterea de a depune acest efort lung de ani și ani, pentru propria pregătire și menținere în formă.

— De ce unii găsesc aceste resurse și alții nu ?

— Medicina spune că nu există boli, ci numai bolnavi. La fel în privința talentului : cîți oameni, atîtea cazuri. Principalul este însă această încrucișare între social și individual. Uneori, „marfa" nu se mai produce pentru că societatea nu-i asigură prețul sau nu-i interesată în ea. A face o corabie din bețe de chibrituri e o muncă diabolic de meticuloasă, pentru care niciodată nu poți fi plătit de deplin și poate nici nu meriți să fi plătit, pentru că rezultatul social și estetic e adesea minim în raport cu munca depusă. Alteori însă, societatea e interesată în cel mai înalt grad să plătească cele mai înalte „prețuri" pentru anumite talente, și totuși cei cu aptitudini nu găsesc în ei destulă putere de sacrificiu.

— Dacă omul e prețuit pentru munca lui, atunci în ce mai constă sacrificiul ?

— Mai întîi, să nu uităm că prețuirea vine adesea abia la capătul drumului. Un om poate lucra zeci de ani la o mare descoperire : la 25 de ani, el n-a făcut contract cu nimeni că, dacă se închide în laborator vreme de patruzeci de ani, la 65 de ani va căpăta premiul Nobel. Însăși noțiunea de talent se asociază în mintea noastră cu o doză de „misionarism", o stare obsesională a omului pentru a crea anumite valori. El e dispus să-și riște odihna, uneori și sănătatea, viața, fără să capete în schimb garanții de succes. Nimeni nu are contract cu soarta.

— Credeți că sacrificiul e necesar și în condițiile socialismului ?

— Succesul nu scutește nicăieri de sacrificii. Creatorul, să zicem, are vilă la mare, o mașină cu care să se plimbe etc. ; dacă le folosește intensiv, munca de creație trece pe planul doi. Un „obsedat" în sensul pozitiv al cuvîntului, plecat într-o deplasare în schimb de experiență, sacrifică mereu o serie de muzee, peisaje, distracții, spectacole, din cauză că se concentrează la maximum pe contactul cu problemele meseriei lui. **Fără această dăruire succesul poate corupe talentul.** Nu există antidot mai bun decît luciditatea omului în cauză, puterea lui de sacrificiu. Asta nu înseamnă că ar trebui să-i creăm neapărat talentului condiții de „sacrificiu" ; dimpotrivă, aici există o relație dialectică : societatea desface, pe măsura maximă a posibilităților ei, un evantai al căilor de realizare și al modalităților de răsplătire, iar omul se socoate obligat de talent a considera toate amănuntele traiului ca fiind subordonate muncii lui. Își satisface anumite necesități de recreere sau sport ca să-i meargă mai bine „mașina" organismului și a creierului. În sfîrșit, trebuie spus că nu s-a găsit în lume vreun aparat care să poată calcula pe merit cît i se cuvine unui talent și eforturilor sale. Cum poți plăti savantul care a înghițit o cultură de microbi, pentru a dovedi că nu aceștia erau cauza unei boli mortale ?

— Studiile moderne de sociologie arată că recompensele nu se rezumă la plata de onorarii, ci constă și în gradul de satisfacție pe care îl oferă munca însăși.

— În condițiile țării noastre, omul poate și trebuie să fie co-părtaș într-o măsură mult mai mare la posibilitățile de muncă ce i se oferă. Comitetele de direcție și alte organisme colective recent create de partid vor lucra rodnic numai dacă vor ține seama și de acest aspect : în ce măsură munca dă satisfacții omului și ce metode putem găsi pentru a ne asigura că avem „omul potrivit la locul potrivit". Un om talentat pus într-o muncă inferioară capacității lui, la început dobîndește succese, dar pe urmă se plictisește, pleacă în altă întreprindere sau se ratează. Invers, un om pus la o muncă deasupra capacității lui devine un complexat care provoacă pagube. Cunosc cazuri cînd oamenii acceptă o leafă mai mică, în schimbul unei munci care le solicită mai intens talentul.

— Corespunde viziunea subiectivă a omului cu măsura în care are talent sau nu ?

— Rar. Cel mai adesea, omul se supraapreciază sau se subapreciază. Societatea joacă un rol stabilizator, dă încredere în propriile-i forțe omului al cărui talent e apăsat de complexul inferiorității și mai retează din nasul celui bolnav de supraevaluare, tipul „revendicativ" cu tendințe paranoice.

— Nu există însă și cazuri cînd talentul intră în conflict cu unele cerințe ale societății, tocmai pentru a putea satisface alte cerințe, majore ?

— Poate îmi dați un exemplu.

— Să zicem că sînteți chirurg, sînteți singur într-un dispensar de la țară. Bolnavii suferă de frig și vi se spune că trebuie să tăiați lemne. Nu intră în atribuțiile dumneavoastră ; mai mult, tăind lemne, riscați să...

— Am înțeles. Eu cred că nu există situații care să nu poată fi rezolvate cu un pic de inteligență și de simț social. Un chirurg sau un violonist nu are voie să taie lemne în anumite condiții, dar ca doctor nici nu poți rămîne indiferent cînd îți zac bolnavii în frig. Te duci prin vecini și le explici situația, le ceri să te ajute. Nu vreau să scuz existența unor greutăți, dar unii au căpătat un „talent" special pentru a explica de ce nu se poate face un lucru sau altul. Se consideră victime sau ratați din cauza împrejurărilor și ajung chiar să se rateze pentru că socotesc că talentul ar exista „în sine", indiferent de înfrîngerea unor împrejurări defavorabile, a greutăților etc.

— Ați putea rezuma sensurile principale ale convorbirii noastre ?

— Omul e dator să-și afirme talentul în practică. Societatea sesizează nu **latențele** (ceea ce „zace" în om), ci **simptomele,** ceea ce se face simțit. Societatea e datoare să desfășoare organizat depistarea și ajutarea talentelor, dar cultivarea talentului e totuși o luptă permanentă care depinde în primul rînd de omul însuși. El trebuie să știe că e vorba de un lucru fragil, că, pentru a-l păstra și dezvolta, îi trebuie multă putere de dăruire. Talentul presupune uneori și anumite defecte, pe care colectivul apropiat de omul respectiv izbutește adesea să le atenueze sau să le facă inofensive. Timidul, lipsit de conștiința valorii lui, înfatuatul revendicativ sau așa-zisul „normal", expus și el la crize de descurajare sau exaltare nefondată, toți se realizează numai în practică, iar **măsura realizării talentului se vădește numai în ceea ce a realizat talentul în slujba cerințelor majore ale societății.**

Sergiu FĂRCĂȘAN

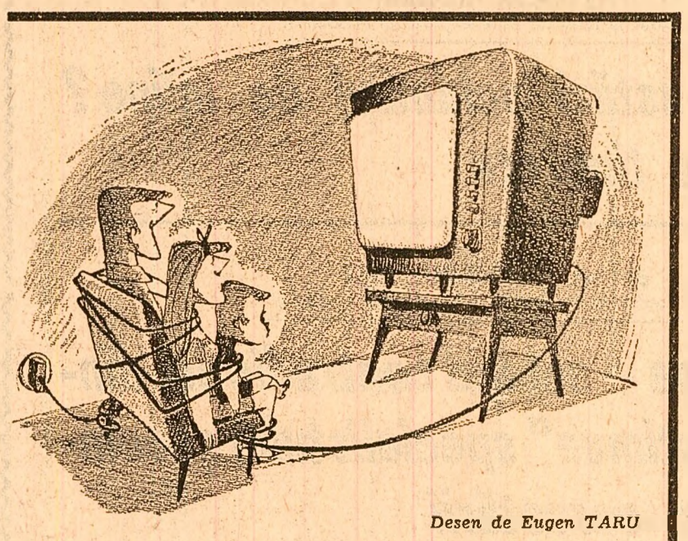

Desen de Eugen TARU

„Vaccin" împotriva legalității ?

ancheta socială

Există fapte pe care nu poți să le crezi.

Într-un tîrziu, cînd te-ai convins că ele s-au produs cu adevărat, parcă tot nu-ți vine să crezi : îți spui că mai trebuie să existe niște explicații lăturalnice, niște cauze, niște motive care să te ajute să înțelegi...

Cristea Dragomir, venit la doctorița Silvia Duță, de la dispensarul de pe strada Avrig — venit ca să ceară niște lapte dietetic pentru copilul său — a luat-o la bătaie pe doctorița respectivă, provocîndu-i leziuni corporale serioase.

A lovit o femeie, a lovit un om în exercițiul funcțiunii, a lovit medicul ce-i îngrijea copilul.

E un fapt atît de revoltător și de ieșit din comun, încît n-ar merita din partea noastră nici un fel de analiză : poate o simplă citare la **faptul divers,** și gata.

Dacă dăm atenție totuși acestui caz, o facem pentru că ne preocupă tocmai cîteva întrebări, care țin de aspectul lui inexplicabil :

Cum ajunge un om — aflat în integritatea funcțiilor sale mintale — să lovească brutal medicul copilului său, o doctoriță al cărei ajutor venise să-l solicite ?

★

Cetățeanul Cristea Dragomir este domiciliat în Calea Moșilor, la numărul 300. Convorbirea cu el nu ne ajută să aflăm nimic nou, afară de faptul că are pentru minciună o vocație tot atît de pronunțată ca și pentru brutalitate. Afirmă senin că el ar fi fost bătut de doctoriță. De ce ? Numai pentru că ceruse lapte dietetic pentru copil. Doctorița îl întrebase de al treilea vaccin al copilului : nu voia să-i dea lapte fără dovadă de vaccin.

— Eu am insistat foarte politicos. Și atunci, doctorița m-a luat la palme.

S-ar putea crede, măcar, că a **fost vorba de un „dialog" al lovitu-**rilor, dar o verificare elementară a faptelor arată că vinovatul, ca de obicei, nu face decît să strige „prindeți hoțul !" Doctorița S. D. are douăzeci de ani în meserie ; treisprezece ani i-a petrecut în cabinetul pe care-l are și acum în Avrig, un cabinet unde s-au perindat mii de copii, azi adolescenți sau chiar cetățeni majori, mii de părinți care ce-reau ajutor. O întreagă existență în care nu există urmă de asemenea incidente. Mărturiile — dacă mai era nevoie de ele — atestă clar că doctorița a fost victimă și numai victimă : i-a cerut lui Cristea — în interesul său propriu, și nu pentru prima oară — să-și vaccineze copilul, „a îndrăznit" să-i spună că dacă persistă în refuzul lui de a-și vaccina copilul, n-o să-i mai aprobe laptele — iar el, Cristea, enervat, a lovit-o.

Urmele loviturii mai erau încă întipărite pe obrazul medicului la o vreme apreciabilă după incident : nu trebuia să fii reporter ca să le descoperi. De altminteri, există și un certificat medico-legal (nr. 3096), care atestă că tratarea leziunilor „necesită 14—15 zile de îngrijiri medicale de la data producerii, dacă nu survin complicații".

Pus față în față cu tot felul de dovezi, Cristea Dragomir își mai pierde din stăpînirea de sine, dar afirmă :

— O am ca martoră pe sora de la centrul de lapte al dispensarului !

Iată însă declarația acesteia :

„Tovarășa dr. S. D. a venit la mine cu fișa copilului Cristea Horia... În acel moment a apărut și tatăl copilului. Amenințată de acesta, tovarășa doctor a vrut să plece. Dar el a lovit-o puternic peste față, încît a podidit-o sîngele pe nas... la cîteva zile după acest caz, s-a prezentat la mine Cristea Dragomir. Mi-a cerut să-i dau numele și adresa și să declar că tovarășa doctor i-a dat o palmă și nu el a bătut-o pe dînsa. I-am spus că așa ceva nu pot să declar, pentru că dînsul a bătut-o, așa cum am văzut, în holul de la bucătăria dietetică. Atunci el m-a amenințat...".

Discuția, confruntarea cu aceste probe s-a petrecut în fața superiorilor de la serviciu ai lui Cristea Dragomir.

Aici, de fapt — la prezența superiorilor — e și durerea cea mai mare a vinovatului. Oameni „cu temperament" se mai găsesc ; există cazuri de oameni care simt nevoia să lovească pe cineva și se stăpînesc. Se abțin, unii, datorită bunei creșteri pe care le-au dat-o educația de acasă, școala, colectivul, se abțin din tot felul de considerente devenite obișnuință la omul care nu mai locuiește în caverne. Dar, dacă aceste considerente ale omului civilizat nu se fac simțite la unii, se face simțită măcar teama de pedeapsă.

Cristea Dragomir — lovind cu brutalitate o femeie, care mai era și medicul copilului său — s-a așezat sincer în categoria oamenilor pentru care regulile de comportare civilizată, elementarul bun simț nu reprezintă nimic. Cum se face însă că la el n-a funcționat nici măcar inhibiția, teama față de felul cum va reacționa societatea împotriva brutalității lui ?

Numitul Dragomir a căpătat un fals sentiment de impunitate, s-a obișnuit să creadă că el nu poate fi pedepsit nici o dată. Meseria lui este o meserie ca oricare alta — e șofer — dar nu din meserie și-a făurit el acest sentiment nejustificat, incompatibil cu legile morale ale societății noastre. Cristea Dragomir a vrut să se simtă deasupra oamenilor de „rînd" și a legilor ; este angajat civil al unui garaj al miliției. Superiorii lui Dragomir vor avea grijă, firește, să-i răpească iluzia că el nu poate fi pedepsit, demonstrînd că fapta lui huliganică va fi exemplar sancționată.

Trebuie spus că dacă se mai pot ivi azi asemenea acte revoltătoare, vina o poartă și un anumit sistem nefast de „solidarizare" mecanică. Dacă e criticat un șofer, el se așteaptă ca toți cei de meseria lui, sau de la locul lui de muncă, să-i țină parte, iar dacă e criticat un medic, zece alții, fără să știe despre ce e vorba, sînt gata să-l simpatizeze, doar dintr-o solidaritate rău înțeleasă. Aceeași atitudine am găsit-o, din păcate, și la soția lui Cristea Dragomir. Nimeni nu i-a cerut să-și condamne propriul soț. În asemenea cazuri, omul păstrează o tăcere decentă. Iulia Cristea a ținut însă să se afirme cît se poate de gălăgios.

Doctorița nu le-a îngrijit ca lumea copilul :

— Abia dacă a pus mîna pe el ! În octombrie anul trecut, cînd a fost chemată la un consult, soțul meu a invitat-o afară din casă. De atunci ne șicanează.

„A invitat-o afară din casă" pe doctorița venită să-i trateze copilul...

Că a lovit-o pe doctoriță ?

— Las' că știu eu cum se fac certificatele astea !

Că sînt martore surorile de la dispensar ?

— Las' că știm noi cine-s ele !

Cum se face însă că Iulia Cristea e atît de informată cu privire la toată lumea, și mai ales cu privire la surorile medicale ? Ce meserie are ? Este... soră medicală. (De data asta, criteriile „solidarității" de breaslă au fost înfrînte de altele).

N-are nici un rost să scormonim mai departe. Simpla relatare a faptelor stîrnește indignarea oricărui om corect. Dacă nu au învățat încă să se comporte civilizat în societate, bătăușii de felul lui Cristea trebuie să știe că legea nu lasă nepedepsită o asemenea faptă reprobabilă. El va trebui să răspundă și pentru bătaie, și pentru încercarea de a obține declarații false, cu amenințări. Nimeni nu trebuie să se simtă protejat de apartenența lui la un loc de muncă ; huligani de felul lui Cristea Dragomir — sau al fotbalistului pomenit recent în „Scînteia", care se credea imun la lege prin prezența lui într-o echipă de fotbal — trebuie să știe clar că nu există „vaccin" împotriva legalității și că nu există scăpare pentru ei, dacă nu știu să-și înfrîneze instinctele.

Oamenii societății noastre dispun de forța morală și de mijloacele necesare pentru a curma sever acte reprobabile de felul celuia al lui Cristea. Dacă în asemenea cazuri ne-am dovedi slabi și îngăduitori, pornirile de om al cavernelor s-ar simți încurajate. Legea, ferm aplicată, reprezintă o contribuție indispensabilă la protejarea cetățeanului împotriva elementelor iresponsabile și asociale.

Ilie TĂNĂSACHE

Opinii privind:

FORMAREA ȘI VALORIFICAREA CADRELOR ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

I.

acad. M. BERCOVICI
Institutul politehnic din București

- *Este obiectiv necesară prospectarea cerințelor viitorului*
- *Practica industrială — probă obligatorie de „admitere" în cercetarea tehnică*

II.

ing. LICIU NICOLAE
cercetător la Institutul de energetică al Academiei

- *Ce face astăzi schimbul de mîine?*
- *Infuzia de tinerețe*

III.

dr. ing. ECATERINA ARIE
șef de sector la Institutul de energetică al Academiei

- *Cooperarea — soluția contradicției dintre „îngustimea" specialistului și complexitatea cercetării*

IV.

prof. dr. ing. GHEORGHE SILAȘ
prorector al Institutului politehnic din Timișoara

- *O rezervă de cadre prea... rezervată: Catedra universitară*

Dezvoltarea în ritm susținut a cercetării științifice, creșterea contribuției cercetătorilor la asigurarea progresului economic și tehnico-științific rapid impun aplicarea unui sistem eficient de recrutare, formare, perfecționare și repartizare a cercetătorilor, organizarea unei judicioase acțiuni de promovare a tinerilor specialiști.

În țara noastră, ca urmare a măsurilor luate de partid și de stat în ultimii ani, se desfășoară o activitate mai susținută legată de selecționarea și pregătirea de specialiști dotați cu reale aptitudini pentru munca științifică, de îmbunătățire și accelerare a procesului formării și specializării cercetătorilor. Concomitent, se manifestă un interes deosebit și se caută soluții organizatorice menite să asigure folosirea cît mai judicioasă, cu randament sporit, la nivelul rețelei naționale de unități științifice, a fondului de cadre existent.

Opiniile specialiștilor prezenți în această pagină vizează, în primul rînd, unele din direcțiile principale spre care ar trebui îndreptate, în viitor, eforturile legate de recrutarea, pregătirea și specializarea cercetătorilor. Ele au în vedere atît exigențele superioare impuse de actuala evoluție a științei pe plan mondial cît și nivelurile tot mai înalte pe care le va atinge în perspectivă cercetarea științifică din țara noastră.

I.

Pentru a se aborda judicios problema cadrelor, trebuie să se distingă cu claritate cele două laturi ale ei ; *cantitate* și *calitate*. Din punct de vedere cantitativ, ar trebui stabilit, cu exactitate, numărul cercetătorilor de diferite categorii și specialități, dinamica lor în concordanță cu dinamica necesităților, a dezvoltării economiei naționale în perspectiva mai apropiată și mai îndepărtată. Într-un asemenea studiu trebuie să se aibă în vedere, de asemenea, situația și nevoia de cadre pe zone sau centre economice, în concordanță cu dezvoltarea care se dorește a se da în genere cercetărilor științifice într-un domeniu sau altul, în comparație cu ceea ce se face în alte țări. Cît de necesare și de utile sînt astfel de studii în prezent — cînd se pune problema organizării științifice a însăși cercetării științifice — o dovedesc și rezultatele obținute în alte țări. În Franța, de pildă, se pare că s-a ajuns pe această cale la unele concluzii mult mai realiste în ceea ce privește perspectiva (de exemplu, se pare că aici se poate forma pînă în 1980 numai jumătate din numărul necesar de cercetători). Sînt de evidențiat seriozitatea, profunzimea și exactitatea cu care trebuie condus un asemenea studiu, care angajează o acțiune, poate costisitoare și de lungă durată, dar extrem de utilă. Din celălalt punct de vedere, calitativ, se impune o stabilire cît mai riguroasă a cerințelor, a condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească un bun cercetător și a modului optim de formare și de atingere a acestor condiții. Aceste preocupări sînt inerent mai dificil de abordat și, implicit, de soluționat.

Cu prilejul dezbaterii organizate la Academie — în legătură cu creșterea eficienței cercetărilor din disciplinele tehnice în etapa actuală — în referatul general se indicau condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un cercetător științific. Consider că ar trebui adăugate cîteva astfel de condiții, esențiale, după mine, și care afectează în mare măsură, dacă nu chiar hotărîtor, eficiența cercetărilor : posedarea cunoștințelor fizico-matematice de bază și a celor de specialitate, stăpînirea metodelor de experimentare și investigare, capacitatea de sinteză etc. De asemenea, trebuie să subliniem că, mai ales în domeniul tehnic, cercetătorului îi este indispensabilă astăzi și o pregătire practică, industrială — de producție, de exploatare, de proiectare, de construcții și montaj. Aceasta se realizează prin așa-numita „practică de producție", pe care eu o apreciez nu numai ca esențială pentru pregătirea și calificarea cercetătorului, dar cu o evidentă influență pozitivă în ceea ce privește sporirea receptivității, înțelegerea și rezolvarea complexelor cerințe științifice și tehnice care apar în fabrici și uzine, pe șantiere.

Dar cît de îndelungată trebuie să fie această practică, mai ales pentru acei dintre cercetători ce lucrează, de pildă, în sfera unităților Academiei, la nivel fundamental sau fundamental orientat ? După părerea mea, în ramura științelor tehnice, durata acestei practici ar trebui să fie de cel puțin 3—5 ani — și motivez aceasta prin următoarele considerente generale : sporește capacitatea cercetătorului de a alege mai judicios tematica, de a orienta cercetările (în concordanță cu necesitățile terenului), de a contura rezultate destinate unei valorificări rapide și eficiente, de a susține direct și prompt, în deplină cunoștință de cauză, discuțiile cu beneficiarii, în toate fazele cercetării. Sînt considerente tehnice și psihologice ce nu pot fi asigurate de cercetători fără o serioasă experiență industrială corespunzătoare. Căci „specificul producției" nu poate fi însușit de cercetător decît participînd nemijlocit la munca de zi cu zi din secțiile de fabricație, sub presiunea sau imperiul răspunderilor din producție — răspundere ce călește pe cercetătorul tehnician, îl obligă la seriozitate, aprofundare, studierea mai multor variante, ușurează realizarea unui orizont mai larg și a unei capacități adecvate de sinteză etc.

Anumiți specialiști susțin că practica industrială trebuie să o aibă în principal șeful, conducătorul echipei de cercetare, pivotul echipei, nu și coechipierii lui — idee discutabilă, pe care eu nu o împărtășesc apriori. Coechipierii de azi vor deveni conducătorii echipelor de mîine și, deci, trebuie să posede și ei o practică industrială corespunzătoare. Consider că această practică nu se poate însuși în mod optim doar prin contactul mai mult sau mai puțin intim cu producția cerut de însăși activitatea de cercetare deoarece în această situație lipsesc condiții esențiale — ritmul și răspunderea producției, contactul permanent cu problemele ei etc.

În multe nuclee de cercetare, numărul specialiștilor care au efectuat o practică industrială este încă destul de redus. La catedra noastră de la Institutul politehnic București, din 20 de cadre didactice (asistenți, șefi de lucrări, conferențiari, profesori) numai 4 sau 5, deci 20—25 la sută, au practică industrială, restul neavînd nici una, sau una foarte scurtă. De asemenea, într-un colectiv de cercetare dintr-o unitate a Academiei compus din 12 cercetători, numai 4 (deci 1/3) au o practică industrială și nu toți din domeniul lor actual de activitate. E îngrijorătoare nu atît situația actuală, cît mai ales cea în perspectivă, de exemplu în deceniul 1980—1990, dacă lucrurile nu se vor schimba radical.

Pe de altă parte, se pune întrebarea : cînd este cel mai indicat să fie efectuată această practică ? Înainte de începerea activității de cercetare sau după o perioadă de cîțiva ani de la angajarea în unitatea de cercetare ? Problema trebuie studiată cu toată atenția, pentru că sînt mai multe variante posibile — în funcție de specificul unităților de cercetare și al domeniilor în care acestea evoluează, de sarcinile ce le stau în față — cu avantajele și dezavantajele respective. În paranteză fie zis, probleme identice se pun și la recrutarea personalului didactic pentru învățămîntul tehnic superior, în a cărui formare nu trebuie să se neglijeze astăzi aspectul pregătirii practice.

II.

Nevoia de a asigura din vreme schimbul de mîine al științei noastre, de a folosi nucleele științifice și ca focare de formare și specializare a unor noi cercetători — subliniată în repetate rînduri de conducerea partidului și statului nostru — se impune a fi satisfăcută din mai multe unghiuri de vedere. Știm, de pildă, că vîrsta medie a cercetătorilor care s-au impus pe plan mondial prin descoperiri sau invenții importante a scăzut în ultimele decenii — ajungînd între 35 și 45 de ani — fenomen demonstrat și de practica decernării Premiilor Nobel, în ultima vreme. Cred că este o consecință nu numai a dinamismului, entuziasmului și inventivității specifice tinereții, dar și a specializării din ce în ce mai adîncite a cercetătorilor, a nevoii imperioase de a se scurta cît mai mult timpul de desfășurare a cercetărilor, de conturare și aplicare a noilor soluții.

În ce ne privește, deși s-a recunoscut cu diferite ocazii necesitatea ca în rețeaua de cercetare să fie atrași mai mulți tineri, procesul de încadrare a lor în laboratoarele de cercetări decurge, după părerea mea, încă lent. Cel puțin în institutele de cercetări tehnice ce țin de Academie, numărul stagiarilor și cercetătorilor tineri este pe ansamblu încă redus. Sînt unele echipe de cercetare în care se menține aceeași componență și cîte un deceniu întreg (!?) Aceasta cu toate că în unele colective se resimte nevoia de cercetători tineri, că apar continuu probleme noi, domenii și ramuri noi de cercetare ce impun pregătirea specialiștilor corespunzători. În legătură cu această stare de lucruri, se invocă cel mai adesea nevoia de a permite specialiștilor din diversele colective să aibă o anumită continuitate în preocupări — continuitate care favorizează pregătirea din ce în ce mai înaltă — de a se evita fluctuația lor dintr-un colectiv în altul. E adevărat — dar asta nu trebuie să împieteze cu nimic asupra preocupării de împrospătare cu cadre tinere, mai ales în cazul acelor colective de cercetare cu tradiție, bine închegate, în care creșterea tinerilor ar decurge nu numai favorabil, dar și rapid.

Experiența pe care o am mă face să cred că aici intervin și unele imperfecțiuni ale modului actual de recrutare și încadrare a cercetătorilor. Am remarcat, de pildă, faptul că nu puțini dintre tinerii care au activat cîțiva ani în producție sau proiectare, ajungînd apoi în institutele tehnice ale Academiei, în afara tentației preocupărilor științifice, doreau fie să-și desăvîrșească pregătirea prin doctorat, fie să obțină stabilirea în Capitală. Pentru remedierea acestei stări de lucruri, consider că, indiferent de modul de organizare a rețelei unităților de cercetare, este oportun să se creeze condiții corespunzătoare pentru sporirea substanțială în echipele de cercetare a numărului de tineri, dotați realmente pentru știință. Pentru reușita unei astfel de acțiuni, este nimerit să se meargă în paralel pe cele două căi cunoscute — încadrarea directă în cercetare a unor absolvenți valoroși, care au manifestat aptitudini reale pentru munca științifică, și atragerea, pe bază de concurs, a unor tineri care au lucrat cîțiva ani în producție sau proiectare. Se cuvine subliniată posibilitatea de a fructifica în mai mare măsură experiența cercetătorilor tineri care au activat o perioadă în producție, oameni capabili să tindă spre obținerea unor soluții mai adecvate specificului diverselor uzine și mai lesne de aplicat în procesul productiv. Asigurarea colectivelor de cercetare cu astfel de tineri este îngreunată însă în momentul de față și de unele specificații ce se aplică într-un mod cam rigid în recrutarea cadrelor. Între altele, consider că se pune uneori un accent exagerat pe unii indici — ca numărul de lucrări științifice elaborate de candidați — ceea ce dezavantajează frecvent acele cadre provenite din producție, atît la angajare, cît și la eventualele promovări. Se cuvine, cred, ca, în actualele condiții, aceste reglementări să fie revăzute, cu atît mai mult, cu cît numărul de lucrări publicate nu este totdeauna întru totul concludent în legătură cu calitățile de cercetător ale tînărului.

Sînt elemente pe care trebuie să le avem neapărat în vedere și să le soluționăm cît mai grabnic, dacă vrem să asigurăm în scurtă vreme un număr mai mare de cadre tinere bine pregătite în cercetare și, implicit, o circulație mai largă a specialiștilor după nevoi — în cadrul rețelei de cercetare. Pe această cale s-ar putea crea și situații cînd acele cadre din Academie ce dețin o vastă experiență și o înaltă calificare să se îndrepte nu numai spre învățămîntul superior, ci și spre alte sectoare ale cercetării noastre, spre institutele departamentale și laboratoarele uzinale, unde se simte acut nevoia unor cercetători valoroși.

III.

Prin structura lor, științele tehnice sînt foarte strîns legate de un mare număr de științe conexe : fizica și chimia, matematica, științele economice etc. Acest fapt a determinat apariția unor colective complexe, formate din specialiști cu profil diversificat. Necesitatea unor colective de acest fel este resimțită însă cel mai stringent pe treapta cercetării tehnice și tocmai pe această treaptă organizarea colaborării este cea mai dificilă.

Din acest punct de vedere, institutele tehnice ale Academiei au o situație favorizată, datorită prezenței unor unități de cercetare profilate pentru toate aceste ramuri conexe, depinzînd de același for tutelar. Aceste unități și-au adus pînă acum contribuția la ridicarea nivelului cercetărilor tehnice, sub formă de cursuri pentru cercetători sau sub formă de consultații. Mai rare sînt însă cazurile cercetărilor de mai mare anvergură, realizate prin efortul conjugat al unor colective complexe.

Consider că această situație se datorește unor cauze de natură psihologică și unor cauze legate de pregătirea specialiștilor a căror colaborare este necesară. Mentalitatea pe care am întîlnit-o frecvent este aceea de a pretinde o perfectă rigurozitate științifică oricărei incursiuni făcute de un specialist în vreunul din domeniile conexe pregătirii sale de bază ; teama față de această mentalitate paralizează de cele mai multe ori pe cercetătorii cu o pregătire de bază inginerească, în fața contactelor necesare cu specialiști din alte domenii. Or, în cazul problemelor de mare complexitate, este practic imposibil ca un singur om să acopere la nivelul necesar toate domeniile conexe implicate ; în același timp, o divizare a atribuțiilor, cu formularea subproblemelor ce revin fiecărui membru al colectivului, mai simplă de realizat în activități aplicative ale căror baze științifice sînt clarificate, trebuie să fie precedată, cînd se atacă domenii noi, de schițări ale soluției în ansamblu, realizate de unul sau mai multi parteneri ai colaborării. În sfîrșit, pregătirea de strictă specialitate din facultăți, cît și din cadrul sistemului de doctorat, face ca cercetătorii specializați să fie puțin interesați de aspectele ridicate de cercetările complexe.

Poate că unele măsuri organizatorice, destinate rezolvării acestei probleme de pregătire științifică, ar contribui și la un reviriment în viziunea asupra colaborării. Aceste măsuri ar putea lua forma specializării unor tineri absolvenți pentru cercetarea tehnică complexă. Nu este vorba de specialiști auxiliari cercetării (de exemplu, în cazul matematicienilor, de programatori pentru calculatoare), ci de cercetători care, indiferent de specialitatea de bază — inginerească sau din domeniile științifice conexe amintite — să efectueze, paralel cu adîncirea pregătirii specifice, o sumară pregătire multilaterală. O asemenea organizare necesită însă eforturi reunite ale tuturor unităților de cercetare, de profil, precum și ale unor specialiști din industrie.

Consider că prin organizarea unor comisii centrale de dezbatere și coordonare la nivelul diferitelor ramuri sau domenii tehnico-științifice s-ar putea crea condițiile cele mai favorabile rezolvării acestui deziderat cu condiția ca din organismele de dezbatere colectivă să facă parte matematicieni, fizicieni și economiști.

IV.

Cercetarea desfășurată de specialiștii din învățămîntul superior poate deveni eficientă, adică aplicabilă în producție cu rezultate tehnico-economice care să corespundă cerințelor actuale. Cauzele nivelului nesatisfăcător trebuie căutate, în multe cazuri, în premise de natură organizatorică.

Sînt de părere că, în institutele politehnice, tematica de cercetare ar trebui să fie orientată cu precădere spre activități cu caracter mai mult ingineresc, preocupările într-o anumită direcție de cercetare să fie de lungă durată, iar forțele științifice ale catedrelor, eventual ale mai multor catedre colaboratoare, să fie concentrate asupra unor probleme și direcții de cercetare complexe. Pentru aceasta, s-ar cuveni ca întreprinderile și forurile lor tutelare să înțeleagă că învățămîntul superior abordează mai mult cercetări cu caracter fundamental, aplicativ sau teoretic, toate vizînd, desigur, în ultimă instanță, aplicarea rezultatelor în producție. În mod obișnuit, întreprinderile solicită catedrelor asistență tehnică pentru soluționarea rapidă a unor probleme de moment, în timp ce specificul activității cadrelor didactice impune teme cu studii de durată, la nivelul celor mai noi cuceriri ale științei, care servesc producția pe un plan superior. Solicitările producției față de cercetarea din învățămîntul superior trebuie formulate în perspectiva problemelor de viitor, pentru a se asigura timpul necesar unei rezolvări profunde și sub multiple aspecte a temei, precum și utilizarea eficientă, la un înalt nivel, a pregătirii științifice și a experienței de cercetare a cadrelor didactice. Greutatea constă însă în a desprinde necesitățile de cercetare din sarcinile de plan.

În anul 1968 s-au realizat în Institutul politehnic din Timișoara 73 de teme de colaborare prin legături strînse cu institutele de cercetare și proiectare, unități economice din țară și o serie de întreprinderi din Timișoara. Majoritatea temelor s-au bazat pe convenții de colaborare, care se referă în bună măsură la tematica prevăzută în planul de stat și în celelalte sectoare de plan ale institutului. Totuși, în cadrul activității științifice a institutului nostru au mai fost abordate, în anul precedent, și un număr de 85 teme extra plan, majoritatea pe baza unor convenții de colaborare. Tematica acestora s-a referit, în majoritatea cazurilor, la rezolvarea unor probleme stringente ale întreprinderilor. Ponderea lor destul de însemnată — 27,4 la sută în raport cu temele planificate — dovedește că întreprinderile n-au ajuns încă în situația de a aprecia just obiectivele de cercetare și nivelul lor în învățămîntul superior, că ele nu posedă suficient potențial de cercetare pentru rezolvarea unor probleme destul de minore, în care rolul cadrelor didactice din învățămîntul superior ar trebui să se rezume doar la îndrumare și asistență tehnică.

Acest fapt — ca și cerința actuală de a se iniția, în cadrul catedrelor din învățămîntul superior, activități științifice diverse, utile, strîns legate de nevoile economice complexe ale țării — vin să sublinieze, după părerea noastră, necesitatea încadrării urgente în comitetele de direcție ale întreprinderilor importante a unor specialiști competenți din învățămîntul superior, care să îndeplinească funcția concretă de consilieri tehnici. Contribuția acestora ar putea să fie deosebit de valoroasă și sub alt aspect. Rapiditatea uluitoare a progresului tehnic influențează în mod corespunzător problema luării deciziilor de conducere. La intervale de timp tot mai scurte, trebuie luate decizii tot mai frecvente și de răspundere din ce în ce mai mare. Pentru deliberarea judicioasă și luarea deciziilor, comitetele de direcție din întreprinderi au nevoie de colaboratori foarte calificați, pe care îi găsesc în bună parte în institutele de învățămînt superior și ar fi păcat să nu se folosească din plin acest potențial științific, cu largă capacitate de previziune.

Socotim că inițiativa Institutului politehnic din Timișoara de a edita **caiete selective** pe specificul facultăților, pentru informarea unităților economice în privința posibilităților și a nivelului de rezolvare a problemelor ridicate de producție, este binevenită și constituie un pas prețios pe drumul intensificării relațiilor dintre știință și producție. Este una dintre metodele concrete folosite de noi pentru a crea specialiștilor din institutul nostru condițiile valorificării optime a posibilităților lor de cercetători. Sensibilizarea preocupării întreprinderilor pentru rezultatele cercetării pe această cale și prin participarea cît mai numeroasă a inginerilor din producție la diferitele sesiuni de comunicări științifice organizate de institut, ar putea să ducă la ridicarea eficienței cercetărilor științifice. Din păcate, multe întreprinderi nu răspund încă la invitațiile de participare la sesiunile noastre de comunicări.

★ ★ ★

În legătură cu tema în discuție și-au spus părerea și au făcut propuneri interesante și alte cadre din domeniul cercetării științifice.

ING. M. GRUMAZESCU :

● Fluctuația cadrelor este provocată uneori și de desele reorganizări ale unităților științifice, care obligă pe unii cercetători din colectivele desființate chiar la o reprofilare. Dacă formarea unui cercetător tînăr necesită astăzi o perioadă de pregătire de minimum 5—6 ani, reprofilarea unui cercetător format cere și ea un important timp de tranziție, cînd lipsa de productivitate este însoțită și de sentimentul inevitabil al nesiguranței și slăbirii preocupărilor pentru adîncirea specializării. De asemenea, climatul de lucru al specialistului s-ar întări, dacă s-ar evita, pe cît posibil, și schimbările, uneori prea dese, ale tematicii de cercetare.

● Participarea specialiștilor Academiei la formarea și perfecționarea unor cadre din producție — în unele ramuri noi ale științei sau în cazul unor soluții ce urmează a fi aplicate — poate spori. Aș menționa, în acest sens, cursul cu privire la aplicarea metodelor ultrasonice în producție, organizat de Comisia de Acustică a Academiei și urmat de peste 30 de ingineri din diferite întreprinderi industriale, precum și colocviile în problema deosebit de actuală a controlului nedistructiv al materialelor. Aceste forme de specializare a cadrelor din producție s-ar putea efectua eventual pe bază de contracte, ceea ce ar imprima o mai mare responsabilitate de ambele părți.

● Se impune îmbunătățirea regulamentului de premiere a cercetătorilor. Plafonarea, în cadrul unui institut, a sumelor care pot fi acordate personalului de cercetare care a onorat un contract, distincția care se face, din punct de vedere financiar, între lucrările de plan și cele extraplan și alte asemenea prevederi ale regulamentului nu contribuie la impulsionarea colectivelor de cercetare spre încheierea de contracte cu unitățile din producție sau din proiectare.

ING. D. FLOREA :

● Cred că eficiența cercetării depinde într-o mare măsură de existența în cadrul uzinelor noastre a unor nuclee de cercetare stabile — ca preocupări și personal — capabile să rezolve anumite probleme, să formuleze clar temele de cercetare ale uzinei respective, să angreneze colective din exterior în rezolvarea lor, să participe efectiv la această rezolvare, să impună aducerea soluțiilor la forma necesară a preluării, să le preia și să le aplice.

DR. ING. C. HAIDUC :

● Comisiile de coordonare a activității de cercetare științifică și direcțiile tehnice din ministere ar trebui să apeleze mai des la oamenii de știință din institutele Academiei și să-i antreneze în orientarea cercetărilor și în luarea unor hotărîri importante în domeniul respectiv.

ING. I. ADĂMUȚ :

● Între institutele Academiei și ministerele de specialitate ar trebui să existe o legătură mai strînsă, în sensul unui schimb organizat de cadre, dată fiind dinamica mult mai vie de dezvoltare a institutelor departamentale, ceea ce implică o cerere mai frecventă de cadre bine pregătite, cu experiență.

● Ar fi nimerit ca posibilitatea calificării prin sistemul de doctorantură în institutele Academiei să se lărgească, afectîndu-se fiecărui membru al Academiei conducător titular mai mulți specialiști consacrați — doctori, șefi de laboratoare și secții — care să lucreze direct și permanent cu doctoranzii ; s-ar putea astfel ca numărul de doctoranzi ce revine unor conducători titulari să ajungă chiar la un multiplu de 10.

★

Din ancheta noastră se desprind o serie de aspecte ce preocupă acut pe specialiști și necesită o abordare și rezolvare a lor cît mai grabnică de către forurile în drept. Desigur, sugestiile și propunerile exprimate nu epuizează nici pe departe problema adusă în discuție. Ele pot fi însă de un real folos în examinarea și cristalizarea de către Consiliul Național al Cercetării Științifice, Academie, C.S.P., Ministerul Învățămîntului și celelalte ministere a unor noi soluții menite să ridice continuu nivelul activității de pregătire și perfecționare a cadrelor de cercetători științifici, să asigure folosirea judicioasă a acestora, afirmarea din plin a talentului și capacității lor creatoare.

Pagină realizată de
Teodor CAZACU

COMUNICAT

cu privire la vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România în Republica Populară Polonă

(Urmare din pag. I)

toate domeniile și s-a exprimat convingerea că dezvoltarea activă, multilaterală a relațiilor româno-polone servește cauzei întăririi în continuare a prieteniei dintre cele două țări, este în avantajul celor două părți și corespunde intereselor tuturor statelor comunității socialiste.

Cele două părți acordă o mare importanță hotărîrilor sesiunii extraordinare a C.A.E.R. din aprilie a.c., care creează condiții favorabile dezvoltării pe mai departe a colaborării economice dintre statele socialiste.

Cele două delegații și-au împărtășit reciproc din experiența activității partidelor lor. S-a apreciat ca indicată și utilă dezvoltarea în continuare sub diverse forme a colaborării, a schimbului de păreri și de experiență între Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez, în spiritul sincerității tovărășești, al prieteniei frățești și internaționalismului proletar. Părțile au făcut un schimb de vederi asupra problemelor actuale ale situației internaționale, au subliniat importanța deosebită a hotărîrilor Comitetului Politic Consultativ al statelor socialiste participante la Tratatul de la Varșovia, din 17 martie a.c., pentru asigurarea securității și păcii în Europa. Cele două delegații sînt de părere că pentru crearea unui climat de pace și securitate în Europa și în lume este necesar să se pornească înainte de toate de la recunoașterea realităților statornicite pe continentul nostru după cel de-al doilea război mondial, a inviolabilității granițelor dintre state, inclusiv a granitei Oder-Neisse.

În timpul convorbirilor s-a făcut un schimb de vederi asupra problemelor esențiale ale situației din mișcarea comunistă și muncitorească internațională.

De comun acord s-a afirmat că o condiție imperioasă a luptei eficiente împotriva imperialismului, pentru pace și socialism, este unitatea internaționalistă de acțiune și coeziunea tuturor partidelor comuniste și muncitorești pe baza principiilor marxism-leninismului. Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez doresc să-și aducă contribuția la desfășurarea cu succes a consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești de la Moscova pentru ca aceasta să contribuie la întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale și a tuturor forțelor antiimperialiste.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră, de prietenie și înțelegere reciprocă.

90 de ani de la înființarea Ateneului central rural din Mușătești

În satul Mușătești, județul Argeș, au avut loc festivități prilejuite de împlinirea a 90 de ani de la înființarea Ateneului central rural, eveniment care a coincis cu împlinirea a 77 de ani de la instalarea teascurilor tipografiei unde se scotea „Gazeta țăranilor" și a 133 de ani de la deschiderea primei școli pentru fiii sătelor din aceste locuri.

Manifestările cultural-artistice au atras mii de oaspeți din toate satele înconjurătoare și din alte județe.

Cu acest prilej, printr-un Decret al Consiliului de Stat, s-a atribuit căminului cultural din localitate numele lui Constantin Dobrescu-Argeș, fondatorul Ateneului central rural. În parcul din fața căminului cultural s-a dezvelit un bust de bronz al acestui cunoscut animator al culturii pe meleagurile argeșene.

În cadrul festivităților a fost inaugurat Muzeul memorial local de istorie și etnografie, iar unui mare număr de membri ai formațiilor artistice locale le-au fost înmînate Insigna de evidențiat în munca culturală de masă, acordată de către Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Într-o atmosferă de puternică însuflețire, participanții au trimis **Comitetului Central al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU,** o telegramă în care își exprimă profundele sentimente de dragoste și fierbinte recunoștință pentru grija permanentă pe care o poartă dezvoltării vieții materiale și spirituale a poporului nostru. În cei 90 de ani care au trecut — se arată între altele în telegramă — generație după generație a păstrat și dezvoltat tradițiile progresiste ale înaintașilor noștri, dîndu-le în anii socialismului o deplină strălucire. Astăzi, Mușătești trăiesc din plin viața nouă, proprie tuturor satelor patriei.

Asigurăm conducerea partidului, pe dumneavoastră personal, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, că fiecare dintre noi, fii ai satului, care participăm la acest solemn și emoționant moment, vă munci cu și mai multă pasiune pentru ridicarea vieții economice și social-culturale a satului nostru, pentru ca făclia nestinsă a științei, artei și culturii să strălucească și mai luminos pe aceste meleaguri, aducînd cu munca noastră o floare în cununa cu care întregul popor împodobește chipul țării, în cinstea aniversării unui sfert de veac de la eliberare și a Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român.

(Agerpres)

TURNEE

● TEATRUL DE PANTOMIMĂ DIN WROCLAW

În continuarea turneului pe care îl întreprinde în țara noastră, Teatrul de pantomimă din Wroclaw a susținut, marți seara, un nou spectacol pe scena Teatrului Mic. Prezentînd publicului bucureștean unele din cele mai reușite creații din ultimii ani, artiștii polonezi au ilustrat astfel direcțiile în care se dezvoltă teatrul lor. Scenariul și coregrafia celor cinci mimo-drame poartă semnătura fondatorului și directorului teatrului, Henryk Tomaszewski, ale cărui creații sînt interpretate de o echipă de talentați actori.

La spectacol, urmărit cu interes de un numeros public, au asistat Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Octav Livezeanu, vicepreședinte al I.R.R.C.S., funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe, oameni de cultură și artă.

Au fost prezenți Jan Brudzinski, însărcinat cu afaceri ad-interim al Poloniei la București, șefii unor misiuni diplomatice acreditați în țara noastră și alți membri ai corpului diplomatic.

● TEATRUL NAȚIONAL DE PĂPUȘI DIN CUBA

Teatrul Național de păpuși din Cuba a prezentat marți, în sala din Calea Victoriei a Teatrului „Țăndărică", alte două spectacole. După-amiază, artiștii cubanezi au oferit spectacolul pentru copii cu piesa „Ibeyi Ana", adaptare scenică de Jose Camejo și Martinez Fure a unui basm african, iar seara au interpretat pentru publicul adult piesa „Don Juan Tenorio" de scriitorul spaniol Jose Zorrilla. (Agerpres)

Consfătuirea conducătorilor instituțiilor de învățămînt superior din întreaga țară

La Ministerul Învățămîntului au început marți lucrările consfătuirii conducătorilor instituțiilor de învățămînt superior din întreaga țară, care au ca obiect îndrumarea nemijlocită și individuală a studenților de către corpul didactic universitar. Discuțiile purtate în cadrul reuniunii au relevat utilitatea găsirii de noi forme eficiente pentru educarea tineretului studios, în funcție de specificul profesiei în care se pregătește, folosirea în acest scop a formelor de îndrumare concretă a studenților pe linie profesională : cercuri științifice, proiecte și lucrări de diplomă, experimente practice în clinici și laboratoare. Din dezbateri a reieșit, de asemenea, necesitatea organizării de către conducerile institutelor și facultăților a unui control permanent asupra desfășurării și eficienței activității de îndrumare.

(Agerpres)

vremea

Ieri în țară : vremea s-a răcit, mai ales în Banat, Crișana, Transilvania și Moldova, unde cerul a fost mai mult acoperit și au căzut ploi temporare și sub formă de averse însoțite de descărcări electrice. În rest, vremea s-a menținut călduroasă, cu cerul variabil. Vîntul a suflat slab pînă la potrivit. Temperatura aerului la ora 14 oscila între 9 grade la Zalău și Sinnicolau Mare și 33 de grade în numeroase localități din Muntenia și Dobrogea.

Timpul probabil pentru zilele de 22, 23 și 24 mai. În țară : vreme răcoroasă și în general instabilă la începutul intervalului, apoi în ameliorare. Cerul va fi schimbător. Vor cădea ploi sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice, în jumătatea de est a țării. În rest, ploi izolate. Vînt potrivit. Temperatura în scădere la început, apoi în creștere. Minimele vor fi cuprinse între 3 și 13 grade, iar maximele între 15 și 25 de grade, local mai ridicate. La altitudini de peste 1 500 metri se va semnala lapoviță și ninsoare. Izolat, în nordul țării, condiții favorabile producerii brumei. **În București :** vreme răcoroasă la începutul intervalului, apoi în încălzire. Cerul va fi variabil. Vor cădea ploi sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice. Vînt potrivit.

Cronica zilei

SOSIREA NOULUI AMBASADOR AL INDIEI

Marți a sosit în Capitală S. Than, noul ambasador extraordinar și plenipotențiar al Indiei în Republica Socialistă România.

Marți dimineața a părăsit definitiv țara noastră Amrik Singh Mehta, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Indiei în Republica Socialistă România.

EXPOZIȚIA „DISCUL SOVIETIC 1969"

Marți la amiază, la magazinul „Muzica" din Calea Victoriei s-a deschis expoziția „Discul sovietic 1969", organizată de Întreprinderea de comerț exterior „Mejdunarodnaia Kniga" din U.R.S.S. și Întreprinderea de comerț exterior „Cartimex". După expoziția asemănătoare deschisă în luna iulie 1968 la București și cea de discuri românești organizată la Moscova în toamna anului trecut, actuala expoziție prezintă o selecție de 300 discuri ilustrînd bogata creație muzicală sovietică. Sînt expuse lucrări aparținînd tuturor genurilor muzicale, în interpretarea unor cunoscuți artiști sovietici. Un panou special prezintă în expoziție discurile realizate în întîmpinarea centenarului nașterii lui Lenin, cuprinzînd înregistrări ale discurilor sale, amintiri ale prietenilor, opere literare care i-au fost dedicate. La vernisaj au luat parte Mihai Alexandru, secretar general al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, compozitorul Zeno Vancea, vicepreședinte al Uniunii Compozitorilor, precum și I. S. Ilin, ministru consilier al ambasadei Uniunii Sovietice la București, și alți membri ai ambasadei. Cu acest prilej, au rostit scurte cuvîntări Lucian Popovici, director adjunct al „Cartimex", și A. I. Belostoțki, vicepreședinte al Întreprinderii „Mejdunarodnaia Kniga".

★

La invitația Academiei, ne vizitează țara prof. J. C. H. Gerresten, directorul Institutului de matematică al Universității din Groningen (Olanda). Oaspetele va ține conferințe de specialitate la Institutul de matematică al Academiei și va face o călătorie prin țară.

★

O delegație condusă de acad. Șerban Țițeica, vicepreședinte al Academiei, a plecat la Kiev pentru a participa la manifestările prilejuite de cea de-a 50-a aniversare a Academiei de Științe a R.S.S. Ucrainene. Un alt om de știință român, acad. Remus Rădulet, vicepreședinte al Academiei, se află la Paris, la ședința grupului de lucru „Rating" al Comitetului electrotehnic internațional.

★

Cu prilejul desfășurării în țara noastră a lucrărilor sesiunii a șaptea a Organizației de colaborare a țărilor socialiste în probleme de poștă și telecomunicații, la Palatul poștei centrale din Capitală s-a deschis marți după-amiază expoziția „Realizări în domeniul poștelor și telecomunicațiilor din Republica Socialistă România". La deschiderea expoziției au luat parte membri ai conducerii Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor, precum și miniștri și conducători ai administrațiilor de poștă și telecomunicații din țările participante la lucrările sesiunii.

★

Concertul simfonic de marți seara al Filarmonicii „Oltenia" din Craiova, desfășurat sub bagheta dirijorului Victor Golescu, a avut ca solist pe pianista Milica Schneider din R. S. F. Iugoslavia. Programul a cuprins Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră, în re minor, de Brahms, Till Eulenspiegel de R. Strauss și Concertul pentru orchestră de coarde de T. Ciortea.

(Agerpres)

De la „Electromotor"—Timișoara

Ventilatorul — mijloc util pentru împrospătarea aerului

Uzina „Electromotor" din Timișoara livrează două tipuri de ventilatoare de masă menite să servească la asigurarea și menținerea igienei aerului din locuințe, birouri, restaurante, magazine, cinematografe etc. Datorită construcției adecvate, aceste aparate realizează ventilația sub diferite unghiuri față de planul orizontal. Unul — V. M.-3 — este prevăzut cu grătar de protecție la elice și funcționează în două turații. Elegant, ușor de mînuit, este reglabil pentru diferite unghiuri pe verticală. Un suport special permite instalarea lui și pe perete. Celălalt tip de ventilator — V.M.-4 — este, de asemenea, o construcție simplă și estetică, pe un suport de sîrmă cromată.

Vopsite în culori pastel, ventilatoarele de la „Electromotor" din Timișoara sînt echipate cu electromotoare de calitate superioară, cu axul pe lagăre autolubrefiante, care asigură o funcționare ireproșabilă la tensiunea nominală de 120 sau 220 V

SPORT

Azi la fotbal PARTIDE ÎN „CUPA ROMÂNIEI"

Astăzi se desfășoară sferturile de finală ale „Cupei României" la fotbal. Pe stadionul „23 August" din Capitală se vor întîlni formațiile bucureștene Rapid și Steaua.

Celelalte trei meciuri se vor disputa după următorul program : **Sibiu :** Chimia Suceava — Universitatea Cluj ; **Brăila :** Progresul București—Farul Constanța ; **Brașov :** Dinamo București—U.T. Arad. Toate partidele vor începe la ora 17,00.

Azi în semifinala C.C.E. la volei STEAUA — SPARTAK BRNO

Sala Floreasca din Capitală găzduiește astăzi după-amiază primul meci dintre echipele Steaua București și Spartak Brno, contînd pentru semifinalele „Cupei campionilor europeni" la volei masculin.

Partida va începe la ora 19,00 și va fi condusă de cuplul de arbitri maghiari Laszlo Ormay și Laszlo Meszaros.

TURNEUL U. E. F. A.

România — Portugalia 2-0

În R. D. Germană au continuat ieri întrecerile turneului de fotbal U.E.F.A., rezervat echipelor de juniori. Selecționata României a jucat cu formația Portugaliei pe care a învins-o cu scorul de 2—0 (1—0). Joi, tinerii fotbaliști români vor întîlni echipa U.R.S.S., într-o partidă ce va desemna pe cîștigătoarea grupei A. Reprezentativa sovietică a întrecut ieri cu 3—0 (1—0) echipa Turciei.

Rezultatele din celelalte grupe : Polonia — Iugoslavia 0—0 ; Scoția — Austria 2—1 ; Anglia — Cehoslovacia 3—1 ; Franța — R. F. a Germaniei 1—0 ; Bulgaria — Spania 3—1 ; R. D. Germană — Malta 10—0.

„CURSA PĂCII"

Competiția ciclistă „Cursa Păcii" a fost reluată ieri, după o zi de repaus, cu etapa a 9-a, disputată în cursul dimineții contracronometru individual, pe traseul Zielona Gora—Swiebodzin. Cel mai bun timp l-a realizat polonezul Jan Magiera, cronometrat pe distanța de 39 km cu timpul de 51'03", urmat de francezul Danguillaume — 52'02". Dintre români, cel mai bine s-a clasat Nicolae David (pe locul 18), cu timpul de 54'. Nemțeanu a ocupat locul 37, cu 55'29", Puteriti locul 38 — 55'32", Ziegler locul 41 — 56'11".

În cursul după-amiezii, cu etapa a 10-a Swiebodzin—Eiesenhuttenstadt (100 km), s-a intrat pe teritoriul R. D. Germane. Etapa a revenit francezului Michel Roques cu timpul de 2 h 32'46". Plutonul, în care se aflau și rutierii români Ziegler (locul 11 în etapă), Nemteanu, David, Moldoveanu, Egyed, a fost înregistrat cu timpul de 2h 33'25".

În clasamentul general individual conduce polonezul Szurkowski, urmat de Danguillaume (Franța) la 2'11", Gonshorek (R.D.G.) la 4'02", Dimitriev (U.R.S.S.) la 4'16", Rouxel (Franța) la 10'32" ; Nicolae David ocupă locul 27. Pe echipe, în frunte se află selecționata R. D. Germane, secundată la 2'45" de echipa U.R.S.S.

În cîteva rînduri

● **CUPA FRANȚEI LA FOTBAL** a revenit în acest an formației **Olympique Marsilia,** care în finala competiției a învins cu scorul de 2—0 (0—0) echipa Girondins Bordeaux. Cele două goluri au fost marcate de Joseph (min. 80 și 88). Este pentru a șaptea oară cînd echipa Olympique Marsilia cucerește trofeul.

● **A LUAT SFÎRȘIT CAMPIONATUL DE FOTBAL AL R. D. GERMANE.** Titlul de campioană a revenit în acest an formației **Vorwärst Berlin.** Este pentru a șasea oară cînd fotbaliștii de la Vorwärts Berlin cuceresc tricourile de campioni. Anterior, victoria le revenise în anii 1958, 1960, 1962, 1965 și 1966.

● **LA AGEN** s-a disputat a doua întîlnire internațională de floretă dintre echipele masculine ale Franței și Ungariei. Întîlnirea s-a încheiat la egalitate : 8—8, însă floretiștii maghiari au obținut victoria datorită unui tușaveraj superior. În cel mai spectaculos meci, Furedi (Ungaria) l-a învins cu 5—2 pe Magnan (Franța). În prima întîlnire, victoria revenise cu scorul de 8—4 sportivilor francezi.

● **SELECȚIONATA DE FOTBAL A UNGARIEI,** care se pregătește pentru partida cu echipa Cehoslovaciei, programată duminică 25 mai, la Budapesta, în cadrul preliminariilor campionatului mondial, a susținut un meci de verificare în compania unei formații din divizia secundă. Selecționabilii au terminat învingători cu scorul de 9—3 (5—0) prin golurile marcate de Albert (4), Dunai II (3), Kozma și Meszöly. Cunoscutul internațional Bene nu a jucat, fiind ușor accidentat.

● **ETAPA A 5-A A TURULUI CICLIST AL ITALIEI,** Montecatini — Follonica (198 km) a revenit belgianului Van Vlieberghe în 4h22'54". Liderul cursei este italianul Polidori, urmat de belgianul Merckx la 59 secunde.

● **MARȚI A SOSIT ÎN CAPITALĂ** echipa de tenis a Israelului, care va întîlni selecționata României, într-un meci pentru turul doi al „Cupei Davis". Formația Israelului este compusă din trei jucători : Eleazar Davidman, Joseph Stabholz și Jan Froman. Întîlnirea dintre cele două echipe va avea loc joi, vineri și sîmbătă pe terenurile clubului Progresul.

● **CEA DE-A 14-A PARTIDĂ A MECIULUI PENTRU TITLUL MONDIAL DE ȘAH** dintre marii maeștri sovietici Tigran Petrosian și Boris Spasski s-a încheiat remiză. Scorul continuă să fie egal : 7—7.

REZULTATELE TRAGERII EXCEPȚIONALE LOTO CU ATRIBUIRE DE APARTAMENTE DIN 20 MAI 1969

Faza I (bilete de 70 lei)

Extragerea I : 68 47 67 42 48 84
Extragerea a II-a : 64 61 9 84 54 26
Extragerea a III-a : 30 45 16 15 37 4
Extragerea a IV-a : 42 45 79 75 76 77
Extragerea a V-a : 20 68 90 9 2 71
Extragerea a VI-a : 63 12 9 5 76 31
Extragerea a VII-a : 48 43 33 21 8 61

Faza a II-a (bilete de 70 și 25 lei)

Extragerea a VIII-a : 61 10 11 58 74 44
Extragerea a IX-a : 20 46 8 53 3 9
Extragerea a X-a : 54 31 75 24 73 49
Fond de premii : 3 756 393 lei.

PREMIILE CONCURSULUI PRONOSPORT NR. 20 DIN 18 MAI 1969

Categoria I : (13 rezultate) 1 715 variante a 65 lei.
Categoria a II-a : (12 rezultate) 12 141,5 variante a 21 lei.
Întrucît la categoria a III-a au fost omologate 24 374 variante cîștigătoare, nu s-a putut asigura plafonul minim de 20 lei.

LOCURI DE POPAS

Cu gîndul la răcoarea și odihna pe care o caută drumeții în mijlocul naturii reconfortante, cooperația de consum și-a deschis primitoarele sale locuri de popas din toată țara. Pe traseele turistice sînt situate braserii, campinguri cu căsuțe, hanuri și cabane turistice, restaurante, bufete. În ultimii ani, cooperația de consum a construit, amenajat și pus la dispoziția turiștilor din țară ca și a celor veniți de peste hotare, numeroase unități de cazare și complexă deservire turistică. Între acestea se numără și complexul turistic Piatra Craiului din județul Bihor, hanurile de la Agapia, de la Rucăr sau de la Slănic-Prahova. Pitorescul cadrului și arhitecturii cabanei „Șimbra oilor" din județul Satu-Mare constituie, de asemenea, o atracție turistică. Numai anul trecut cooperația de consum a dat în folosință, pe lîngă rețeaua de unități de alimentație publică existentă, încă 30 de hanuri, cabane turistice și alte unități de cazare hotelieră, precum și 59 de campinguri. În sezonul turistic actual, acestora li se vor mai adăuga noi hanuri turistice în Hațeg, Horezu, Bretcu, Covasna și Geoagiu-băi și alte campinguri. În același timp, la o bună parte din campingurile existente se extinde capacitatea de cazare, se ridică gradul de confort.

Drumeții sînt așteptați să poposească în unitățile cooperației de consum. Vor găsi condiții prielnice de reîmprospătare a forțelor și vor putea savura din plin și delicioasele preparate, „specialități ale casei" la unele unități, într-un cadru deosebit. La stîna Ilișești, din Suceava, se pregătesc mîncăruri în fața turiștilor, iar la „hanul din Salcîmi" din județul Ialomița, pîinea se coace de asemenea, în prezența consumatorilor.

Fiecare unitate își are bucătăria specifică, iar unele, și vinuri alese din podgorii renumite.

DIN ȚĂRILE SOCIALISTE

UNIUNEA SOVIETICĂ

Pe șantierele industriei siderurgice

Pe șantierele de construcție ale industriei siderurgice din Uniunea Sovietică lucrările au căpătat în ultima vreme o mare amploare. Se ridică noi secții la combinatul metalurgic vest-siberian, la uzinele metalurgice din Karaganda, Enakievo, Kuznețk, Nijni-Taghil și altele. Pînă la sfîrșitul acestui an, se prevede darea în funcțiune a unor furnale cu o capacitate totală de 5 milioane tone, astfel încît în 1969 producția de fontă să atingă 83,4 milioane de tone. Aceasta va reprezenta un spor de 25 la sută față de primul an al actualului cincinal.

Nu de mult, la combinatul siderurgic din Cerepoveț a intrat în funcțiune un nou furnal, cel mai modern din țară, cu o capacitate de 2 milioane de tone fontă pe an. La uzinele siderurgice din Novolipețk a fost construită cea mai mare baterie de cocs din Uniunea Sovietică. Ea cuprinde 77 de cuptoare, cu un volum de aproape 2 500 mc. Stingerea cocsului se face prin metoda uscată, într-o cameră ermetică, ceea ce îmbunătățește calitatea produsului și reduce poluarea atmosferei. La uzinele „Karl Liebknecht" din regiunea Niprului a fost dată parțial în funcțiune o secție în care se execută țevi laminate la cald și fără cusutură, cu diametrul între 125—325 mm. Ele vor fi folosite pentru conductele de petrol, la forarea de sonde adînci, la cazane de aburi superputernice pentru termocentrale etc.

R. P. CHINEZĂ

Anhuei — o regiune în plină dezvoltare

Podul de cale ferată de pe riul Chang din provincia Anhuei a fost dat în folosință — anunță agenția China Nouă. Lung de 290 de metri, noul pod prezintă o mare importanță pentru dezvoltarea economică a regiunii muntoase din sudul provinciei Anhuei. Lucrările de construcție a acestui obiectiv au fost terminate în numai opt luni, în ciuda ploilor și căderilor abundente de zăpadă din această iarnă care au îngreunat mult activitatea constructorilor.

Presa chineză anunță și alte succese obținute în ultima vreme de oamenii muncii din fabrici și uzine. Astfel, întreprinderile industriale din provincia Anhuei au dat în primul trimestru al acestui an o producție cu 16,4 la sută mai mare decît cea din perioada corespunzătoare a anului trecut. Pentru prima dată au fost construite în această provincie tractoare pășitoare, autocamioane, mașini automate pentru exploatările miniere, turbine hidraulice destinate agriculturii. Unele dintre aceste produse au intrat în producția de serie.

R. P. UNGARĂ

Szeged — citadelă a chimiei

În apropierea orașului Szeged din sudul R. P. Ungare geologii au descoperit recent zăcăminte de petrol și gaze care vor furniza anual economiei naționale a țării 1 milion tone de petrol și 1 miliard mc de gaze naturale. În viitorul apropiat Szeged-ul va deveni o citadelă a chimiei ungare. Aici se prevede construirea unei uzine de cauciuc, a unei fabrici de produse chimice și a unei întreprinderi de produse farmaceutice. În ultima vreme, în R. P. Ungară au fost descoperite și alte zăcăminte de gaze naturale. Aceasta a făcut ca anul trecut producția de gaze naturale să atingă 2,6 miliarde mc față de numai 105 milioane în 1961. În 1969 se prevede ca producția de gaze naturale să depășească 3 miliarde mc — informează agenția M.T.I.

R. D. GERMANĂ

Aparate medicale pe baza tehnicii electronice

Electronica își găsește o aplicare din ce în ce mai largă în producția de aparate medicale din R. D. Germană. Institutul de cercetări științifice „Manfred von Ardenne" din Dresda s-a specializat în construcția de aparate de acest fel. Folosind cele mai noi realizări ale tehnicii, un mare număr de oameni de știință, ingineri cu înaltă pregătire și muncitori calificați lucrează la perfecționarea continuă a unor aparate ultrasensibile în vederea îmbunătățirii diagnosticării bolilor și a controlului electronic al stării bolnavilor. Fabrica „Transformatoren und Röntgenwerk" din Dresda a pus la punct producția unui electro-cardio-tahograf perfecționat care controlează frecvența bătăilor inimii. Aparatul „Physiomat" permite controlul și diagnosticarea circulației sîngelui, frecvența respirației și a temperaturii. „Messgerätewerk" din Zwönitz produce printre alte dispozitive de măsură un nou aparat optic pentru controlul circulației sîngelui care permite chirurgului să supravegheze starea pacientului în timpul unei operații delicate.

TELEGRAME EXTERNE

Plenara C.C. al P.C. Bulgar

SOFIA 20 (Agerpres). — Agenția B.T.A. transmite că la Sofia a avut loc Plenara lărgită a Comitetului Central al P.C. Bulgar. Tano Țolov, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Bulgar, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a prezentat o informare cu privire la lucrările și hotărîrile celei de-a 23-a sesiuni a C.A.E.R., care a avut loc la Moscova. Plenara C.C. al P.C.B. a aprobat hotărîrile adoptate de sesiunea C.A.E.R. și a stabilit măsurile corespunzătoare.

Plenara C.C. al P.C.B. a mai fost informată despre desfășurarea pregătirilor în vederea consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești și a adoptat măsurile privind participarea delegației P.C.B. la această consfătuire.

ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR PLENAREI C. C. AL P. C. DIN FINLANDA

HELSINKI 20 (Agerpres). — La Helsinki și-a încheiat lucrările Plenara C.C. al P.C. din Finlanda, care a examinat probleme actuale ale politicii interne și economice a țării, situația în partid, precum și probleme legate de pregătirile pentru apropiata consfătuire internațională a partidelor comuniste și muncitorești.

viața internațională

LUCRĂRILE COMITETULUI CELOR 18 STATE PENTRU DEZARMARE

„Pentru succesul tratativelor trebuie creată o atmosferă de încredere reciprocă"

● INTERVENȚIA REPREZENTANTULUI ROMÂN

GENEVA 20. — Corespondentul Agerpres, H. Liman, transmite: La Geneva a avut loc marți o nouă ședință a Comitetului celor 18 state pentru dezarmare.

Primul care a luat cuvîntul a fost șeful delegației cehoslovace, **Tomas Lahoda.** El a insistat asupra necesității discutării problemelor legate de dezarmarea nucleară; care, după părerea sa, reprezintă baza tratativelor pentru dezarmarea generală și totală. Delegatul cehoslovac a relevat importanța creării de zone denuclearizate și a insistat pentru interzicerea folosirii în scopuri militare a fundului mărilor și oceanelor.

În intervenția sa, șeful delegației române, ambasadorul **Nicolae Ecobescu,** s-a pronunțat în favoarea distrugerii mijloacelor de ducere a războiului, prin măsuri atotcuprinzătoare de dezarmare. După ce a făcut o trecere în revistă a cheltuielilor militare în ultimii 70 de ani, șeful delegației române a menționat că acestea au atins cifra de 4 000 miliarde dolari, sumă care ar fi putut asigura alimentarea întregii populații a globului în această perioadă, eliminînd, totodată, și criza de locuințe din lume. Vorbitorul s-a ocupat în continuare de stadiul negocierilor în problema dezarmării, relevînd că discuțiile de pînă acum nu au dus la adoptarea unor măsuri efective de dezarmare, ci numai a unor acorduri referitoare la unele măsuri colaterale, care, deși își au însemnătatea lor firească, nu afectează cursa înarmărilor, **stocarea unor cantități tot mai mari de arme care constituie o primejdie pentru pacea lumii.** Vorbind despre proiectele de dezarmare supuse Comitetului celor 18 în 1962, ambasadorul Ecobescu și-a exprimat regretul că tratativele pe marginea acestora nu s-au soldat cu rezultatele dorite, apoi s-au întrerupt. El a amintit că Adunarea Generală a O.N.U. a cerut expres conferinței celor 18 de la Geneva să depună noi eforturi în vederea realizării unor progrese substanțiale pentru ajungerea la un acord în problema dezarmării generale și totale sub un control internațional efectiv. În încheiere, Nicolae Ecobescu a subliniat că, **pentru succesul tratativelor, trebuie creată o atmosferă de încredere reciprocă, ceea ce presupune din partea tuturor țărilor acțiuni care să promoveze destinderea, înțelegerea și cooperarea între națiuni.**

În Malayezia, situația politică se normalizează treptat. Primul ministru, Tunku Abdul Rahman, a anunțat marți componența noului guvern. Continuă însă arestările, autoritățile anunțînd că intenționează să țină sub pază elementele turbulente. În fotografie: unități ale armatei patrulînd pe străzile capitalei, Kuala Lumpur

„PROBLEMELE LITIGIOASE NU TREBUIE REZOLVATE PRIN FOLOSIREA FORȚEI"

● SENATORI AMERICANI CER REVIZUIREA POLITICII S.U.A. ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

WASHINGTON 20 (Agerpres). — Într-o cuvîntare rostită la Colegiul național militar, senatorul William Fulbright, președintele Comisiei senatoriale pentru afacerile externe, a declarat că **este necesară o revizuire radicală a politicii S.U.A. care generează „războaie cronice și intervenții".** El a subliniat că cercurile militare au în prezent o „influență disproporționat de mare" în conducerea țării. **„Atît timp cît războiul din Vietnam nu va înceta** — a spus senatorul — **nu există posibilitatea rezolvării problemelor interne".**

La rîndul său, senatorul democrat Stuart Symington, președintele subcomitetului pentru acorduri și angajamente în străinătate al Congresului, a spus că **S.U.A. „trebuie să înceteze a mai fi jandarmul lumii".** Symington a subliniat și el necesitatea unor schimbări în politica țării, în care problemele interne să joace rolul preponderent. **„Trebuie să recunoaștem,** a spus Symington, **necesitatea renunțării la folosirea forței militare ca un prim mijloc de rezolvare a problemelor litigioase".**

Organizația pacifistă americană „Comitetul prietenilor americani" a dat publicității la Washington o „Carte Albă" în care cheamă la intensificarea mișcării de protest pentru a se pune capăt războiului din Vietnam. În pofida începerii tratativelor de pace de la Paris, se arată în document, în Vietnam mor mii de bărbați, femei și copii și vor continua să moară dacă poporul american nu se va ridica cu hotărîre împotriva acestui măcel. **Documentul cere guvernului american „încetarea focului și retragerea imediată a trupelor sale din Vietnam". El califică războiul dus de S.U.A. în Vietnam drept „o aventură tragică".**

★

WASHINGTON. — Purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Ronald Ziegler, a anunțat că președintele Nixon se va întîlni la 8 iunie pe Insula Midway din Pacific, cu șeful regimului de la Saigon, Nguyen Van Thieu. Întîlnirea a fost perfectată în cursul vizitei pe care secretarul de stat al S.U.A., William Rogers, a făcut-o zilele trecute la Saigon.

În legătură cu situația din Orientul Apropiat

● RASHID KARAME ÎNSĂRCINAT CU FORMAREA NOULUI GUVERN LIBANEZ

NEW YORK. — Convorbirile dintre reprezentanții celor patru mari puteri la O.N.U. în problema Orientului Apropiat oferă o rază de speranță, a declarat Joseph Sisco, asistent al secretarului de stat al S.U.A., care a apreciat totodată că situația din Orientul Apropiat este în prezent potențial mult mai explozivă decît oricînd după războiul de șase zile din vara anului 1967. Sisco, care reprezintă Statele Unite la convorbirile bilaterale sovieto-americane de la Washington, a menționat că în cadrul acestor convorbiri, precum și în discuțiile directe dintre ambasadorii la O.N.U. ai Marii Britanii, Franței, U.R.S.S. și S.U.A. de la New York au fost realizate „anumite progrese". Cu toate acestea, a subliniat el, „există încă o cale lungă de parcurs". Problema care se pune în prezent este ca diplomații să nu fie depășiți de evenimentele ce se produc cu mare repeziciune în această regiune.

★

BEIRUT. — Premierul demisionar libanez, Rashid Karame, își continuă consultările cu diverși lideri politici în vederea soluționării actualei crize guvernamentale. Potrivit agenției M.E.N., în centrul discuțiilor se află problema relațiilor dintre autorități și organizațiile de rezistență palestiniene. Karame s-a consultat, de asemenea, cu președintele țării, Charles Helou.

Citînd surse oficiale din Beirut, agenția France Presse relatează că președintele Libanului, Charles Helou, a însărcinat luni pe Rashid Karame cu formarea noului guvern.

Comunicatul asupra vizitei lui N. Podgornîi în R. P. D. Coreeană

PHENIAN 20 (Agerpres). — În comunicatul cu privire la vizita în R. P. D. Coreeană a lui Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., se arată că în cursul convorbirilor purtate cu Kim Ir Sen, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele Cabinetului de Miniștri, s-a făcut un schimb de păreri în legătură cu dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre popoarele sovietic și coreean, în probleme internaționale de interes comun, precum și cu privire la unele probleme actuale ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Cele două părți — se arată în comunicat — consideră că pentru consolidarea unității lagărului socialist și coeziunii mișcării comuniste mondiale este necesar să se respecte normele relațiilor reciproce dintre partidele și țările frățești, al căror conținut principal îl constituie deplina egalitate în drepturi, independența, respectul reciproc, neamestecul în treburile interne și colaborarea tovărășească.

Partea coreeană, se arată în comunicat, și-a exprimat sprijinul pentru apelul de la Budapesta al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

★

ULAN BATOR 20 (Agerpres). — Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., a sosit marți la Ulan Bator într-o vizită oficială de prietenie, la invitația lui Jamsaranghiin Sambu, președintele Prezidiului Marelui Hural Popular al R. P. Mongole.

O conferință de presă a lui Willy Brandt

BONN 20 (Agerpres). — Agenția D.P.A. anunță că în cadrul unei conferințe de presă, care a avut loc luni, Willy Brandt, ministrul afacerilor externe al R.F. a Germaniei, s-a referit la declarațiile făcute de W. Gomulka, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., în legătură cu relațiile Poloniei cu R.F. a Germaniei. Comentînd propunerea lui W. Gomulka referitoare la încheierea cu R.F. a Germaniei a unui tratat interstatal privind problema frontierelor, Willy Brandt a arătat că guvernul vest-german nu poate semna un asemenea tratat, deoarece „Republica Federală a Germaniei nu are frontiere comune cu Polonia" și, în consecință, această problemă urmează să fie reglementată în cadrul unui tratat de pace cu guvernul Germaniei reunificate. El a afirmat, pe de altă parte, că R.F. a Germaniei este gata să discute cu Polonia probleme rămase în suspensie și să caute o reconciliere cu această țară. „Aceasta reconciliere, a declarat ministrul de externe vest-german, este tot atît de importantă ca și cea care a avut loc cu Franța. Realizarea ei va fi însă, fără îndoială, tot atît de lungă și dificilă". Willy Brandt a declarat că guvernul său este, în orice caz, gata să ducă tratative cu Polonia în vederea semnării unui acord cu privire la nefolosirea forței și este dispus să examineze probleme privind asigurarea securității europene.

Referindu-se la recenta recunoaștere a R.D. Germane de către Cambodgia, ministrul de externe vest-german a precizat că guvernul său nu a rupt relațiile diplomatice cu această țară, deși a rechemat pe ambasadorul său din Pnom Penh. El a reafirmat totodată dorința Bonnului de a restabili relațiile cu statele arabe întrerupte de acestea din urmă în 1965, în urma schimbului de ambasadori între R.F. a Germaniei și Israel.

SESIUNEA SEATO SUB SEMNUL DISENSIUNILOR

BANGKOK 20 (Agerpres). — La Bangkok s-a deschis marți cea de-a 14-a sesiune anuală a Consiliului SEATO. La actuala reuniune participă reprezentanții Australiei, Noii Zeelande, Filipinelor, Tailandei, Angliei și Statelor Unite ale Americii, precum și un observator din partea Pakistanului. Ca și în anii precedenți, Franța nu ia parte la sesiunea de la Bangkok. Aducînd această precizare, agenția Reuter subliniază că între Franța și celelalte țări membre ale SEATO există divergențe de opinii în problema Vietnamului și în legătură cu alte aspecte politice majore.

Luînd cuvîntul în prima zi a reuniunii de la Bangkok, ministrul de externe tailandez, Thanat Khoman, și ministrul de externe al Filipinelor, Carlos Romulo, au cerut o revizuire a rolului SEATO din punct de vedere politic și militar. Observatorii politici consideră că dezbaterile vor fi dificile, cu atît mai mult cu cît în ultimul timp s-a constatat o accentuare a disensiunilor dintre membrii SEATO cu privire la viitorul organizației.

Sarcinile U.N.C.T.A.D. pentru viitorul deceniu al dezvoltării

GENEVA — Corespondentul Agerpres, H. Liman, transmite: La Geneva a luat sfîrșit marți cea de-a 8-a Sesiune a Consiliului Conferinței O.N.U. pentru Comerț și Dezvoltare. În cursul lucrărilor s-au manifestat serioase deosebiri de vederi atît în rîndul țărilor în curs de dezvoltare, cît și al țărilor industrializate. S-a apreciat că o dificultate a modului de desfășurare a ședințelor o constituit-o lipsa ședințelor comune, unde participanții ar fi avut posibilitatea să-și concilieze punctele de vedere.

Luînd cuvîntul în ședința de încheiere, șeful delegației române, **Gheorghe Dolgu,** a insistat asupra necesității de a se realiza zone de acord mai largi în elaborarea sarcinilor U.N.C.T.A.D. în cel de-al II-lea Deceniu al dezvoltării, astfel încît în cadrul organizației să se impună spiritul cooperării și al înțelegerii reciproce. În acest sens, a subliniat el, trebuie studiate în mod mai aprofundat metodele de lucru, renunțîndu-se la sistemul grupărilor, abordîndu-se practica dezbaterilor comune, în care fiecare țară își poate aduce contribuția sa.

★

Declarația cu privire la contribuția U.N.C.T.A.D. la cel de-al II-lea Deceniu al dezvoltării, adoptată marți, precizează că organizația trebuie „să-și continue activitățile în vederea accelerării dezvoltării economice a tuturor țărilor, formulînd și punînd în practică noi politici de dezvoltare economică". Scopul strategiei internaționale a dezvoltării — se subliniază în Declarație — este promovarea creșterii economice susținute, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare în vederea ridicării nivelului de trai, a creării de posibilități pentru deplina folosire a mîinii de lucru, crearea de condiții pentru progres social și economic, reducerea decalajului dintre țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate. Declarația recomandă să se găsească noi domenii în care s-ar putea obține acorduri între țările membre, să se coordoneze activitatea în vederea dezvoltării comerțului, cooperării economice și armonizării schimburilor regionale dintre țările în curs de dezvoltare etc.

ZIUA ROMÂNIEI LA EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ „AUTOMATIZAREA 1969"

MOSCOVA 20. — Corespondentul Agerpres, N. Cristoloveanu, transmite: La 20 mai a fost marcată Ziua României în cadrul expoziției internaționale „Automatizarea 1969".

În cadrul unei conferințe de presă, directorul standului țării noastre, Aurel Son, și inginerul Gheorghe Stan au prezentat exponatele românești.

Luînd cuvîntul, V. V. Gordeev, membru al conducerii centrale a Asociației de prietenie sovieto-române, a subliniat că nivelul remarcabil al aparaturii electronice românești expuse în stand constituie o expresie a avîntului întregii economii a României socialiste. Directorul adjunct al expoziției internaționale „Automatizarea-1969", V. M. Uskov, felicitîndu-i pe specialiștii români, le-a înmînat diplomele de onoare ale Prezidiului Camerei Unionale de Comerț decernate Fabricii de elemente pentru automatizare din București și întreprinderilor românești de comerț exterior „Mașinexport" și „Electronum".

agențiile de presă transmit:

În Spania au loc noi acțiuni greviste — relatează corespondentul din Madrid al agenției France Presse. În bazinul carbonifer Asturia se află în grevă peste 5 000 de muncitori care revendică majorarea salariilor și recunoașterea drepturilor sindicale. La Pamplone, 1 200 de lucrători au declarat grevă în semn de protest împotriva concedierilor care au avut loc la diferite întreprinderi.

Premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, Ciu En-lai, a primit marți delegația militară siriană, condusă de general-maior Mustafa Tlass, prim-adjunct al ministrului apărării, șeful statului major al forțelor armate ale Republicii Arabe Siria, care se află într-o vizită oficială în R. P. Chineză, anunță agenția China Nouă.

Cel de-al doilea congres mondial de acupunctură, la care au participat delegații din 56 de țări, printre care și România, a luat sfîrșit la Paris. Cu prilejul zilei României, participanții la Congres au exprimat vii aprecieri pentru contribuția științei medicale românești la dezvoltarea acupuncturii, mai ales în domeniul cercetărilor, a punerii la punct a unor noi materiale și metode de aplicare, cît și a electrodermato-diagnosticului. Numeroși delegați s-au declarat interesați să cumpere diverse aparate românești în domeniul diagnosticului și tratamentului prin acupunctură.

Comitetul Central al Neo Lao Haksat a dat publicității un memorandum cu privire la bombardamentele efectuate de aviația americană împotriva unor regiuni laoțiene în perioada 17 mai 1964—17 mai 1969 — menționează agenția V.N.A. În timpul acestor cinci ani, menționează memorandumul, forțele aeriene americane au atacat sistematic teritoriul Laosului, ucigînd populația civilă și provocînd importante pagube materiale.

La încheierea vizitei în Marea Britanie a ministrului de finanțe vest-german, Franz Josef Strauss, acesta a declarat în legătură cu candidatura Angliei la Piața comună că vor trebui organizate cît mai curînd posibil tratative asupra acestei probleme. El a arătat însă că este necesar ca Anglia să-și rezolve două dintre cele mai importante aspecte care au împiedicat pînă în prezent primirea ei în Piața comună și anume problemele financiare și cele agricole. Strauss a atras atenția autorităților de la Londra că o nouă devalorizare a lirei sterline ar putea declanșa o reacție în lanț care să ducă la prăbușirea întregului sistem monetar occidental, periclitînd în primul rînd situația dolarului.

Tîrgul agricol internațional de la Novi Sad și-a încheiat cea de-a 36-a ediție. Au participat 1 342 de întreprinderi și firme din Iugoslavia și alte 25 de țări, printre care și România. Tîrgul a fost vizitat de peste 500 000 de producători agricoli și cetățeni din Iugoslavia, precum și de un mare număr de specialiști din alte țări.

„Misterul Duvalier" preocupă de cîteva zile pe corespondenții agențiilor de presă și ai ziarelor occidentale prezenți la Port-au-Prince. La sfîrșitul săptămînii trecute, agențiile U.P.I. și A.P. au anunțat că în capitala haitiană circulă cu insistență zvonuri că dictatorul acestei țări, François Duvalier, ar fi grav bolnav. Unele surse au indicat chiar că Duvalier ar fi încetat din viață. Ambasadorul haitian la Washington a dezmințit aceste știri. Luni, el a convocat la ambasadă un grup de ziariști americani pe care i-a pus în legătură telefonică cu o „voce" din Port-au-Prince care pretindea că este Duvalier și „se simte într-o stare perfectă de sănătate". „Vocea" nu a dat însă nici un răspuns la cererea ziariștilor de a apare în public sau la televiziune pentru dezmințirea zvonurilor.

„Cosmos-282", satelitul artificial al Pămîntului, a fost lansat marți în Uniunea Sovietică, avînd la bord aparataj științific destinat cercetării spațiului cosmic. Agenția TASS relatează că aparatajul funcționează normal.

Guvernul Nepalului a dat publicității o declarație oficială în care anunță că a hotărît să stabilească relații comerciale și consulare cu R.P.D. Coreeană.

Uniunea Sovietică și Franța au parafat un acord cu privire la colaborarea economică și comercială pe perioada 1970—1974. Părțile, informează agenția TASS, au constatat existența unor posibilități favorabile pentru dezvoltarea legăturilor economice și a schimburilor comerciale dintre U.R.S.S. și Franța și au fost de acord să dubleze în viitorii cinci ani livrările reciproce de mărfuri.

Cercetători britanici de la Universitatea din Bristol susțin că au descoperit mijloacele de dezalcoolizare a băuturilor alcoolice fără ca acestea să-și piardă din savoarea lor. Consiliul național pentru dezvoltarea cercetărilor științifice a finanțat cercetările pe motiv că ele prezintă importanță pentru automobiliști. În același timp, cercetările nu sînt pe placul tuturora. Un profesor în medicină, dr. Francis Camp, care a realizat recent un studiu asupra alcoolismului a declarat că aceasta înseamnă o risipă din banii statului. El a afirmat că dacă oamenii beau băuturi alcoolice, o fac nu pentru băutura însăși, ci pentru alcoolul pe care îl conține și pentru efectele acestuia. Apoi el a invocat argumentul suprem potrivit căruia autoritățile ar face bine să manifeste prudență, avînd în vedere că ele percep o taxă de 95 la sută la fiecare sticlă de wisky.

EVOLUȚIA SITUAȚIEI DIN PARTIDUL SOCIALIST ITALIAN

După o întrerupere de trei zile, marți după-amiază au fost reluate la Roma lucrările Comitetului Central al Partidului Socialist Italian. În timpul celor 72 de ore de așa-numită „reflectare", reprezentanții diferitelor curente existente în rîndurile socialiștilor au avut intense consultări între ei. După cum se aprecia însă cu puțin timp înainte de reluarea discuțiilor în plenară, nu s-au înregistrat progrese substanțiale în direcția unei convergențe de păreri.

În Via del Corso — sediul partidului, unde se desfășoară aceste lucrări, domnește o atmosferă de nesiguranță. Se constată o grupare a punctelor de vedere în jurul a două poziții de bază. Pe de o parte este poziția pe care o reprezintă vicepreședintele Consiliului de Miniștri, de Martino, ministrul lucrărilor publice, Mancini, și liderul grupării „angajamentul socialist". Giolitti, și care — în esență — se pronunță pentru o politică a socialiștilor în cadrul guvernului și în țară, cu un continut mai amplu de reforme și o atitudine mai realistă față de forțele de stînga, îndeosebi față de Partidul Comunist Italian.

În acest sens a și fost elaborat un document ce va fi supus aprobării Comitetului Central și în jurul căruia se crede că s-ar putea forma o „nouă majoritate", în sînul partidului socialist.

Orientării amintite i se opune curentul în frunte cu secretarul demisionat, Ferri, precum și liderul aripii social-democrate, Tanassi, care consideră că o astfel de politică nu ar fi în concordanță cu așa-numita „cartă a unificării socialiste", întrucît reprezintă o alunecare spre stînga a partidului, evoluție pe care o resping.

Înfruntarea celor două poziții este deschisă și puternică. Iar importanța ei nu poate fi subestimată. Dacă pentru partidul socialist aceasta poate însemna crearea unei noi majorități de aproximativ 60—65 la sută, este tot așa de posibil să se ajungă și la o sciziune a rîndurilor sale (după cum au declarat lideri ai curentului Tanassi). Evident, un astfel de rezultat mai poate duce și la o criză de guvern, cu urmări mai mult sau mai puțin importante, drept consecință a demisiei miniștrilor reprezentînd curentele lui Ferri și Tanassi. Se depun însă eforturi serioase de către părți pentru ca o astfel de eventualitate să fie evitată. Tocmai o astfel de perspectivă, cu încă multe puncte nebuloase, explică și interesul tuturor cercurilor politice italiene, față de evoluția situației din cadrul partidului socialist.

La ora cînd transmitem, lucrările Comitetului Central al P.S.I. continuă.

CORESPONDENȚA DIN ROMA DE LA N. PUICEA

Zborul navei spațiale „Apollo-10"

HOUSTON 20 (Agerpres). — Echipajul navei spațiale „Apollo—10" și-a petrecut ziua de marți pregătindu-se pentru sosirea în apropierea Lunii în după-amiaza zilei de miercuri. În raportul zilnic asupra stării lor, cei trei astronauți au anunțat că se simt foarte bine și că singurele inconveniente au fost zgomotul propulsorului cabinei spațiale și gustul neplăcut al apei. Profitînd de condițiile de vizibilitate deosebi de bune pe care le-au avut marți, astronauții americani au efectuat o nouă transmisie de televiziune în culori în timp ce zburau deasupra Africii. Aceasta este cea de-a 5-a emisiune de televiziune transmisă de la începutul misiunii „Apollo—10".

Ultimele știri anunțau că la ora 19,04 (ora Bucureștiului) tandemul spațial cabină-modul lunar se afla la o distanță de aproximativ 300 000 km de Pămînt și se deplasa cu o viteză de 3 370 km pe oră.

În același timp, Institutul național de geografie al Statelor Unite a anunțat că, în cazul că cerul va fi senin, nava spațială va putea fi văzută chiar și cu ochiul liber în timp ce va evolua în apropierea Lunii. Ea va apare ca un obiect slab luminat ce se va deplasa în apropierea constelației Gemeni.

Ultima punere în funcțiune a motorului cabinei, care o va plasa pe orbita lunară, va avea loc azi în timp ce nava se va găsi în partea invizibilă a Lunii și de aceea nu va putea fi urmărită de pe Pămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.360